

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36

เรื่อง

การด้อยค่าของสินทรัพย์

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ (IAS No. 36, "Impairment of Assets") โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญไม่แตกต่างกัน ยกเว้น

ในย่อหน้าที่ 26 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีข้อความเพิ่มเติมจากมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 36 ดังนี้ ".....เว้นแต่สินทรัพย์ภายใต้การพิจารณาจะเป็นสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

26.3 เป็นลูกหนี้ที่มีหลักประกัน

26.4 เป็นลูกหนี้ที่มีปัญหา

26.5 กิจการคาดว่าหลักประกันที่มีอยู่จะเป็นแหล่งชำระหนี้เพียงแหล่งเดียวสำหรับลูกหนี้ดังกล่าว กิจการจึงสามารถประมาณมูลค่าจากการใช้ของลูกหนี้นั้น โดยใช้ราคายุติธรรมของหลักประกันที่มีอยู่"

ข้อกำหนดที่เพิ่มเติมนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และวัดค่าเครื่องมือทางการเงิน (IAS No.39, "Financial Instrument : Recognition and Measurement")

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36

เรื่อง

การด้อยค่าของสินทรัพย์

สารบัญ

	ย่อหน้าที่
วัตถุประสงค์	
ขอบเขต	1 - 4
คำนิยาม	5
การระบุสินทรัพย์ที่อาจเกิดการด้อยค่า	6 - 14
การวัดค่าของมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	15 - 56
ราคาขายสุทธิ	21 - 25
มูลค่าจากการใช้	26 - 56
เกณฑ์ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต	27 - 31
ส่วนประกอบของการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต	32 - 46
กระแสเงินสดในอนาคตที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	47
อัตราคิดลด	48 - 56
การรับรู้และการวัดค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	57 - 63
หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด	64 - 93
การกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด	65 - 72
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนและราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์	
ที่ก่อให้เกิดเงินสด	73 - 87
ค่าความนิยม	79 - 83
สินทรัพย์องค์กร	84 - 87
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	88 - 93

	ย่อหน้าที่
การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	94 – 112
การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของ สินทรัพย์แต่ละรายการ	102 – 106
การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของ หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด	107 – 108
การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยม	109 – 112
การเปิดเผยข้อมูล	113 – 119
การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง	120 – 121
วันถือปฏิบัติ	122

ข้อความที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรหนา เอนในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องอ่านควบคู่ไปกับข้อความอื่นที่เป็นคำอธิบายเพิ่มเติมและแนวทางปฏิบัติในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ถือปฏิบัติกับรายการที่ไม่มีสาระสำคัญ

วัตถุประสงค์

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีเพื่อให้มั่นใจว่ากิจการจะไม่แสดงราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์จะสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหากจำนวนเงินของสินทรัพย์ที่แสดงในงบการเงินสูงกว่าจำนวนเงินที่คาดว่าจะได้รับคืนจากการใช้หรือขายสินทรัพย์ ในกรณีดังกล่าวถือว่าสินทรัพย์เกิดการด้อยค่า ดังนั้น กิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ยังได้กำหนดถึงการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ด้อยค่า

ขอบเขต

1. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับการบัญชีสำหรับการด้อยค่าของสินทรัพย์ทุกประเภท ยกเว้น
  - 1.1 สินค้าคงเหลือ (ดูมาตรฐานการบัญชี เรื่อง สินค้าคงเหลือ)
  - 1.2 สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาก่อสร้างระยะยาว (ดูมาตรฐานการบัญชี เรื่อง สัญญาก่อสร้างระยะยาว)
  - 1.3 ภาษีเงินได้รอดักบัญชี (ดูมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ หากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีไทยกำหนดไว้)
  - 1.4 สินทรัพย์ที่เกิดจากผลประโยชน์ของพนักงาน (ดูมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน หากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีไทยกำหนดไว้)
  - 1.5 สินทรัพย์ทางการเงินซึ่งรวมอยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน หากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีไทยกำหนดไว้ เว้นแต่สินทรัพย์ทางการเงินนั้นเป็นลูกหนี้ของกิจการ

2. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ถือปฏิบัติกับสินค้าคงเหลือ สินค้าที่ที่เกิดจากสัญญาก่อสร้างระยะยาว ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี หรือสินค้าที่ที่เกิดจากผลประโยชน์ของพนักงาน เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นได้กำหนดการรับรู้และการวัดค่าสินทรัพย์ดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ
3. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับสินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นเงินลงทุนต่อไปนี้
  - 3.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามคำนิยามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี เรื่อง งบการเงินรวมและการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย
  - 3.2 เงินลงทุนในบริษัทร่วมตามคำนิยามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทร่วม
  - 3.3 เงินลงทุนในบริษัทร่วมค้าตามคำนิยามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี เรื่อง รายงานทางการเงินเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้า
4. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับสินทรัพย์ที่แสดงราคาตามบัญชีด้วยราคาที่ตีใหม่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น เช่น มาตรฐานการบัญชี เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ อย่างไรก็ตาม การกำหนดว่าสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่นั้นจะด้อยค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดราคาที่ตีใหม่ ดังต่อไปนี้
  - 4.1 หากกิจการใช้ราคาตลาดเป็นราคาที่ตีใหม่ ส่วนต่างระหว่างราคาที่ตีใหม่กับราคาขายสุทธิของสินทรัพย์คือ ต้นทุนที่เพิ่มขึ้น โดยตรงจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้น
    - 4.1.1 สินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ไม่ควรมีการด้อยค่าเกิดขึ้นหากต้นทุนที่เพิ่มขึ้น โดยตรงจากการจำหน่ายสินทรัพย์เป็นจำนวนที่ไม่มีนัยสำคัญ เนื่องจากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ต้องมีจำนวนใกล้เคียงหรือสูงกว่าราคาที่ตีใหม่ ดังนั้น กิจการจึงไม่จำเป็นต้องประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ในขณะนั้น
    - 4.1.2 สินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่อาจเกิดการด้อยค่าขึ้นหากต้นทุนในการจำหน่ายสินทรัพย์เป็นจำนวนที่นัยสำคัญ เนื่องจากราคาขายสุทธิของสินทรัพย์จะมีจำนวนต่ำกว่าราคาที่ตีใหม่ ดังนั้น กิจการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ เพื่อระบุว่าสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นด้อยค่าลงหรือไม่
  - 4.2 หากกิจการกำหนดราคาที่ตีใหม่ของสินทรัพย์โดยเกณฑ์อื่นที่ไม่ใช่ราคาตลาด ราคาที่ตีใหม่อาจสูงหรือต่ำกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ดังนั้น กิจการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ เพื่อระบุว่าสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นด้อยค่าลงหรือไม่

คำนิยาม

5. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	หมายถึง ราคาขายสุทธิของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์นั้นแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า
ราคาขายสุทธิ	หมายถึง จำนวนที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้นโดยที่ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระ ในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน
มูลค่าจากการใช้	หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องและจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ณ วันสิ้นอายุการใช้งาน
ต้นทุนในการจำหน่าย	หมายถึง ต้นทุนส่วนเพิ่มที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจำหน่ายสินทรัพย์ซึ่งไม่รวมต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีเงินได้
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	หมายถึง จำนวนของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์
ราคาตามบัญชี	หมายถึง ราคาของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงบดุลหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสม (หรือค่าตัดจำหน่ายสะสม) และค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์
ค่าเสื่อมราคา (หรือค่าตัดจำหน่าย)	หมายถึง การปันส่วนมูลค่าเสื่อมสภาพของสินทรัพย์อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานที่ได้ประมาณไว้
มูลค่าเสื่อมสภาพ	หมายถึง ราคาทุนของสินทรัพย์หรือราคาอื่นที่ใช้แทนราคาทุนในงบการเงินหักด้วยราคาซากที่ประมาณไว้

อายุการใช้งาน	<p>หมายถึง กรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้</p> <p>ก) ระยะเวลาที่กิจการคาดว่าจะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์</p> <p>ข) จำนวนผลผลิตหรือจำนวนหน่วยในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับจากการใช้สินทรัพย์</p>
หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด	<p>หมายถึง สินทรัพย์กลุ่มที่เล็กที่สุดที่สามารถระบุได้ว่าการใช้กลุ่มสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างต่อเนืองจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดรับที่เกิดจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น</p>
สินทรัพย์องค์กร	<p>หมายถึง สินทรัพย์ที่มีส่วนทำให้หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่อยู่ภายใต้การพิจารณาและหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดอื่นสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับได้ในอนาคต ทั้งนี้ไม่รวมถึงค่าความนิยม</p>
ราคาตลาด	<p>หมายถึง จำนวนเงินที่กิจการสามารถได้รับจากการขายสินทรัพย์ในตลาดซื้อขายคล่อง</p>
ตลาดซื้อขายคล่อง	<p>หมายถึง ตลาดที่มีคุณสมบัติที่กข้อต่อไปนี้</p> <p>ก) รายการที่ซื้อขายในตลาดต้องมีลักษณะเหมือนกัน</p> <p>ข) ต้องมีผู้ที่เต็มใจซื้อและขายตลอดเวลา</p> <p>ค) ราคาต้องเป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณชน</p>

การระบุสินทรัพย์ที่อาจเกิดการด้อยค่า

6. กิจการต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนตามย่อหน้าที่ 7 ถึง 14 คำว่า “สินทรัพย์” ที่ระบุไว้ในย่อหน้าดังกล่าวให้ความหมายครอบคลุมถึงสินทรัพย์แต่ละรายการและหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

7. สินทรัพย์จะเกิดการด้อยค่าก็ต่อเมื่อราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน กิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ทันทีที่เห็นว่าข้อบ่งชี้ที่ระบุในย่อหน้า 9 ถึง 11 ได้เกิดขึ้น กิจการไม่จำเป็นต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหากไม่มีข้อบ่งชี้ที่แสดงว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าอาจเกิดขึ้น
8. ณ วันสิ้นงวด กิจการต้องประเมินว่าสินทรัพย์ที่มีอยู่เกิดการด้อยค่าหรือไม่ หากกิจการพบว่าข้อบ่งชี้ที่ทำให้เชื่อได้ว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่า กิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น
9. กิจการต้องพิจารณาถึงข้อบ่งชี้ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อยสำหรับการประเมินว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่า

แหล่งข้อมูลภายนอก

- 9.1 ราคาตลาดของสินทรัพย์ลดลงอย่างเป็นสาระสำคัญในระหว่างงวดโดยจำนวนที่ลดลงนั้นสูงกว่าจำนวนที่คาดว่าจะลดลงตามเวลาที่ผ่านไปหรือจากการใช้งานตามปกติ
- 9.2 มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อกิจการในระหว่างงวดหรือในอนาคตอันใกล้อย่างเป็นสาระสำคัญ ผลกระทบดังกล่าวอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางด้านเทคโนโลยี การตลาด เศรษฐกิจ กฎหมาย หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในตลาดของสินทรัพย์นั้น
- 9.3 อัตราดอกเบี้ยในตลาดหรืออัตราผลตอบแทนอื่นในตลาดจากการลงทุนของงวดนั้นเพิ่มขึ้นจนน่าจะมีผลกระทบต่ออัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ และทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้นลดลงอย่างเป็นสาระสำคัญ
- 9.4 สินทรัพย์สุทธิที่แสดงในงบดุลของกิจการสูงกว่าราคาตลาดของกิจการ

แหล่งข้อมูลภายใน

- 9.5 มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ด้าสมัยหรือชำรุดเสียหาย
  - 9.6 มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลักษณะที่กิจการใช้หรือคาดว่าจะใช้สินทรัพย์ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจการในระหว่างงวดหรือในอนาคตอันใกล้อย่างเป็นสาระสำคัญ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรวมถึงแผนที่จะยกเลิกหรือปรับโครงสร้างการดำเนินงาน หรือแผนที่จะจำหน่ายสินทรัพย์ก่อนกำหนด
  - 9.7 มีหลักฐานจากข้อมูลที่รายงานเป็นการภายในซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ได้ลดลงกว่าที่คาดไว้
10. ข้อบ่งชี้ที่ระบุในย่อหน้าที่ 9 มิได้ครอบคลุมทุกประเด็น กิจการอาจระบุข้อบ่งชี้อื่นที่แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์อาจมีการด้อยค่าจนทำให้กิจการต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น

11. หลักฐานจากรายงานภายในที่แสดงว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่ารวมถึง
  - 11.1 กระแสเงินสดจ่ายหรือที่ต้องจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ เพื่อบำรุงรักษาสินทรัพย์ หรือ เพื่อให้สินทรัพย์นั้น ใช้งาน ได้มีจำนวนสูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้อย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญ
  - 11.2 กระแสเงินสดสุทธิที่ได้รับจริงหรือกำไรขาดทุนจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากสินทรัพย์มีจำนวนลดลงจากงบประมาณที่ตั้งไว้อย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญ
  - 11.3 กระแสเงินสดสุทธิที่ประมาณว่าจะได้รับจากสินทรัพย์หรือกำไรขาดทุนจากการดำเนินงานตามงบประมาณลดลงอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญ หรือผลขาดทุนตามงบประมาณที่เกิดจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญ
  - 11.4 ผลการดำเนินงานในปัจจุบันรวมกับผลการดำเนินงานที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตตามงบประมาณที่ตั้งไว้ทำให้คาดได้ว่ากิจการจะเกิดผลขาดทุนหรือสูญเสียกระแสเงินสดเนื่องจากการใช้สินทรัพย์

12. กิจการต้องนำแนวคิดเกี่ยวกับความมีนัยสำคัญมาใช้ในการกำหนดว่ากิจการจะต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์หรือไม่ ตัวอย่างเช่น กิจการไม่จำเป็นต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหากการวิเคราะห์ในอดีตแสดงให้เห็นว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้นสูงกว่าราคาตามบัญชีอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญ ในทำนองเดียวกัน กิจการไม่จำเป็นต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหากการวิเคราะห์ในอดีตแสดงให้เห็นว่าข้อบ่งชี้ที่ระบุในย่อหน้าที่ 9 ไม่มีผลกระทบต่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

13. จากข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 12 แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาดหรืออัตราผลตอบแทนอื่นในตลาดจากการลงทุนจะเพิ่มขึ้นในระหว่างงวด กิจการไม่จำเป็นต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ในกรณี ดังต่อไปนี้
  - 13.1 การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในตลาดหรืออัตราผลตอบแทนอื่นในตลาดจากการลงทุนไม่มีผลกระทบต่ออัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ ตัวอย่างเช่น อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นที่เพิ่มขึ้นอาจไม่มีผลกระทบต่ออัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ซึ่งมีอายุการใช้งานเหลืออยู่เป็นเวลายาวนาน
  - 13.2 การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในตลาดมีผลกระทบต่ออัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ แต่จากการวิเคราะห์ในอดีตแสดงให้เห็นว่า
    - 13.2.1 มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนไม่น่าจะลดลงอย่างเป็นทางการเป็นนัยสำคัญ เนื่องจากกิจการน่าจะได้รับกระแสเงินสดในอนาคตเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น กิจการจะได้รับการรับเพิ่มขึ้นเพื่อชดเชยกับการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในตลาดหรืออัตราผลตอบแทนอื่นในตลาดจากการลงทุน

13.2.2 มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนลดลงโดยไม่ทำให้รายการขาดทุนจากการซื้อขายเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

14. หากมีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่าขึ้น กิจการอาจต้องทบทวนและปรับปรุงอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา (ค่าตัดจำหน่าย) หรือ ราคาซากของสินทรัพย์ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าไม่มีการบันทึกรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์นั้นก็ตาม

การวัดค่าของมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

15. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้กำหนดคำนิยามของมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนว่า หมายถึง ราคาขายสุทธิของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์นั้นแล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า กิจการต้องวัดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 16 ถึง 56 คำว่า “สินทรัพย์” ที่ระบุในย่อหน้าดังกล่าวให้ความหมายครอบคลุมถึงสินทรัพย์แต่ละรายการและหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด
16. กิจการอาจไม่ต้องกำหนดราคาขายสุทธิและมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์เสมอไป ตัวอย่างเช่น หากราคาขายสุทธิสูงกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ กิจการไม่จำเป็นต้องประมาณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ดังกล่าวเนื่องจากไม่ถือว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า
17. กิจการอาจกำหนดราคาขายสุทธิได้แม้ว่าสินทรัพย์จะไม่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่อง อย่างไรก็ตาม กิจการอาจไม่สามารถกำหนดราคาขายสุทธิได้ในบางครั้งเนื่องจากกิจการไม่สามารถใช้เกณฑ์ใด ๆ ในการประมาณจำนวนที่เชื่อถือได้จากการขายสินทรัพย์ภายใต้สถานการณ์ที่ผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน ในกรณีดังกล่าวกิจการอาจใช้มูลค่าจากการใช้ในการกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์
18. กิจการอาจใช้ราคาขายสุทธิเป็นมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์หากไม่มีเหตุผลที่น่าจะเชื่อได้ว่ามูลค่าจากการใช้สินทรัพย์นั้นสูงกว่าราคาขายสุทธิอย่างมีนัยสำคัญ กรณีดังกล่าวมักเกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่รอการจำหน่าย เนื่องจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ดังกล่าวมักประกอบด้วยเงินสดสุทธิที่จะได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้นเป็นสำคัญ และกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องจนถึงวันจำหน่ายสินทรัพย์นั้นน่าจะเป็นจำนวนที่ไม่มีนัยสำคัญ

19. กิจการต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการ นอกจากว่าสินทรัพย์เหล่านั้นไม่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้อย่างต่อเนื่องซึ่งโดยส่วนใหญ่แยกเป็นอิสระจากกระแสเงินสดรับที่เกิดจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น ในกรณีดังกล่าว กิจการต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่สินทรัพย์เหล่านั้นรวมอยู่ (ตามย่อหน้าที่ 64 ถึง 87) นอกจากนี้จะเป็นกรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้
- 19.1 ราคาขายสุทธิของสินทรัพย์แต่ละรายการสูงกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น
- 19.2 มูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แต่ละรายการสามารถประมาณได้ใกล้เคียงกับราคาขายสุทธิของสินทรัพย์นั้น และกิจการสามารถกำหนดราคาขายสุทธิได้
20. ในบางกรณี การประมาณการโดยหาค่าเฉลี่ยและการคำนวณแบบลัดอาจให้ผลโดยประมาณของราคาขายสุทธิหรือมูลค่าจากการใช้ที่เชื่อถือได้ ซึ่งทำให้กิจการอาจมีต้องคำนวณอย่างละเอียดตามตัวอย่างที่แสดงในภาคผนวกของมาตรฐานฉบับนี้

ราคาขายสุทธิ

21. ราคาที่ถือเป็นหลักฐานที่ดีที่สุดสำหรับราคาขายสุทธิของสินทรัพย์คือ ราคาที่เกิดจากการต่อรองอย่างเป็นอิสระที่ระบุไว้ในข้อผูกพันของสัญญาซื้อขาย ปรับปรุงด้วยต้นทุนส่วนเพิ่มซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจำหน่ายสินทรัพย์
22. กรณีที่ไม่มีสัญญาซื้อขายแต่สินทรัพย์มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่อง กิจการต้องคำนวณราคาขายสุทธิโดยใช้ราคาตลาดของสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่ายตามปกติ ราคาที่ควรถือเป็นราคาตลาดคือราคาเสนอซื้อในปัจจุบัน หากไม่มีราคาเสนอซื้อในปัจจุบันกิจการอาจใช้ราคาซื้อขายล่าสุดเป็นเกณฑ์ในการประมาณราคาขายสุทธิหากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจนับตั้งแต่วันที่มีการซื้อขายล่าสุดจนถึงวันที่กิจการทำการประมาณไม่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นสาระสำคัญ
23. กรณีที่ไม่มีทั้งสัญญาซื้อขายและราคาตลาดในตลาดซื้อขายคล่อง กิจการต้องประมาณราคาขายสุทธิจากข้อมูลที่ดีที่สุดที่สามารถหาได้ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ณ วันที่ในงบดุล หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้นผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน กิจการต้องนำผลการซื้อขายล่าสุดของสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกัน ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันมาประกอบการพิจารณากำหนดจำนวนที่กิจการสามารถจะได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ราคาขายสุทธิต้องเป็นราคาขายที่ไม่ใช่เป็นการบังคับขาย

24. ต้นทุนในการจำหน่ายต้องนำมาหักจากราคาขายเพื่อคำนวณราคาขายสุทธิ ต้นทุนในการจำหน่ายต้องไม่รวมต้นทุนที่เกิดขึ้นและได้รับรู้เป็นหนี้สินไว้แล้ว ตัวอย่างของต้นทุนในการจำหน่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายตามกฎหมาย ค่าอากรแสตมป์และภาษีที่คล้ายคลึงกันค่าใช้จ่ายในการขนย้าย และต้นทุนส่วนเพิ่มโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขายอย่างไรก็ตามเงินชดเชยจากการเลิกจ้าง (ดูมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน หากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีของไทย กำหนดไว้) และต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการลดขนาดหรือปรับโครงสร้างธุรกิจก่อนการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่ถือเป็นต้นทุนส่วนเพิ่มโดยตรงในการจำหน่ายสินทรัพย์นั้น
25. ในการจำหน่ายสินทรัพย์บางครั้งผู้ซื้ออาจต้องรับภาระหนี้สินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์นั้น เนื่องจากราคาขายสุทธิของสินทรัพย์นั้นเป็นราคาที่รวมภาระหนี้สินของสินทรัพย์ดังกล่าวด้วย วิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับกรณีดังกล่าว ได้กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 77

มูลค่าจากการใช้

26. กิจการต้องประมาณมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้
- 26.1 ประมาณกระแสเงินสดรับและจ่ายในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องและจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ณ วันสิ้นอายุการใช้งาน
- 26.2 ใช้อัตราคิดลดที่เหมาะสมเพื่อคิดลดกระแสเงินสดที่กล่าวถึงในข้อ 26.1 เว้นแต่สินทรัพย์ภายใต้การพิจารณาจะเป็นสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้
- 26.3 เป็นลูกหนี้ที่มีหลักประกัน
- 26.4 เป็นลูกหนี้ที่มีปัญหา
- 26.5 กิจการคาดว่าหลักประกันที่มีอยู่จะเป็นแหล่งชำระหนี้เพียงแหล่งเดียวสำหรับลูกหนี้ดังกล่าว
- กิจการจึงสามารถประมาณมูลค่าจากการใช้ของลูกหนี้นั้นโดยใช้ราคายุติธรรมของหลักประกันที่มีอยู่

เกณฑ์ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต

27. ในการวัดมูลค่าจากการใช้ กิจการต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้
- 27.1 ประมาณการกระแสเงินสดโดยอาศัยข้อสมมุติที่สมเหตุสมผลซึ่งมีหลักฐานสนับสนุนข้อสมมุตินั้น ต้องเป็นการคาดการณ์ที่ดีที่สุดของฝ่ายบริหารภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ตลอดอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ กิจการควรให้น้ำหนักกับหลักฐานสนับสนุนจากภายนอกมากกว่าหลักฐานภายใน

- 27.2 ประมวลการกระแสเงินสดโดยอาศัยงบประมาณหรือประมาณการทางการเงินล่าสุดซึ่งได้รับการอนุมัติจากฝ่ายบริหารในการคาดการณ์กระแสเงินสด การคาดการณ์ที่อาศัยงบประมาณหรือประมาณการดังกล่าวต้องครอบคลุมระยะเวลามากที่สุด 5 ปี นอกจากนี้เหตุผลสนับสนุนเพียงพอว่าควรครอบคลุมระยะเวลานานกว่านั้น
- 27.3 ประมวลการกระแสเงินสดหลังจากช่วงเวลาของงบประมาณหรือประมาณการทางการเงินล่าสุดโดยอาศัยงบประมาณหรือประมาณการล่าสุดนั้นปรับด้วยอัตราการเติบโตที่คงที่หรือลดลง นอกจากนี้เหตุผลสนับสนุนว่ากิจการควรใช้อัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้น อัตราการเติบโตนี้ต้องไม่สูงกว่าอัตราการเติบโตด้วยเฉลี่ยระยะยาวของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือประเทศที่กิจการนั้นดำเนินงานอยู่ หรือของตลาดซึ่งสินทรัพย์นั้นได้ใช้อยู่ นอกจากนี้เหตุผลสนับสนุนว่ากิจการควรใช้อัตราการเติบโตที่สูงกว่า
28. โดยทั่วไปงบประมาณหรือประมวลการกระแสเงินสดในอนาคตจะมีรายละเอียดซึ่งระบุไว้อย่างชัดเจนและเชื่อถือได้สำหรับระยะเวลาที่ไม่เกิน 5 ปี ด้วยเหตุดังกล่าวฝ่ายบริหารจึงควรประมวลการกระแสเงินสดโดยอาศัยงบประมาณหรือประมวลการที่มีระยะเวลา 5 ปีเป็นอย่างมาก ฝ่ายบริหารอาจประมวลการกระแสเงินสดในอนาคตโดยอาศัยงบประมาณหรือประมวลการที่มีระยะเวลาเกินกว่า 5 ปีหากฝ่ายบริหารมั่นใจว่าการคาดการณ์นั้นเชื่อถือได้ตลอดจนฝ่ายบริหารต้องแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารสามารถคาดการณ์กระแสเงินสดสำหรับระยะเวลาที่เกิน 5 ปี ได้อย่างแม่นยำโดยอาศัยประสบการณ์ในอดีต
29. กิจการควรคาดการณ์กระแสเงินสดไปจนถึงสิ้นสุดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ โดยปรับกระแสเงินสดที่คาดการณ์จากงบประมาณหรือประมาณการทางการเงินด้วยอัตราการเติบโต สำหรับปีที่เกินกว่าระยะเวลาของงบประมาณหรือประมาณการนั้น อัตราการเติบโตที่ใช้ต้องเป็นอัตราคงที่หรืออัตราลดลง อัตราการเติบโตที่เหมาะสมควรเท่ากับศูนย์หรือติดลบ นอกจากรูปแบบวงจรของผลิตภัณฑ์หรืออุตสาหกรรมที่กำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เที่ยงธรรมแสดงให้เห็นว่าอัตราการเติบโตที่ใช้ต้องเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้น
30. สภาพตลาดที่ดีจะมีคู่แข่งเข้ามาในตลาดทำให้การเติบโตของกิจการถูกจำกัด ดังนั้น จึงเป็นการยากที่อัตราการเติบโตของกิจการจะสูงเท่ากับอัตราการเติบโตในอดีตด้วยเฉลี่ยระยะยาว (เป็นต้นว่า 20 ปี) ของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือประเทศที่กิจการนั้นดำเนินงานอยู่ หรือของตลาดซึ่งสินทรัพย์นั้นได้ใช้อยู่

31. กิจการใช้ข้อมูลจากงบประมาณหรือประมาณการทางการเงินที่จัดทำขึ้น โดยอาศัยข้อสมมุติที่สมเหตุสมผล ซึ่งมีหลักฐานสนับสนุน ข้อสมมุติดังกล่าวต้องเป็นการคาดการณ์ที่ดีที่สุดของฝ่ายบริหารภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ตลอดอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์

ส่วนประกอบของการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต

32. **ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตต้องรวมถึง**
- 32.1 การคาดการณ์กระแสเงินสดรับจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง
- 32.2 การคาดการณ์กระแสเงินสดจ่ายที่จำเป็นในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงกระแสเงินสดจ่ายเพื่อการเตรียมสินทรัพย์ให้พร้อมที่จะใช้งานได้ และการคาดการณ์กระแสเงินสดจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือที่สามารถปันส่วนให้กับสินทรัพย์โดยใช้เกณฑ์ที่สมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ
- 32.3 กระแสเงินสดสุทธิที่จะได้รับ (หรือที่จะต้องจ่าย) จากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้นเมื่อสิ้นอายุการใช้งาน
33. การประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตและอัตราคิดลดต้องมาจากข้อสมมุติที่สม่ำเสมอเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของราคาอันเนื่องมาจากอัตราเงินเฟ้อทั่วไป ดังนั้น กิจการต้องประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตโดยใช้จำนวนที่เป็นตัวเงินหากกิจการใช้อัตราคิดลดที่รวมผลกระทบของอัตราเงินเฟ้อทั่วไปไว้แล้ว หากอัตราคิดลดที่ใช้ไม่ได้รวมผลกระทบของอัตราเงินเฟ้อทั่วไป กิจการต้องประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตโดยใช้จำนวนที่แท้จริงซึ่งไม่รวมผลกระทบจากระดับราคาทั่วไป แต่ให้รวมผลกระทบจากระดับราคาโดยเฉพาะเจาะจง
34. กิจการต้องรวมค่าใช้จ่ายในอนาคตที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือที่สามารถปันส่วนให้กับสินทรัพย์โดยใช้เกณฑ์ที่สมเหตุสมผลและสม่ำเสมอสำหรับการคาดการณ์กระแสเงินสดจ่าย
35. กิจการต้องรวมประมาณการกระแสเงินสดจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นก่อนที่สินทรัพย์นั้นพร้อมที่จะใช้งานหรือพร้อมที่จะขายหากราคาคาตามบัญชีของสินทรัพย์มิได้รวมกระแสเงินสดจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นดังกล่าว ตัวอย่างเช่น กิจการต้องรวมกระแสเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพิ่มจนกระทั่งอาคารหรือ โครงการระหว่างการพัฒนาพร้อมที่จะใช้งานหรือพร้อมที่จะขาย
36. การประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตต้องไม่รวมจำนวนต่อไปนี่เพื่อป้องกันการคำนวณซ้ำ
- 36.1 กระแสเงินสดรับจากสินทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอิสระจากสินทรัพย์ภายใต้การพิจารณา เช่น สินทรัพย์ทางการเงินประเภทลูกหนี้

- 36.2 กระแสเงินสดจ่ายที่เกี่ยวข้องกับภาระผูกพันซึ่งได้บันทึกบัญชีไว้แล้ว หรือได้รับรู้เป็นหนี้สินไว้แล้ว เช่น เจ้าหนี้ เงินบำนาญบำนาญ หรือประมาณการหนี้สิน
37. กิจการต้องประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตจากสภาพของสินทรัพย์ในปัจจุบัน และการประมาณการดังกล่าวต้องไม่รวมกระแสเงินสดรับหรือจ่ายในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากรายการต่อไปนี้
- 37.1 การปรับปรุงโครงสร้างในอนาคตที่ยังไม่ได้ตัดสินใจเป็นที่แน่นอน
- 37.2 รายจ่ายฝ่ายทุนในอนาคตที่จะทำให้สินทรัพย์มีสภาพดีขึ้นหรือประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นกว่ามาตรฐานการดำเนินงานที่ประเมินไว้แต่เดิม
38. เนื่องจากกระแสเงินสดในอนาคตได้ประมาณการขึ้นจากสภาพในปัจจุบันของสินทรัพย์ ดังนั้น มูลค่าจากการใช้จึงไม่สะท้อนให้เห็นถึง
- 38.1 กระแสเงินสดจ่ายในอนาคตหรือต้นทุนที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถประหยัดได้ (เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานที่ลดลง) หรือผลประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปรับโครงสร้างในอนาคตที่ยังไม่ได้ตัดสินใจเป็นที่แน่นอน
- 38.2 รายจ่ายฝ่ายทุนในอนาคตที่จะทำให้สินทรัพย์มีสภาพดีขึ้นหรือมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นกว่ามาตรฐานการดำเนินงานที่ประเมินไว้แต่เดิม หรือผลประโยชน์ในอนาคตที่เกี่ยวกับรายจ่ายนี้
39. การปรับโครงสร้าง หมายถึง แผนงานที่ได้วางไว้และมีการควบคุมโดยฝ่ายบริหารซึ่งทำให้ขอบเขตหรือลักษณะธุรกิจที่กิจการดำเนินงานอยู่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ในการกำหนดว่าเมื่อใดกิจการจึงจะมีภาระผูกพันจากการปรับโครงสร้าง กิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น หากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีของไทยกำหนดไว้
40. เมื่อกิจการได้ตกลงอย่างผูกมัดที่จะปรับโครงสร้าง สินทรัพย์บางรายการอาจได้รับผลกระทบจากการปรับโครงสร้างนี้ ดังนั้น เมื่อกิจการตกลงที่จะปรับโครงสร้างกิจการต้อง
- 40.1 กำหนดมูลค่าจากการใช้โดยประมาณกระแสเงินสดรับและจ่ายในอนาคตที่สะท้อนถึงต้นทุนที่ประหยัดได้และประโยชน์อื่นที่เกิดจากการปรับโครงสร้างซึ่งอาจกำหนดได้จากงบประมาณหรือประมาณการทางการเงินล่าสุดที่ได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหาร
- 40.2 ประมาณกระแสเงินสดจ่ายในอนาคตสำหรับการปรับโครงสร้างตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น หากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีของไทยกำหนดไว้

การปฏิบัติสำหรับการปรับโครงสร้างในอนาคตที่เกี่ยวกับการคำนวณมูลค่าจากการใช้ได้แสดงไว้ในภาคผนวก

41. การประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตต้องไม่รวมกระแสเงินสดรับในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดจากรายจ่ายฝ่ายทุนซึ่งทำให้สินทรัพย์มีสภาพดีขึ้นหรือมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นกว่ามาตรฐานการดำเนินงานที่ประเมินไว้แต่เดิม
42. การประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตให้รวมรายจ่ายฝ่ายทุนในอนาคตที่จำเป็นสำหรับการซ่อมบำรุงหรือรายจ่ายที่ทำให้สินทรัพย์นั้นคงสภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานที่ประเมินไว้แต่เดิม
43. **การประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต ต้องไม่รวม**
  - 43.1 กระแสเงินสดรับหรือจ่ายจากกิจกรรมจัดหาเงิน
  - 43.2 ภาษีเงินได้ที่ได้รับหรือจ่ายไป
44. ข้อสมมุติที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตต้องสม่ำเสมอกับข้อสมมุติที่ใช้ในการกำหนดอัตราคิดลด มิฉะนั้นแล้วกิจการอาจไม่นำผลกระทบของข้อสมมุติดังกล่าวมารวมคำนวณหรืออาจนำมาคำนวณซ้ำ ดังนั้น กระแสเงินสดที่นำมาคิดลดเพื่อหามูลค่าของเงินตามเวลาต้องไม่รวมกระแสเงินสดรับหรือจ่ายจากกิจกรรมจัดหาเงิน ในทำนองเดียวกัน กระแสเงินสดในอนาคตต้องเป็นประมาณการก่อนภาษีเงินได้หากอัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณเป็นอัตราก่อนหักภาษีเงินได้
45. **ประมาณการกระแสเงินสดสุทธิที่จะได้รับหรือที่จะต้องจ่ายจากการจำหน่ายสินทรัพย์เมื่อสิ้นอายุการใช้งาน** ต้องเป็นจำนวนเงินซึ่งคาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์ในราคาจากผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองกันได้และเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน จำนวนที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายนี้ต้องหักประมาณการต้นทุนในการจำหน่ายเพื่อให้ได้ประมาณการกระแสเงินสดสุทธิที่จะได้รับหรือที่จะต้องจ่าย
46. ประมาณการกระแสเงินสดสุทธิที่จะได้รับหรือที่จะต้องจ่ายจากการจำหน่ายสินทรัพย์เมื่อสิ้นอายุการใช้งานจะต้องกำหนดในลักษณะที่เหมือนกับการกำหนดราคาขายสุทธิของสินทรัพย์ แต่มีรายละเอียดในการประมาณการกระแสเงินสดสุทธิดังนี้

- 46.1 กิจการใช้ราคาที่อ้างอิงได้ของสินทรัพย์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและใช้ในการดำเนินงานภายใต้สภาพการณณ์เช่นเดียวกัน โดยสินทรัพย์ดังกล่าวมีอายุการใช้งานสิ้นสุด ณ วันที่ทำการประมาณการ
- 46.2 ราคาที่ประมาณได้ตามข้อ 46.1 ต้องปรับปรุงด้วยผลกระทบจากระดับราคาในอนาคตที่เพิ่มขึ้นจากภาวะเงินเฟ้อทั่วไป และผลกระทบจากระดับราคาในอนาคตที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงที่เฉพาะเจาะจงกับสินทรัพย์นั้น อย่างไรก็ตาม กิจการต้องไม่ปรับประมาณการกระแสเงินสดสุทธิจากการจำหน่ายสินทรัพย์ด้วยผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อทั่วไปหากกิจการมิได้ปรับประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องและอัตราคิดลดด้วยผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อดังกล่าว

กระแสเงินสดในอนาคตที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

47. กระแสเงินสดในอนาคตต้องประมาณการเป็นเงินตราในสกุลที่กระแสเงินสดเหล่านั้นจะเกิดขึ้นและต้องคิดลดด้วยอัตราคิดลดที่เหมาะสมสำหรับเงินในสกุลนั้น กิจการต้องแปลงค่ามูลค่าปัจจุบันที่ประมาณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนทันที ณ วันที่ในงบดุล (ดูมาตรฐานการบัญชี เรื่อง ผลกระทบจากการแลกเปลี่ยนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ)

อัตราคิดลด

48. อัตราคิดลดต้องเป็นอัตราก่อนหักภาษี อัตราคิดลดดังกล่าวต้องสะท้อนถึงการประเมินสถานการณ์ตลาดในปัจจุบันของมูลค่าของเงินตามเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ และอัตราคิดลดต้องไม่สะท้อนถึงความเสี่ยงที่ได้ปรับกับประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตไว้แล้ว
49. อัตราซึ่งสะท้อนถึงการประเมินสถานการณ์ตลาดในปัจจุบันของมูลค่าปัจจุบันของเงินและความเสี่ยงที่เป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่คือ ผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนต้องการหากได้เลือกการลงทุนที่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่มีจำนวน เวลาและความเสี่ยงเทียบเท่ากับการลงทุนซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้น อัตราดังกล่าวประเมินได้จากอัตราดอกเบี้ยในตลาด ณ ปัจจุบันสำหรับสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกัน หรือจากต้นทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนของกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งมีสินทรัพย์หรือกลุ่มของสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกับสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่

50. เมื่อกิจการไม่สามารถหาอัตราที่ใช้เฉพาะกับสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาได้จากตลาดโดยตรงกิจการต้องหาตลาดที่มีสถานการณ์ใกล้เคียงกันเพื่อประเมินอัตราคิดลด กิจการต้องประเมินสถานการณ์ตลาดของสิ่งต่อไปนี้เป็นอย่างดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
- 50.1 มูลค่าปัจจุบันของเงินงวดต่าง ๆ จนกระทั่งสิ้นสุดอายุการใช้งานของสินทรัพย์
  - 50.2 ความเสี่ยงซึ่งจะทำให้กระแสเงินสดในอนาคตต่างไปจากจำนวนหรือจังหวะเวลาของกระแสเงินสดที่ได้ประมาณไว้
51. ในขั้นแรกกิจการอาจต้องพิจารณาถึงอัตราต่อไปนี้
- 51.1 ต้นทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนของกิจการเอง ซึ่งกำหนดโดยใช้รูปแบบจำลองเพื่อหาผลตอบแทนของสินทรัพย์
  - 51.2 อัตราการกู้ยืมส่วนเพิ่มที่กิจการต้องจ่าย
  - 51.3 อัตราการกู้ยืมอื่นในตลาด
52. กิจการต้องปรับปรุงอัตราที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 51 เพื่อให้ได้อัตราคิดลดที่มีลักษณะต่อไปนี้
- 52.1 สอดคล้องกับอัตราที่ตลาดควรประเมินได้เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดที่คาดการณ์ไว้
  - 52.2 ไม่รวมความเสี่ยงที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดที่คาดการณ์ไว้
- กิจการต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงดังต่อไปนี้ด้วย เช่น ความเสี่ยงของประเทศ ความเสี่ยงของสกุลเงิน ความเสี่ยงของราคา และความเสี่ยงของกระแสเงินสด
53. อัตราคิดลดต้องไม่รวมความเสี่ยงที่ได้ปรับปรุงกับประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตเพื่อป้องกันกำนวนซ้ำ
54. อัตราคิดลดต้องเป็นอิสระจากลักษณะที่กิจการจัดหาเงินเพื่อซื้อสินทรัพย์และโครงสร้างเงินทุนของกิจการ เพราะการแสวงหาเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากสินทรัพย์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิธีที่กิจการจัดหาเงินมาเพื่อซื้อสินทรัพย์นั้น
55. กิจการต้องปรับปรุงอัตราคิดลดให้เป็นอัตราก่อนหักภาษีหากเกณฑ์ที่ใช้คำนวณอัตราคิดลดเป็นเกณฑ์หลังภาษี
56. โดยปกติ กิจการใช้อัตราคิดลดเพียงอัตราเดียวในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ อย่างไรก็ตาม กิจการอาจใช้อัตราคิดลดที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลาหากมูลค่าจากการใช้มีความผันผวนต่อความเสี่ยงที่แตกต่างกันในแต่ละเวลานั้น ๆ หรือมีความผันผวนต่อโครงสร้างของอัตราดอกเบี้ย

การรับรู้และการวัดค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

57. กิจการต้องรับรู้และวัดค่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ของแต่ละรายการตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 58 ถึง 63 และต้องรับรู้และวัดค่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าสำหรับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 88 ถึง 93
58. กิจการต้องบันทึกผลราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ส่วนที่ลดลงคือ รายการขาดทุนจากการด้อยค่า
59. กิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนทันที นอกจากนี้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์เป็นราคาที่ตีใหม่ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น ตัวอย่างเช่น กิจการต้องนำรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ไปลดส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ตามแนวทางที่อาจเลือกปฏิบัติซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีเรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
60. กิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีการตีราคาใหม่เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน อย่างไรก็ตาม หากกิจการเคยตีราคาสินทรัพย์เพิ่มกิจการต้องนำรายการขาดทุนจากการด้อยค่านั้นไปหักจากส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ได้ไม่เกินจำนวนส่วนเกินทุนที่เคยบันทึกไว้สำหรับสินทรัพย์ชนิดเดียวกัน
61. หากรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่ประมาณขึ้นมีจำนวนสูงกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์กิจการต้องรับรู้ส่วนต่างนั้นเป็นหนี้สินหากมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นกำหนดไว้
62. หลังจากที่ยังมีการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า กิจการต้องคำนวณค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์โดยใช้ราคาตามบัญชีใหม่ของสินทรัพย์หักด้วยราคาซาก การคำนวณค่าเสื่อมราคาต้องเป็นการปันส่วนอย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์
63. กิจการที่รับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ซึ่งมีผลทำให้ราคาตามบัญชีใหม่ของสินทรัพย์แตกต่างไปจากฐานภาษีของสินทรัพย์นั้น กิจการต้องบันทึกผลกระทบดังกล่าวเป็นภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและให้รับรู้เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ หากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีของไทยกำหนดไว้

หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

64. กิจการต้องกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด วัดค่าราคาตามบัญชี และรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้นตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 65 ถึง 93

การกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

65. กรณีมีข้อบ่งชี้ที่แสดงว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่า กิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการ หากกิจการไม่สามารถประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการได้ กิจการต้องกำหนดว่าสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดใดและต้องหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น
66. กิจการจะไม่สามารถกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการได้หาก
- 66.1 กิจการไม่สามารถประมาณค่าจากการใช้สินทรัพย์ให้ใกล้เคียงกับราคาขายสุทธิได้โดยเฉพาะในกรณีที่เกิดการทรบว่ากระแสเงินสดในอนาคตที่ไม่สามารถประมาณขึ้นจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องมีจำนวนที่มีนัยสำคัญ
  - 66.2 กระแสเงินสดส่วนใหญ่ที่ได้รับจากการใช้สินทรัพย์นั้นอย่างต่อเนื่องไม่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดที่ได้รับจากสินทรัพย์อื่น ในกรณีนี้ กิจการจะสามารถกำหนดมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์หรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเฉพาะของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด แต่ไม่สามารถกำหนดมูลค่าดังกล่าวของสินทรัพย์แต่ละรายการที่กำลังพิจารณาได้
67. ตามคำอธิบายที่ได้กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 5 หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด หมายถึง สินทรัพย์กลุ่มที่เล็กที่สุดที่สามารถระบุได้ว่าการใช้กลุ่มสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดรับที่เกิดจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น การระบุถึงหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต้องอาศัยดุลยพินิจ หากกิจการไม่สามารถกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการได้ กิจการต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของกลุ่มสินทรัพย์ที่เล็กที่สุดที่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับซึ่งเป็นอิสระจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น

68. กระแสเงินสดรับจากการใช้ยี่ห้อคือ กระแสเงินสดรับของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดซึ่งได้รับมาจากบุคคลหรือกิจการภายนอกกิจการที่เสนอรายงาน ในการระบุว่ากระแสเงินสดที่ได้รับจากสินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดรับจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น กิจการต้องพิจารณาปัจจัยหลายประการซึ่งรวมถึงวิธีการที่ฝ่ายบริหารกำกับดูแลการดำเนินงานของกิจการ เช่น การบริหารตามสายการผลิต ตามลักษณะธุรกิจหรือตามแหล่งที่ตั้ง หรือวิธีที่ฝ่ายบริหารใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์หรือจำหน่ายสินทรัพย์ของกิจการ
69. กิจการต้องระบุให้สินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์เป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหากสินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์นั้นมีผลผลิตที่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ ในกรณีที่กิจการนำผลผลิตทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้เอง กิจการต้องนำประมาณการราคาตลาดในอนาคตที่ดีที่สุดของผู้บริหารสำหรับผลผลิตนั้นมาใช้เพื่อ
- 69.1 ประมาณการกระแสเงินสดที่จะได้รับอนาคตจากการนำผลผลิตมาใช้ภายในกิจการเองเพื่อกำหนดมูลค่าจากการใช้หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น
- 69.2 ประมาณการกระแสเงินสดที่จะต้องจ่ายในอนาคตจากการนำผลผลิตมาใช้ภายในกิจการเองเพื่อกำหนดมูลค่าจากการใช้หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดอื่น
70. แม้ว่ากิจการได้นำผลผลิตที่ได้จากสินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์ไปใช้ในหน่วยสินทรัพย์อื่นภายในกิจการ เช่น สินค้าที่อยู่ระหว่างกระบวนการผลิต กิจการต้องถือว่าสินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแยกต่างหากจากกลุ่มสินทรัพย์อื่นหากกิจการสามารถขายผลผลิตนี้ได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ทั้งนี้เนื่องจากสินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์นั้นก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่จะได้รับจากการใช้อย่างต่อเนื่องโดยกระแสเงินสดส่วนใหญ่จะแยกเป็นอิสระจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มของสินทรัพย์อื่น กิจการต้องปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับราคาโอนที่ได้มาจากงบประมาณหรือประมาณการทางการเงินหากข้อมูลดังกล่าวไม่สะท้อนถึงประมาณการราคาตลาดในอนาคตที่ดีที่สุดของฝ่ายสำหรับผลผลิตที่ได้จากหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด
71. หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดสำหรับสินทรัพย์ประเภทเดียวกันหรือสินทรัพย์ชนิดเดียวกันต้องกำหนดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในแต่ละงวด เว้นแต่กิจการสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงนั้นได้อย่างสมเหตุสมผล

72. ในกรณีที่สินทรัพย์ที่กิจการนำไปรวมในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในงวดก่อน หรือชนิดของสินทรัพย์ต่างๆที่รวมในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดเปลี่ยนแปลงไปจากงวดก่อน กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 117 หากรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการรับรู้หรือกลับบัญชีมีนัยสำคัญต่องบการเงิน โดยรวมของกิจการที่เสนอรายงาน

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนและราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

73. มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดคือ ราคาขายสุทธิหรือมูลค่าจากการใช้ของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแล้วแต่จำนวน ใดจะสูงกว่า ในการกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด กิจการต้องปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 16 ถึง 56 โดยใช้คำว่า “หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด” แทนคำว่า “สินทรัพย์”
74. กิจการต้องกำหนดราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดให้สอดคล้องกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น
75. ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดต้อง
- 75.1 รวมราคาตามบัญชีของสินทรัพย์เฉพาะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ (หรือที่สามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอให้กับ) หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับในอนาคตที่ใช้ในการกำหนดมูลค่าจากการใช้หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น
  - 75.2 ไม่รวมราคาตามบัญชีของหนี้สินที่กิจการได้รับรู้แล้ว นอกจากว่ากิจการไม่สามารถกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดได้หากไม่นำหนี้สินนั้นมาพิจารณา ราคาตามบัญชีต้องคำนวณตามที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นเนื่องจากราคาขายสุทธิและมูลค่าจากการใช้หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดกำหนดขึ้น โดยไม่รวมกระแสเงินสดของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและ โดยไม่รวมหนี้สินที่กิจการได้รับรู้ไว้แล้วในงบการเงิน (ดูย่อหน้าที่ 24 และ 36)
76. เมื่อกิจการรวมสินทรัพย์ไว้ด้วยกันเป็นกลุ่มเพื่อประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน กิจการต้องรวมสินทรัพย์ทุกรายการที่เกี่ยวข้องไว้ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหากสินทรัพย์นั้น ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้อย่างต่อเนื่อง มิฉะนั้นอาจดูเหมือนว่ากิจการได้รับคืนมูลค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดเต็มจำนวน ทั้งที่ในความจริงรายการขาดทุนจากการด้อยค่าได้เกิดขึ้นแล้ว ในบางกรณี สินทรัพย์บางรายการมีส่วนร่วมในการประมาณกระแสเงินสดในอนาคตของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด แต่กิจการไม่สามารถปันส่วนสินทรัพย์นั้นให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

ตัวอย่างเช่น ค่าความนิยมหรือสินทรัพย์องค์กร มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้อธิบายวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสินทรัพย์ดังกล่าวในการทดสอบการค้ำค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดไว้ในย่อหน้าที่ 79 ถึง 87

77. กิจการอาจจำเป็นต้องพิจารณาหนี้สินที่กิจการได้รับรู้แล้วเพื่อกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด กรณีนี้อาจเกิดขึ้นหากกิจการจำหน่ายหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดโดยผู้ซื้อต้องรับภาระหนี้สินดังกล่าว ดังนั้น ราคาขายสุทธิ (หรือประมาณการกระแสเงินสดจากการจำหน่าย) ของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดคือ ประมาณการราคาขายของสินทรัพย์ทุกรายการที่ระบุอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดสุทธิจากหนี้สินที่ผู้ซื้อต้องรับภาระหักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย กิจการต้องนำราคาตามบัญชีของหนี้สินไปหักจากราคาตามบัญชีและมูลค่าจากการใช้ของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดก่อนที่จะนำราคาขายสุทธิมาใช้เปรียบเทียบเพื่อหารายการขาดทุนจากการค้ำค่า
78. เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดอาจต้องรวมสินทรัพย์ที่ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น เช่น ลูกหนี้และสินทรัพย์ทางการเงินอื่น หรือรวมหนี้สินที่กิจการได้รับรู้ในงบการเงินแล้ว เช่น ประมาณการหนี้สิน ในกรณีนี้ ราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจะเพิ่มขึ้นด้วยราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และลดลงด้วยราคาตามบัญชีของหนี้สินดังกล่าว

ค่าความนิยม

79. ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อกิจการแสดงให้เห็นว่าผู้ซื้อยินยอมจ่ายเงินมากขึ้นเนื่องจากคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตคืน ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตอาจเกิดจากสินทรัพย์ที่ระบุได้ซึ่งกิจการซื้อหรือจากสินทรัพย์แต่ละรายการซึ่งไม่เข้าเงื่อนไขในการรับรู้รายการในงบการเงิน ค่าความนิยมไม่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่เป็นอิสระจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น ดังนั้น กิจการจึงไม่สามารถกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของค่าความนิยมซึ่งถือว่าเป็นสินทรัพย์รายการหนึ่งได้ เนื่องจากเหตุผลดังกล่าวหากมีข้อบ่งชี้ที่แสดงว่าค่าความนิยมอาจเกิดการค้ำค่า กิจการต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งค่าความนิยมนั้นรวมอยู่ และนำมูลค่าดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด กิจการต้องรับรู้ผลต่างที่เกิดขึ้นเป็นรายการขาดทุนจากการค้ำค่าตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 88

80. หากค่าความนิยมบันทึกอยู่ในงบการเงิน กิจการต้องทดสอบว่าหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่ค่าความนิยมนั้นรวมอยู่มีการค้ำค่าหรือไม่โดย

80.1 การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดซึ่งกิจการต้องปฏิบัติตามลำดับดังต่อไปนี้

80.1.1 ปันส่วนราคาตามบัญชีของค่าความนิยมให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหากกิจการสามารถปันส่วนราคาตามบัญชีของค่าความนิยมนั้นได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

80.1.2 เปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งได้รวมราคาตามบัญชีของค่าความนิยมที่ได้ปันส่วนมา และกิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการค้ำค่าตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 88

กิจการต้องปฏิบัติตามข้อ 80.1.2 แม้ว่ากิจการไม่สามารถปันส่วนราคาตามบัญชีของค่าความนิยมให้หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอก็ตาม

80.2 การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด กิจการไม่สามารถปันส่วนราคาตามบัญชี ของค่าความนิยมให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ กิจการต้องทำการทดสอบอีกครั้งด้วยวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นซึ่งกิจการต้องปฏิบัติตามลำดับดังต่อไปนี้

80.2.1 ปันส่วนราคาตามบัญชีของค่าความนิยมให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่หน่วยสินทรัพย์ภายใต้การพิจารณา รวมอยู่ หน่วยสินทรัพย์ที่ใหญ่ขึ้นนี้ต้องเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่เล็กที่สุดที่กิจการสามารถปันส่วนราคาตามบัญชีของค่าความนิยมได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

80.2.2 เปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่ใหญ่ขึ้นซึ่งได้รวมราคาตามบัญชีของค่าความนิยมที่ได้ปันส่วนมาและกิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการค้ำค่าตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 88

81. ทุกครั้งที่กิจการทำการทดสอบการค้ำค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด กิจการต้องพิจารณาค่าความนิยมที่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดในอนาคตซึ่งเกิดจากหน่วยสินทรัพย์ดังกล่าวหากกิจการสามารถปันส่วนค่าความนิยมได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ กิจการต้องใช้ในการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดเพียงวิธีเดียว ในกรณีที่กิจการไม่สามารถปันส่วนค่าความนิยมได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ กิจการต้องใช้ในการทดสอบทั้งแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดและวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น (ดูตัวอย่างที่ 13 ในภาคผนวก)

82. กิจการใช้การทดสอบแบบวิธีป็นส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่ากิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการค้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งรวมถึงค่าความนิยมที่ได้ป็นส่วนมาอย่างสมเหตุสมผลและสม่าเสมอ หากในทางปฏิบัติกิจการไม่สามารถป็นส่วนค่าความนิยมได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่าเสมอในการทดสอบแบบวิธีป็นส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด กิจการต้องทำการทดสอบอีกครั้งด้วยวิธีป็นส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่ากิจการต้องรับรู้รายการตามลำดับดังนี้
- 82.1 รายการขาดทุนจากการค้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่ง ไม่รวมค่าความนิยม
  - 82.2 รายการขาดทุนจากการค้อยค่าของค่าความนิยม (เนื่องจากกิจการใช้การทดสอบแบบวิธีป็นส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดในครั้งแรกสำหรับสินทรัพย์ทุกรายการที่อาจค้อยค่า ดังนั้นรายการขาดทุนจากการค้อยค่าที่เกิดจากการทดสอบแบบวิธีป็นส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นจึงถือว่าเกี่ยวข้องกับค่าความนิยมซึ่งได้ป็นส่วนมาให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ใหญ่ขึ้นเท่านั้น)
83. ถ้ากิจการใช้การทดสอบแบบวิธีป็นส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น กิจการต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่ใหญ่ขึ้นอย่างมีระบบ เว้นแต่มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือว่าหน่วยสินทรัพย์ที่ใหญ่ขึ้นนั้นไม่มีความเสี่ยงที่จะค้อยค่า (ดูย่อหน้าที่ 12)

สินทรัพย์องค์กร

84. สินทรัพย์องค์กรรวมถึง สินทรัพย์แต่ละรายการหรือกลุ่มสินทรัพย์ เช่น อาคารสำนักงานใหญ่ ฝ่ายงานของกิจการ อุปกรณ์ประมวลผลข้อมูล หรือศูนย์วิจัยโครงสร้างของกิจการจะกำหนดว่าสินทรัพย์ที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดเป็นไปตามค่านิยมของสินทรัพย์องค์กรตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้หรือไม่ ลักษณะที่สำคัญของสินทรัพย์องค์กรคือ สินทรัพย์นั้นไม่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับที่เป็นอิสระจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น และราคาตามบัญชีของสินทรัพย์องค์กรไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดภายใต้การพิจารณา
85. เนื่องจากสินทรัพย์องค์กรไม่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับแยกต่างหาก กิจการจึงไม่สามารถกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์องค์กรแต่ละรายการได้ นอกจากนี้ฝ่ายบริหารหากตัดสินใจที่จะจำหน่ายสินทรัพย์องค์กรนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวหากมีข้อบ่งชี้ที่แสดงว่าสินทรัพย์องค์กรอาจค้อยค่า กิจการต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งสินทรัพย์องค์กรนั้นรวมอยู่ กิจการต้องนำมูลค่าดังกล่าวเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด และต้องรับรู้ผลต่างที่เกิดขึ้นเป็นรายการขาดทุนจากการค้อยค่าตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 88

86. ในการทดสอบว่าหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดมีการด้อยค่าหรือไม่ กิจการต้องระบุสินทรัพย์องค์ทุกรายการที่ชองกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดภายใต้การพิจารณา กิจการต้องปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 80 สำหรับสินทรัพย์องค์ครแต่ละรายการ กล่าวคือ

86.1 กิจการต้องใช้การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดเพียงวิธีเดียว หากกิจการสามารถปันส่วนราคาตามบัญชีของสินทรัพย์องค์ครให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่อยู่ภายใต้การพิจารณาได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

86.2 กิจการต้องใช้วิธีการทดสอบทั้งแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดและวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น หากกิจการไม่สามารถปันส่วนราคาตามบัญชีของสินทรัพย์องค์ครให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดภายใต้การพิจารณาได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

87. ตัวอย่างของวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสินทรัพย์องค์คร ได้แสดงไว้ในตัวอย่างที่ 14 ในภาคผนวก

รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

88. กิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคือน้อยกว่าราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์นั้น กิจการต้องปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเพื่อลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ดังกล่าวตามลำดับต่อไปนี้

88.1 ลดค่าความนิยมที่เคยปันส่วนให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

88.2 ลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์อื่น ๆ ที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดดังกล่าวตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการนั้น

กิจการต้องรับรู้การลดลงของราคาตามบัญชีเป็นรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 59

89. ในการปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 88 กิจการต้องไม่ลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ให้ต่ำกว่าจำนวนที่สูงที่สุดของ

89.1 ราคาขายสุทธิของสินทรัพย์ (หากสามารถกำหนดได้)

89.2 มูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ (หากสามารถกำหนดได้)

89.3 ศูนย์

ในกรณีที่รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์จะทำให้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ต่ำกว่าจำนวนที่สูงที่สุดของข้อ 89.1 ถึง 89.3 และทำให้กิจการไม่สามารถนำรายการขาดทุนนั้นไปลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ได้ กิจการต้องปันส่วนรายการขาดทุนดังกล่าวให้กับสินทรัพย์อื่นที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์เดียวกันตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการนั้น

90. กิจการต้องลดราคาตามบัญชีของค่าความนิยมที่เคยปันส่วนให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดก่อนที่จะลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์รายการอื่นที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์เดียวกัน
91. หากในทางปฏิบัติกิจการไม่สามารถประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้อุญาตให้กิจการใช้วิธีปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าให้กับสินทรัพย์ที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์เดียวกันตามดุลยพินิจของกิจการ เนื่องจากกิจการได้รับประโยชน์จากการใช้สินทรัพย์เหล่านั้นร่วมกันสินทรัพย์ที่กล่าวถึงนี้ต้องไม่ใช่ค่าความนิยม
92. หากกิจการไม่สามารถกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละรายการ (ดูย่อหน้าที่ 66)
  - 92.1 กิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ หากราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นสูงกว่าราคาขายสุทธิหรือผลจากการปันส่วนตามย่อหน้าที่ 88 และ 89 แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า
  - 92.2 กิจการต้องไม่รับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์หากหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่สินทรัพย์นั้นรวมอยู่ไม่มีการด้อยค่าเกิดขึ้น ถึงแม้ว่าราคาขายสุทธิจะน้อยกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นก็ตาม
93. กิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่ยังคงเหลืออยู่หลังจากที่ได้ปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 88 และ 89 เป็นหนีสินหากมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นกำหนดไว้

การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

94. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้กำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งกิจการรับรู้ในงวดก่อนไว้ในย่อหน้าที่ 95 ถึง 101 คำว่า “สินทรัพย์” ในย่อหน้าดังกล่าวหมายถึง สินทรัพย์แต่ละรายการหรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด ข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับสินทรัพย์แต่ละรายการได้ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 102 ถึง 106 ข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดได้ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 107 ถึง 108 และข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับค่าความนิยมได้ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 109 ถึง 112

95. ณ วันที่ในงบดุล กิจการต้องประเมินว่ามีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่กิจการได้รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลงหรือไม่ หากมีข้อบ่งชี้ดังกล่าวกิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น
96. กิจการต้องประเมินว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่กิจการรับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลงหรือไม่ โดยพิจารณาถึงข้อบ่งชี้ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

แหล่งข้อมูลภายนอก

- 96.1 ราคาตลาดของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่าง เป็นสาระสำคัญในระหว่างงวด
- 96.2 มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อกิจการในระหว่างงวดหรือในอนาคตอันใกล้อย่าง เป็นสาระสำคัญ ผลกระทบดังกล่าวอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี การตลาด เศรษฐกิจ กฎหมาย หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในตลาดของสินทรัพย์นั้น
- 96.3 อัตราดอกเบี้ยในตลาดหรืออัตราผลตอบแทนอื่นในตลาดจากการลงทุนของงวดนั้นลดลงจนน่าจะมีผลกระทบต่ออัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์และทำให้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

แหล่งข้อมูลภายใน

- 96.4 มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับลักษณะการใช้หรือคาดว่าจะใช้สินทรัพย์ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจการในระหว่างงวดหรือในอนาคตอันใกล้อย่าง เป็นสาระสำคัญ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรวมถึง รายจ่ายฝ่ายทุนที่เกิดขึ้นระหว่างงวดซึ่งทำให้สินทรัพย์นั้นดีขึ้นเมื่อเทียบกับมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เคยประเมินไว้เมื่อเริ่มแรก หรือแผนที่จะยกเลิกหรือปรับโครงสร้างการดำเนินงานที่สินทรัพย์นั้นใช้อยู่ หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ก่อนกำหนด
- 96.5 มีหลักฐานจากข้อมูลที่รายงานเป็นการภายในซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการปฏิบัติงานเชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์ดีขึ้นหรือจะดีขึ้นกว่าที่คาดไว้
97. ข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าอาจลดลงตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 96 ส่วนใหญ่ เป็นเรื่องเดียวกับข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่าตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 9 หากแต่เป็นสถานการณ์ที่ตรงกันข้าม กิจการอาจต้องนำแนวคิดเกี่ยวกับความมีนัยสำคัญที่ใช้กำหนดรายการขาดทุนจากการด้อยค่าในงวดก่อนมาใช้ปฏิบัติในการกลับบัญชีรายการขาดทุนดังกล่าวในงวดปัจจุบัน และการกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์

98. หากมีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ได้หมดไปหรือลดลง กิจการอาจต้อง ทบทวนและปรับปรุงอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ รวมทั้งวิธีคิดค่าเสื่อมราคาหรือมูลค่าซากของสินทรัพย์เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่น แม้ว่ากิจการไม่จำเป็นต้องกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการ ด้อยค่าของสินทรัพย์ก็ตาม
99. กิจการต้องกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่กิจการรับรู้ในงวดก่อนเมื่อประมาณ การที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังจากที่กิจการได้รับรู้รายการขาดทุน จากการด้อยค่าแล้ว ในกรณีนี้ กิจการต้องบันทึกเพิ่มราคาตามบัญชีให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ของสินทรัพย์ การเพิ่มขึ้นนี้คือ การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่านั้นเอง
100. การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของศักยภาพ ในการให้บริการของ สินทรัพย์ที่ประมาณขึ้นภายหลังที่กิจการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์นั้นครั้งล่าสุด ไม่ว่าศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์จะประมาณขึ้นจากการใช้หรือการขายสินทรัพย์นั้น กิจการ ต้องระบุดังการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของศักยภาพ ในการให้บริการของสิน ทรัพย์ ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงประมาณการรวมถึง
- 100.1 การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน เช่น มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนอาจ กำหนดจากราคาขายสุทธิหรือมูลค่าจากการใช้
- 100.2 การเปลี่ยนแปลงจำนวนหรือระยะเวลาที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตหรือการ เปลี่ยนแปลงอัตราคิดลด หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกำหนดจากมูลค่าจากการใช้
- 100.3 การเปลี่ยนแปลงประมาณการของสิ่งที่น่าสนใจมาพิจารณาในการกำหนดราคาขายสุทธิหากมูลค่าที่คาด ว่าจะได้รับคืนกำหนดจากราคาขายสุทธิ
101. มูลค่าจากการใช้สินทรัพย์อาจสูงกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นเนื่องจากมูลค่าปัจจุบันของกระแส เงินสดรับในอนาคตเพิ่มขึ้น โดยที่ศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ไม่เพิ่มขึ้นในกรณีดังกล่าว กิจ การต้องไม่กลับบัญชีรายการขาดทุนจากการ ด้อยค่าแม้ว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจะสูงกว่าราคาตาม บัญชีของสินทรัพย์ก็ตาม หากรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่ลดลงนั้นเป็นผลมาจากการที่เวลาได้ผ่านไป

การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการ

102. ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับบัญชี รายการขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์นั้นในงวดก่อน ๆ
103. กิจการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีเรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สำหรับการปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของราคาตามบัญชีที่สูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในงวดก่อน ๆ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นนั้นถือเป็นการตีราคาใหม่
104. กิจการต้องบันทึกกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนทันที นอกจากนี้ว่าสินทรัพย์นั้นจะแสดงด้วยราคาที่ตีใหม่กิจการต้องกลับบัญชีการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ให้เหมือนกับการตีราคาเพิ่มตามมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าว
105. กิจการต้องบันทึกกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่โดยตรงไปยังบัญชีส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ซึ่งแสดงภายใต้ส่วนของเจ้าของ อย่างไรก็ตามกิจการต้องรับรู้การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนได้ไม่เกินรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการเคยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อน ๆ
106. หลังจากที่กิจการได้กลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า กิจการต้องปรับค่าเสื่อมราคาหรือค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ในงวดต่อมาเพื่อปันส่วนราคาตามบัญชีที่ปรับใหม่ของสินทรัพย์หักด้วยมูลค่าซากอย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานที่เหลืออยู่

การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

107. ในการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด กิจการต้องปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่จะกลับบัญชีเพื่อเพิ่มราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดตามลำดับต่อไปนี้
- 107.1 กิจการต้องปันส่วนรายการขาดทุนที่จะกลับบัญชีให้กับสินทรัพย์ที่มีใช้ค่าความนิยมตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละ รายการที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์นั้น

107.2 กิจการต้องปันส่วนรายการขาดทุนที่จะกลับบัญชีให้ค่าความนิยมที่เคยปันส่วนไปให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 109

กิจการต้องบันทึกการเพิ่มขึ้นของราคาตามบัญชีให้เหมือนกับการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 104

108. ในการปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่จะกลับบัญชีของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 107 กิจการต้องไม่บันทึกเพิ่มราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการให้สูงกว่าจำนวนที่ต่ำกว่าของ

108.1 มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์

108.2 ราคาตามบัญชีที่ควรเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อน ๆ

หากกิจการไม่สามารถปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่จะกลับบัญชีไปให้กับสินทรัพย์ภายใต้การพิจารณาเนื่องจากข้อกำหนดข้างต้น กิจการต้องปันส่วนรายการขาดทุนที่จะกลับบัญชีดังกล่าวไปให้กับสินทรัพย์รายการอื่น ๆ ที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์เดียวกันตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ๆ

การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยม

109. กิจการต้องไม่กลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของความนิยมที่เคยรับรู้ในงวด ก่อน ๆ ตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 99 นอกจากว่าเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้

109.1 รายการขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นผลมาจากเหตุการณ์ภายนอกที่มีลักษณะพิเศษซึ่งไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นอีก

109.2 เหตุการณ์ภายนอกที่เกิดขึ้นในภายหลังได้ลบล้างผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามข้อ 109.1

110. กิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 38 เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตนหากยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีของไทยกำหนดไว้ ในเรื่องเกี่ยวกับค่าความนิยมที่เพิ่มขึ้นในงวดต่อมา

111. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่อนุญาตให้กิจการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการ เช่น การเปลี่ยนแปลงอัตราคิดลด หรือการเปลี่ยนแปลงจำนวนและจังหวะเวลาของกระแสเงินสดในอนาคตของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งเกี่ยวข้องกับค่าความนิยม
112. เหตุการณ์ภายนอกที่มีลักษณะพิเศษ หมายถึง เหตุการณ์ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของกิจการตัวอย่าง เช่น กฎหมายใหม่ที่ทำให้กิจกรรมดำเนินงานสั้นลงอย่างเป็นสาระสำคัญหรือทำให้ความสามารถในการทำกำไรของกิจการลดลง

การเปิดเผยข้อมูล

113. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์แต่ละประเภทดังต่อไปนี้
- 113.1 จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนระหว่างงวด และรายการแต่ละบรรทัดที่แสดงในงบกำไรขาดทุนซึ่งมีรายการขาดทุนจากการด้อยค่ารวมอยู่
- 113.2 จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีและรับรู้ในงบกำไรขาดทุนระหว่างงวดและรายการแต่ละบรรทัดที่แสดงในงบกำไรขาดทุนซึ่งมีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีรวมอยู่
- 113.3 จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด
- 113.4 จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีและรับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด
114. สินทรัพย์แต่ละประเภท หมายถึง กลุ่มของสินทรัพย์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันที่ใช้ในการดำเนินงานของกิจการ
115. กิจการอาจเปิดเผยข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 113 ร่วมกับข้อมูลอื่นที่ต้องเปิดเผยสำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น ข้อมูลเหล่านี้อาจรวมอยู่ในการกระทบยอดราคาตามบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ระหว่างวันต้นงวดกับวันสิ้นงวด
116. กิจการที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี เรื่อง การจำแนกข้อมูลตามส่วนงาน ต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้สำหรับส่วนงานที่มีการเสนอข้อมูลในงบการเงิน
- 116.1 จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนและที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

116.2 จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กลับบัญชีและรับรู้ในงบกำไรขาดทุนและที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

117. หากกิจการรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการหรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดในระหว่างงวด ซึ่งรายการดังกล่าวมีนัยสำคัญต่องบการเงินโดยรวมของกิจการ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้

117.1 เหตุการณ์และสถานการณ์ที่ทำให้กิจการต้องรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

117.2 จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการรับรู้หรือกลับบัญชี

117.3 ลักษณะสินทรัพย์แต่ละรายการและหน่วยงานที่เสนอรายงานซึ่งสินทรัพย์นั้นรวมอยู่

117.4 หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดเกี่ยวกับ

117.4.1 ลักษณะของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด เช่น สายการผลิต โรงงาน ฝ่ายงาน หน่วยงานทางภูมิศาสตร์ หรือหน่วยงานที่เสนอรายงาน

117.4.2 จำนวนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการรับรู้หรือกลับบัญชีโดยแสดงแยกตามสินทรัพย์แต่ละประเภทหรือตามหน่วยงานที่เสนอรายงาน

117.4.3 สินทรัพย์ที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหากมีการเปลี่ยนแปลงหลังจากที่กิจการได้ประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น กิจการต้องอธิบายถึงลักษณะการรวมสินทรัพย์เป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดในปัจจุบันและอดีต และเหตุผลที่กิจการเปลี่ยนแปลงลักษณะการรวมสินทรัพย์เป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น

117.5 มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดว่าเป็นราคาขายสุทธิหรือมูลค่าจากการใช้

117.6 เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดราคาขายสุทธิ หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเป็นราคาขายสุทธิ เช่น ราคาขายสุทธิกำหนดขึ้นโดยใช้ราคาอ้างอิงจากตลาดซื้อขายคล่อง

117.7 อัตราคิดลดที่ใช้ในการประมาณมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ทั้งในปัจจุบันและอดีตหากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเป็นมูลค่าจากการใช้

118. กิจการต้องเปิดเผยลักษณะโดยสังเขปของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการรับรู้หรือกลับบัญชีในระหว่างงวดซึ่งมีนัยสำคัญต่องบการเงินโดยรวมของกิจการดังต่อไปนี้

118.1 ประเภทของสินทรัพย์หลักที่เกิดรายการขาดทุนจากการด้อยค่าหรือที่กลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 117

118.2 เหตุการณ์และสถานการณ์สำคัญที่ทำให้กิจการรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า หากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 117

119. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้สนับสนุนให้กิจการเปิดเผยข้อสมมุติที่สำคัญซึ่งกิจการใช้ในการกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดในระหว่างงวด

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

120. กิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้โดยใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปเพียงอย่างเดียว กิจการต้องรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าตามที่มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น กิจการต้องรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุน เว้นแต่สินทรัพย์แสดงด้วยราคาที่ตีใหม่ กิจการต้องรับรู้หรือกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ตีราคาใหม่ให้เหมือนกับ การลดลงหรือการปรับให้กลับเพิ่มขึ้นจากการตีราคาใหม่

121. แม้ว่ามาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นจะระบุให้กิจการต้องใช้วิธีการปรับย้อนกลับในการนำมาตรฐานการบัญชีมาใช้ปฏิบัติเป็นครั้งแรก แต่เป็นการยากในทางปฏิบัติที่กิจการจะนำวิธีการปรับย้อนกลับมาใช้ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นครั้งแรก เนื่องจากกิจการยากที่จะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหรือกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด สำหรับข้อมูลในอดีต ดังนั้น ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นครั้งแรก กิจการไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี เรื่อง กำไรหรือขาดทุนสุทธิ สำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี

วันถือปฏิบัติ

122. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางเท่านั้นและไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ภาคผนวกนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงแนวทางปฏิบัติในการนำมาตรฐานการบัญชีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น ตัวอย่างในภาคผนวกนี้มีข้อสมมุติว่ากิจการที่เกี่ยวข้องมีรายการที่ระบุตามตัวอย่างเท่านั้น และสมมุติขึ้นโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบทางภาษี ภาคผนวกนี้ได้จัดทำขึ้นโดยครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

- ก) การพิจารณาลักษณะของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด
- ข) การคำนวณมูลค่าจากการใช้และการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า
- ค) การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า
- ง) การปฏิบัติสำหรับการปรับโครงสร้างในอนาคต
- จ) การปฏิบัติเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุนที่จะเกิดขึ้น
- ฉ) การนำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดและแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นมาปฏิบัติกับค่าความนิยม
- ช) การปันส่วนสินทรัพย์องค์กร

ก) การพิจารณาลักษณะของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

วัตถุประสงค์ของตัวอย่างนี้ เพื่อ

1. อธิบายลักษณะของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดในแต่สถานการณ์
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่กิจการใช้พิจารณาหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

ตัวอย่างที่ 1 กลุ่มร้านขายปลีกที่มีเจ้าของเดียวกัน

ร้านลูกอยู่ในกลุ่มของร้านขายปลีกแม่ สินค้าทั้งหมดของร้านลูกซื้อผ่านแผนกจัดซื้อของร้านแม่ นโยบายเกี่ยวกับการตั้งราคา การตลาด การโฆษณาและบุคลากร กำหนดและตัดสินใจโดยร้านแม่ ยกเว้นการจ้างพนักงานเก็บเงินและพนักงานขายของ นอกจากนี้ร้านแม่เป็นเจ้าของร้านอื่น ๆ อีก 5 ร้าน ในจังหวัดเดียวกับร้านลูก และเป็นเจ้าของร้านในจังหวัดอื่นอีก 20 ร้าน ร้านทุกร้านดำเนินการเหมือนกับร้านลูก ร้านแม่ซื้อร้านลูกและอีก 4 ร้านค้าขายปลีกมาเมื่อ 5 ปีก่อน โดยมีกรบันทึกค่าความนิยมจากการซื้อครั้งนั้น

การพิจารณาหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของร้านลูก การวิเคราะห์

ในการพิจารณาหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด ร้านลูกควรพิจารณาเรื่องต่อไปนี้

1. รายงานภายในของฝ่ายบริหารที่จัดไว้เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาแต่ละร้านแยกจากกัน
2. ธุรกิจดำเนินงาน โดยแยกผลกำไรเป็นแต่ละร้านหรือรวมผลกำไรของทุกร้านในแต่ละจังหวัด

ร้านค้าทั้งหมดของร้านแม่ตั้งอยู่ในละแวกที่ต่างกันและอาจมีกลุ่มลูกค้าที่ต่างกัน ดังนั้น แม้ว่าร้านลูกจะดำเนินงานภายใต้การดูแลของร้านแม่ แต่กระแสเงินสดรับส่วนใหญ่ของร้านลูกไม่ขึ้นอยู่กับกระแสเงินสดรับของร้านอื่น ๆ ที่ร้านแม่เป็นเจ้าของ จึงถือได้ว่าร้านลูกคือ หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

หากราคาตามบัญชีของค่าความนิยมสามารถแบ่งปันให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของร้านลูกได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่าเสมอ ร้านแม่ต้องทำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด ซึ่งได้กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 80 แต่หากราคาตามบัญชีของค่าความนิยมไม่สามารถแบ่งปันให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของร้านลูกได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่าเสมอ ร้านแม่ต้องทำการทดสอบทั้งแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดและแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น

ตัวอย่างที่ 2 โรงงานที่ดำเนินงานในขั้นการผลิตระหว่างทางของกระบวนการผลิต

วัตถุประสงค์สำคัญที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปของโรงงาน ก คือ ผลิตภัณฑ์ของโรงงาน ข ซึ่งเป็นบริษัทในเครือเดียวกัน โรงงาน ข ขายผลิตภัณฑ์ให้กับโรงงาน ก ในราคาโอนซึ่งเป็นราคาที่รวมกำไรทั้งหมดแล้ว โรงงาน ก ขาย 80% ของสินค้าสำเร็จรูปให้ลูกค้าภายนอกกิจการ โรงงาน ข ขาย 60% ของผลิตภัณฑ์ให้โรงงาน ก ส่วนที่เหลือขายให้กับลูกค้าภายนอกกิจการ

การพิจารณาหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงาน ก และโรงงาน ข

กรณีที่ 1 โรงงาน ข สามารถขายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ซึ่งราคาโอนภายในสูงกว่าราคาตลาด

กรณีที่ 2 ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องสำหรับผลิตภัณฑ์ที่โรงงาน ข ขายให้โรงงาน ก

การวิเคราะห์กรณีที่ 1

โรงงาน ข สามารถขายผลิตภัณฑ์ในตลาดซื้อขายคล่องและเกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระแสเงินสดส่วนใหญ่ ไม่ขึ้นอยู่กับกระแสเงินสดรับจากโรงงาน ก ดังนั้น จึงถือได้ว่าโรงงาน ข คือ หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดกระแสเงินสด แม้ว่าโรงงาน ก จะนำผลิตภัณฑ์บางส่วนไปใช้ (ดูย่อหน้าที่ 69)

ในขณะเดียวกัน โรงงาน ก ถือเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดด้วย เนื่องจากโรงงาน ก ขาย 80% ของสินค้าสำเร็จรูปให้กับลูกค้าภายนอกกิจการ ดังนั้น กระแสเงินสดรับส่วนใหญ่จากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องจึงสามารถพิจารณาได้ว่าเป็นอิสระ

เนื่องจากราคาโอนภายในมิได้สะท้อนถึงราคาตลาดของผลิตภัณฑ์จากโรงงาน ข ดังนั้น ในการประเมินมูลค่าจากการใช้ของทั้งโรงงาน ข และโรงงาน ก กิจการต้องปรับปรุงประมาณและประมาณการทางการเงินเพื่อให้ได้ประมาณการราคาตลาดในอนาคตที่ดีที่สุดสำหรับราคาโอนดังกล่าว (ดูย่อหน้า 69)

การวิเคราะห์กรณีที่ 2

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของแต่ละโรงงาน ไม่น่าที่จะสามารถประเมินแยกจากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคือของโรงงานอื่น ๆ ได้เนื่องจาก

1. ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของโรงงาน ข ถูกนำไปใช้ภายในและไม่สามารถขายในตลาดซื้อขายคล่อง กระแสเงินสดรับของโรงงาน ข จึงขึ้นอยู่กับความต้องการผลิตภัณฑ์ของโรงงาน ก ดังนั้น กระแสเงินสดรับส่วนใหญ่ของโรงงาน ข จึงไม่สามารถแยกจากกระแสเงินสดรับของโรงงาน ก ได้
2. ทั้งสองโรงงานมีการบริหารงานร่วมกัน

จากเหตุผลดังกล่าว โรงงาน ข และโรงงาน ก รวมกัน น่าที่จะถือว่าเป็นกลุ่มที่เล็กที่สุดที่สามารถระบุได้ของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้อย่างต่อเนื่องที่เป็นอิสระ

ตัวอย่างที่ 3 บริษัทที่มีผลิตภัณฑ์ชนิดเดียว

บริษัทแม่ ผลิตผลิตภัณฑ์เพียงชนิดเดียวและเป็นเจ้าของโรงงาน 1 2 และ 3 ซึ่งตั้งอยู่ต่างจังหวัด โรงงาน 1 ผลิตชิ้นส่วนซึ่งจะนำไปประกอบในโรงงาน 2 หรือ 3 โรงงาน 2 และโรงงาน 3 มิได้ใช้กำลังการผลิตร่วมอย่างเต็มที่ บริษัทแม่ ขายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากโรงงาน 2 หรือโรงงาน 3 ทั่วประเทศอย่างอิสระ เช่น ผลิตภัณฑ์จากโรงงาน 2 อาจขายในจังหวัดที่โรงงาน 3 ตั้งอยู่หาก โรงงาน 2 สามารถจัดส่งได้รวดเร็วกว่า ดังนั้น ระดับการใช้กำลังการผลิตของโรงงาน 2 และ 3 ขึ้นอยู่กับส่วนแบ่งการขายระหว่างโรงงานทั้งสอง

การพิจารณาหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงาน 1 2 และ 3

กรณีที่ 1 เมื่อผลิตภัณฑ์จากโรงงาน 1 มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ

กรณีที่ 2 เมื่อผลิตภัณฑ์จากโรงงาน 1 ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ

การวิเคราะห์กรณีที่ 1 เมื่อผลิตภัณฑ์จากโรงงาน 1 มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ

โรงงาน 1 น่าจะถือว่าเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแยกต่างหาก เนื่องจากผลิตภัณฑ์จากโรงงาน 1 มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ (ดูตัวอย่างที่ 2 กรณีที่ 1)

แม้ว่าผลิตภัณฑ์จาก โรงงาน 2 และ 3 จะมีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ แต่กระแสเงินสดที่โรงงาน 2 และ 3 ได้รับขึ้นอยู่กับส่วนแบ่งการผลิตระหว่างโรงงานทั้งสอง กระแสเงินสดที่โรงงาน 2 และ 3 ได้รับจึงไม่สามารถที่จะแยกพิจารณาจากกันได้ ดังนั้น โรงงาน 2 และ 3 รวมกันน่าจะเป็นกลุ่มที่เล็กที่สุดที่สามารถระบุได้ ของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้อย่างต่อเนื่องซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นอิสระ

ในการกำหนดมูลค่าจากการใช้ของโรงงาน 1 และ 2 ร่วมกับ 3 บริษัท แม่ต้องปรับปรุงประมาณและประมาณการการเงินเพื่อให้ได้ประมาณการราคาตลาดในอนาคตที่ดีที่สุดของผลิตภัณฑ์จากโรงงาน 1 (ดูย่อหน้าที่ 69)

การวิเคราะห์กรณีที่ 2 เมื่อผลิตภัณฑ์จากโรงงาน 1 ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของแต่ละ โรงงาน ไม่น่าที่จะประเมินแยกจากกันได้ เนื่องจาก

1. ผลิตภัณฑ์จากโรงงาน 1 ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ ดังนั้น กระแสเงินสดที่โรงงาน 1 จะได้รับขึ้นอยู่กับการขายผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปซึ่ง โรงงาน 2 และ 3 ผลิต

2. แม้ว่าผลิตภัณฑ์ที่โรงงาน 2 และ 3 ผลิตมีตลาดซื้อขายคล่องรองรับก็ตาม กระแสเงินสดที่โรงงาน 2 และ 3 จะได้รับขึ้นอยู่กับส่วนแบ่งการผลิตระหว่างโรงงานทั้งสอง ดังนั้น กระแสเงินสดที่โรงงาน 2 และ 3 จะได้รับจึงไม่น่าที่จะแยกพิจารณาจากกันได้

จากเหตุผลดังกล่าว โรงงาน 1 2 และ 3 รวมกัน (หรือบริษัทแม่โดยรวม) ถือว่าเป็นกลุ่มที่เล็กที่สุดของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้อย่างต่อเนื่องที่เป็นอิสระ

ตัวอย่างที่ 4 ข้อนิตยสาร

สำนักพิมพ์แห่งหนึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ชื่อของนิตยสาร 30 ชื่อ ซึ่งกิจการซื้อมา 10 ชื่อ และตั้งขึ้นเอง 20 ชื่อ กิจการบันทึกจำนวนเงินที่จ่ายซื้อชื่อนิตยสารเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และบันทึกรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อนิตยสารและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการคงไว้ซึ่งลิขสิทธิ์เป็นค่าใช้จ่ายทันทีที่เกิด กิจการสามารถระบุกระแสเงินสดที่ได้รับจากการขายทางตรงและค่าโฆษณา สำหรับนิตยสารแต่ละชื่อได้ การดำเนินงานของนิตยสารแต่ละชื่อแบ่งตามกลุ่มลูกค้า ระดับของรายได้ค่าโฆษณาของนิตยสารแต่ละชื่อขึ้นอยู่กับกลุ่มลูกค้า ฝ่ายบริหารมีนโยบายที่จะเลิกใช้ชื่อนิตยสารเก่า ก่อนที่ชื่อนั้นจะหมดอายุการใช้งานเชิงเศรษฐกิจและเปลี่ยนแทนโดยใช้ชื่อใหม่สำหรับกลุ่มลูกค้าเดิม

การพิจารณาหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของนิตยสารแต่ละชื่อ

การวิเคราะห์

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของนิตยสารแต่ละชื่อน่าที่จะประเมินได้ แม้ว่าระดับของรายได้ค่าโฆษณาของนิตยสารแต่ละชื่อจะมีผลกระทบจากนิตยสารชื่ออื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มลูกค้าเดียวกัน แต่กระแสเงินสดที่ได้รับจากการขายตรงและค่าโฆษณาสามารถระบุได้สำหรับนิตยสารแต่ละชื่อ และแม้ว่านิตยสารต่าง ๆ จะจัดประเภทตามกลุ่มลูกค้า แต่การตัดสินใจที่จะเลิกใช้ชื่อของนิตยสารจะพิจารณาแต่ละชื่อ โดยแยกจากกันกระทำโดยยึดหลักตามชื่อนิตยสารแต่ละชนิด

ดังนั้น นิตยสารแต่ละชื่อน่าจะถือว่าเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแยกจากกัน เนื่องจากสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับซึ่งส่วนใหญ่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดที่ได้รับจากชื่อนิตยสารอื่น

ตัวอย่างที่ 5 อาคารที่กิจการใช้เองบางส่วนและให้เช่าบางส่วน

บริษัทอุตสาหกรรม แม่ เป็นเจ้าของอาคารสำนักงานใหญ่ซึ่งมีไว้ใช้เอง ต่อมาภายหลังได้มีการลดขนาดของกิจการลงครั้งหนึ่ง บริษัทแม่จึงให้บุคคลภายนอกเช่าอาคารสำนักงานใหญ่ครั้งหนึ่ง ซึ่งมีสัญญาให้เช่าเป็นเวลา 5 ปี

การพิจารณาหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของอาคาร

การวิเคราะห์

การใช้อาคารสำนักงานใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้สนับสนุนการผลิตและถือว่าเป็นสินทรัพย์องค์กร ดังนั้นอาคารสำนักงานใหญ่ทั้งอาคารไม่สามารถที่จะก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับที่ส่วนใหญ่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดเข้าจากกิจการโดยรวม จึงน่าจะถือว่าอาคารสำนักงานใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งก็คือบริษัทแม่โดยรวม

อาคารสำนักงานใหญ่ ไม่ได้ถือว่าเป็นเงินลงทุน ดังนั้น กิจการไม่ควรที่จะกำหนดมูลค่าจากการใช้ของอาคารนั้น โดยการประมาณค่าเช่าในตลาดในอนาคต

ตัวอย่างที่ 6 บริษัทเดินรถประจำทาง

บริษัทรถประจำทางแห่งหนึ่งมีสัญญากับเทศบาลที่จะให้บริการเดินรถประจำทาง 5 สาย กิจการสามารถระบุสินทรัพย์และกระแสเงินสดที่ได้รับจากการเดินรถแต่ละสายแยกจากกันได้ ปรากฏว่าการเดินรถประจำทางสายหนึ่งขาดทุนอย่างเป็นสาระสำคัญ แต่เนื่องจากตามสัญญากิจการไม่สามารถที่จะเลิกเดินรถสายใดสายหนึ่งได้ ดังนั้น กลุ่มสินทรัพย์ซึ่งเล็กที่สุดที่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับซึ่งเป็นอิสระจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่นคือกลุ่มของรถประจำทางทั้ง 5 สาย รวมกัน ซึ่งหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่รถประจำทางแต่ละสายรวมอยู่คือบริษัทรถประจำทางทั้งบริษัท

ข) การคำนวณมูลค่าจากการใช้และการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า

ตัวอย่างที่ 7 ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 บริษัทผู้ลงทุน ซื้อบริษัทแม่ ด้วยจำนวนเงิน 10 ล้านบาท บริษัทแม่ มีโรงงานผลิตอยู่ 3 แห่ง ซึ่งมีอายุการใช้งานหลังจากการรวมกิจการประมาณ 15 ปี

ตารางที่ 1 ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

	การปันส่วนราคาซื้อ	ราคายุติธรรมของสินทรัพย์ ที่สามารถระบุได้	(หน่วย : พันบาท) ค่าความนิยม ⁽¹⁾
กิจกรรมในโรงงานที่ 1	3,000	2,000	1,000
กิจกรรมในโรงงานที่ 2	2,000	1,500	500
กิจกรรมในโรงงานที่ 3	<u>5,000</u>	<u>3,500</u>	<u>1,500</u>
รวม	<u>10,000</u>	<u>7,000</u>	<u>3,000</u>

⁽¹⁾ กิจกรรมในแต่ละโรงงานถือว่าเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่เล็กที่สุดที่ค่าความนิยมสามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ (การปันส่วนใช้ราคาซื้อของกิจกรรมในโรงงานแต่ละแห่งตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญาซื้อขาย)

บริษัทผู้ลงทุน คิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรงสำหรับสินทรัพย์ของโรงงานที่ 1 เป็นระยะ เวลา 5 ปี และไม่มีราคาซาก

ในปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลออกกฎหมายห้ามส่งออกสินค้าที่ผลิตจากโรงงานที่ 1 ทำให้บริษัทผู้ลงทุนจะต้องลดกำลังการผลิตลง 40% ในอนาคตอันใกล้

กฎหมายห้ามส่งออกซึ่งจะทำให้กำลังการผลิตลดลงดังกล่าวทำให้บริษัท ผู้ลงทุน ต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของค่าความนิยมและสินทรัพย์สุทธิของการดำเนินงานของโรงงานที่ 1 หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่รวมค่าความนิยมและสินทรัพย์ที่สามารถระบุได้ของโรงงานที่ 1 คือ การดำเนินงานของโรงงานที่ 1 เนื่องจากไม่สามารถระบุกระแสเงินสดรับที่เป็นอิสระของสินทรัพย์แต่ละรายการได้

ราคาขายสุทธิของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงานที่ 1 ไม่สามารถกำหนดได้ เนื่องจากไม่มีผู้ที่พร้อมจะซื้อสินทรัพย์ทั้งหมดของหน่วยสินทรัพย์นั้น

ในการกำหนดมูลค่าจากการใช้สำหรับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงานที่ 1 บริษัทผู้ลงทุนต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (ดูตารางที่ 2)

- ก. จัดหาข้อมูลเกี่ยวกับประมาณการกระแสเงินสดที่ได้จากงบประมาณหรือประมาณการทางการเงินสำหรับปี พ.ศ. 2547 – 2551 ซึ่งได้รับอนุมัติโดยฝ่ายบริหาร

- ข. ประมาณกระแสเงินสดสำหรับปี พ.ศ. 2552 – 2557 โดยใช้อัตราการเติบโตที่ลดลงอัตราการเติบโตของปี พ.ศ. 2552 ประมาณเท่ากับ 3% ซึ่งอัตรานี้ต่ำกว่าอัตราการเติบโตระยะยาวโดยเฉลี่ยสำหรับสินค้าที่ผลิตโดยโรงงานที่ 1
- ค. เลือกอัตราคิดลดซึ่งเป็นอัตราก่อนหักภาษีที่สะท้อนให้เห็นถึงการประเมินสถานการณ์ตลาดในปัจจุบันของมูลค่าปัจจุบันของเงินและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของโรงงานที่ 1 ซึ่งอัตราคิดลดดังกล่าวประมาณได้เท่ากับ 15%

การวัดมูลค่าและการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงานที่ 1 เท่ากับ 1,360,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าระหว่างราคาขายสุทธิซึ่งกำหนดไม่ได้กับมูลค่าจากการใช้ซึ่งเป็นจำนวน 1,360,000 บาท

บริษัท ผู้ลงทุน เปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (ดูตารางที่ 3)

บริษัท ผู้ลงทุน บันทึกการขาดทุนจากการด้อยค่าจำนวน 840,000 บาท ในงบกำไรขาดทุนทันที บริษัทผู้ลงทุน ต้องลดราคาตามบัญชีของค่าความนิยมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงงานที่ 1 ก่อน ที่จะลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ระบุได้อื่น ๆ ที่รวมอยู่ในโรงงานนั้น ๆ (ดูย่อหน้าที่ 88)

การบันทึกการบัญชีเป็นดังนี้

เดบิต	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	840,000 บาท
	ค่าดีดจำหน่ายสะสม	267,000 บาท
เครดิต	ค่าเผื่อการด้อยค่า – ค่าความนิยม	1,000,000 บาท
	ค่าเผื่อการด้อยค่า – สินทรัพย์ต่าง ๆ (ระบุ)	107,000 บาท

ตารางที่ 2 การคำนวณมูลค่าจากการใช้สำหรับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงานที่ 1 ณ วันที่ 31
ธ.ค. 2546

(หน่วย : พันบาท)

ปี (พ.ศ.)	อัตราการเติบโต คิดลดด้วยอัตรา 15% ⁽³⁾	กระแสเงินสด เงินสดในอนาคต	ตัวคูณเพื่อหามูลค่าปัจจุบัน ระยะยาวในอนาคต	มูลค่าปัจจุบันของกระแส
2547		230 ⁽¹⁾	0.86957	200
2548		253 ⁽¹⁾	0.75614	191
2549		273 ⁽¹⁾	0.65752	180
2550		290 ⁽¹⁾	0.57175	166
2551		304 ⁽¹⁾	0.49718	151
2552	3%	313 ⁽²⁾	0.43233	135
2553	-2%	307 ⁽²⁾	0.37594	115
2554	-6%	289 ⁽²⁾	0.32690	94
2555	-15%	245 ⁽²⁾	0.28426	70
2556	-25%	184 ⁽²⁾	0.24719	45
2557	-67%	61 ⁽²⁾	0.21494	13
มูลค่าจากการใช้				<u>1,360</u>

⁽¹⁾ จากการประมาณการกระแสเงินสดสุทธิที่ดีที่สุดของฝ่ายบริหาร (หลังหักภาษี 40%)

⁽²⁾ จากการเปรียบเทียบอัตราส่วนพิเศษ (extrapolation) ของกระแสเงินสดรับของปีก่อน โดยใช้อัตราการเติบโตที่ลดลง

⁽³⁾ ตัวคูณนี้ คำนวณมาจากสูตร $k = 1/(1+a)^n$ เมื่อ a = อัตราคิดลด และ n = จำนวนปี

ตารางที่ 3 การคำนวณและการปันส่วนรายการขาดทุนจากการซื้อขายของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงานที่ 1 ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546

(หน่วย : พันบาท)

	ค่าความนิยม	สินทรัพย์ที่ ระบุได้	รวม
ราคาทุน	1,000	2,000	3,000
ค่าตัดจำหน่ายและค่าเสื่อมราคาสะสม (ปี พ.ศ. 2543 – 2546)	(267)	(533)	(800)
ราคาตามบัญชี	733	1,467	2,200
รายการขาดทุนจากการซื้อขาย	(733)	(107)	(840)
ราคาตามบัญชีหลังหักรายการขาดทุนจากการซื้อขาย	<u>0</u>	<u>1,360</u>	<u>1,360</u>

ตัวอย่างที่ 8

กิจการแห่งหนึ่งดำเนินธุรกิจเหมืองแร่ในประเทศที่มีกฎหมายบังคับว่าเจ้าของต้องบูรณะสถานที่เมื่อการทำเหมืองแร่เสร็จสิ้นลง ต้นทุนการบูรณะรวมถึงการฟื้นฟูเหมืองให้กลับสู่สภาพเดิมกิจการต้องรับรู้ประมาณการหนี้สินจากการฟื้นฟูพื้นที่ที่กิจการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่เพื่อทำเหมืองหากราคาตามบัญชีของประมาณการหนี้สิน ในการบูรณะสถานที่เท่ากับ 5 ล้านบาท ซึ่งเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายในการบูรณะสถานที่นั้น กิจการรับข้อเสนอที่จะซื้อเหมืองด้วยราคา 8 ล้านบาท ซึ่งเป็นราคาที่ผู้ซื้อจะรับภาระผูกพันในการบูรณะสถานที่ ต้นทุนการจำหน่ายเหมืองมีจำนวนเล็กน้อยจนไม่มีนัยสำคัญ มูลค่าจากการใช้ของเหมืองมีจำนวนประมาณ 12 ล้านบาท ซึ่งไม่รวมรายจ่ายในการบูรณะสถานที่ ราคาตามบัญชีของเหมืองเท่ากับ 10 ล้านบาท

การวัดการด้อยค่าของเหมืองซึ่งเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

ราคาขายสุทธิสำหรับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดเท่ากับ 8 ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนสุทธิจากภาระหนี้สินในการบูรณะสถานที่ มูลค่าจากการใช้ของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดสุทธิจากภาระหนี้สินในการบูรณะสถานที่ดังกล่าวเท่ากับ 7 ล้านบาท (12 ล้านบาท หักด้วย 5 ล้านบาท) ราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดสุทธิจากภาระหนี้สินดังกล่าวเท่ากับ 5 ล้านบาท (10 ล้านบาท หักด้วย 5 ล้านบาท) ดังนั้น กิจการไม่จำเป็นต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าเนื่องจากราคาขายสุทธิสูงกว่าราคาตามบัญชีสุทธิ

ตัวอย่างที่ 9

กิจการมีเครื่องจักรที่ชำรุดแต่ยังคงใช้งานอยู่แม้ว่าจะไม่คิดดั้งเดิม เครื่องจักรมีราคาขายสุทธิต่ำกว่าราคาตามบัญชีและไม่ได้ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับที่เป็นอิสระจากการใช้อย่างต่อเนื่อง เครื่องจักรดังกล่าวรวมอยู่ในสายการผลิตซึ่งสามารถระบุได้ว่าเป็นกลุ่มสินทรัพย์ที่เล็กที่สุดซึ่งก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้อย่างต่อเนื่อง โดยกระแสเงินสดส่วนใหญ่แยกเป็นอิสระจากกระแสเงินสดรับจากสินทรัพย์อื่น มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสายการผลิตแสดงให้เห็นว่าสายการผลิตโดยรวมไม่ได้ด้วยค่าลง

ข้อสมมุติที่ 1 ขบประมาณหรือประมาณการทางการเงินที่ได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหารแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารมิได้มีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแทนเครื่องจักรนั้น

กิจการไม่สามารถประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเครื่องจักรเพียงอย่างเดียวได้เนื่องจาก

1. มูลค่าจากการใช้ของเครื่องจักรนั้นอาจแตกต่างจากราคาขายสุทธิ
2. กิจการสามารถกำหนดได้แต่เพียงมูลค่าจากการใช้ของสายการผลิตโดยรวมเนื่องจากสายการผลิตไม่ได้ค้อยค่าลง ดังนั้น จึงไม่มีรายการขาดทุนจากการค้อยค่าที่กิจการต้องรับรู้สำหรับเครื่องจักร อย่างไรก็ตาม กิจการอาจจำเป็นต้องประเมินอายุการใช้งานของเครื่องจักรใหม่หรือเปลี่ยนแปลงวิธีคิดค่าเสื่อมราคาให้เหมาะสม

ข้อสมมุติที่ 2 งบประมาณหรือประมาณการทางการเงินที่ได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหารแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารมีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแทนเครื่องจักร โดยจะขายเครื่องจักรเก่าในอนาคตอันใกล้กิจการประมาณว่ากระแสเงินสดรับจากการใช้อย่างต่อเนื่องไปจนถึงวันจำหน่ายเครื่องจักรมีจำนวนเล็กน้อยจนถือว่าไม่มีนัยสำคัญ

หากกิจการสามารถกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเครื่องจักรได้โดยกิจการสามารถประมาณมูลค่าจากการใช้เครื่องจักรได้ใกล้เคียงกับราคาขายสุทธิ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงสายการผลิตที่เครื่องจักรนั้นรวมอยู่ และเนื่องจากราคาสุทธิของเครื่องจักรต่ำกว่าราคาตามบัญชีดังนั้น กิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการค้อยค่าของเครื่องจักรดังกล่าว

ค). การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการค้อยค่า

ตัวอย่างที่ 10 จากตัวอย่างที่ 7 มีข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

ในปี พ.ศ. 2548 ปรากฏว่าผลกระทบจากกฎหมายห้ามส่งออกไม่ได้เลวร้ายเท่าที่ฝ่ายบริหารคาดการณ์ไว้ตั้งแต่แรกเริ่ม ทำให้ฝ่ายบริหารประมาณว่าการผลิตจะเพิ่มขึ้น 30 % การปรับดังกล่าวทำให้บริษัท ผู้ลงทุน ต้องประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์สุทธิของโรงงานที่ 1 ใหม่ (ดูย่อหน้าที่ 95 ถึง 96)

การคำนวณที่คล้ายคลึงกับตัวอย่างที่ 7 แสดงให้เห็นว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของการดำเนินงานในโรงงานที่ 1 ในปัจจุบันคือ 1,710,000 บาท

การกลับบัญชีรายการขาดทุนของการค้อยค่า

บริษัท ผู้ลงทุน เปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับราคาตามบัญชีสุทธิของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงานที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การคำนวณราคาตามบัญชีของการดำเนินงานของ โรงงานที่ 1 ณ 31 ธ.ค. 2548

	ค่าความนิยม	สินทรัพย์ที่ ระบุได้	รวม (หน่วย : พันบาท)
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546 (ตัวอย่างที่ 7)			
ราคาทุน	1,000	2,000	3,000
ค่าตัดจำหน่ายและค่าเสื่อมราคาสะสม (4ปี)	(267)	(533)	(800)
รายการขาดทุนจากการค้อยค่า	(733)	(107)	(840)
ราคาตามบัญชีหลังหักรายการขาดทุนจากการค้อยค่า	<u>0</u>	<u>1,360</u>	<u>1,360</u>
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2548			
ค่าเสื่อมราคาสะสมที่เพิ่มขึ้น (2ปี) ⁽¹⁾	-	(247)	(247)
ราคาตามบัญชี	<u>0</u>	<u>1,113</u>	1,113
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน			<u>1,710</u>
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนที่สูงกว่าราคาตามบัญชี			<u>597</u>

⁽¹⁾ หลักจากที่บริษัท ผู้ลงทุน บันทึกรายการขาดทุนของการค้อยค่า ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546 บริษัท ผู้ลงทุนปรับปรุงค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์ที่ระบุได้ของโรงงานที่ 1 จาก 133,300 บาท ต่อปี เป็น 123,700 บาทต่อปี ซึ่งคำนวณมาจากราคาตามบัญชีหลังปรับปรุงการค้อยค่าและอายุการใช้งานที่เหลืออยู่จำนวน 11 ปี

บริษัท ผู้ลงทุน ต้องกลับบัญชีรายการขาดทุน จากการค้อยค่าซึ่งรับรู้ในปี 2546 ตามย่อหน้าที่ 99 เนื่องจากมีการเปลี่ยนไปในทางบวกสำหรับประมาณการของมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์สุทธิของโรงงานที่ 1 ภายหลังจากที่บริษัทได้รับรู้รายการขาดทุนจากการค้อยค่าแล้ว

ตามย่อหน้าที่ 107 และ 108 บริษัท ผู้ลงทุน ต้องเพิ่มราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ระบุไว้ได้ของโรงงานที่ 1 จำนวน 87,000 บาท (ดูตารางที่ 3) แต่ไม่เกินจำนวนที่ต่ำกว่าระหว่างมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน 1,710,000 บาท กับราคาตามบัญชีที่ควรเป็นมีจำนวน 1,200,000 บาท (ดูตารางที่ 2)

ตามย่อหน้าที่ 109 บริษัท ผู้ลงทุน ต้องไม่กลับบัญชีรายการขาดทุนจากการค้อยค่าของค่าความนิยม เนื่องจากสถานการณ์ภายนอกบ่งชี้ให้เห็นว่ามูลค่าของค่าความนิยม ไม่ได้กลับเพิ่มขึ้นกฎหมายห้ามส่งออกยังมีผลบังคับใช้แม้ว่าผลกระทบจะไม่ร้ายแรงเท่ากับที่คาดไว้

การบันทึกรายการบัญชีเป็นดังนี้

เดบิต ค่าเพื่อการค้ำค่า – สินทรัพย์ต่าง ๆ (ระบุ) 87,000 บาท

เครดิต รายการกำไรจากการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการค้ำค่า 87,000 บาท

ตารางที่ 2 การกำหนดราคาทุน สุทธิสำหรับสินทรัพย์ที่ระบุได้ของโรงงานที่ 1 ณ 31 ธ.ค. 2548

	(หน่วย : พันบาท) สินทรัพย์ที่ระบุได้
ราคาทุน	2,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม (133.3 x 6 ปี)	<u>(800)</u>
ราคาตามบัญชีที่ควรเป็น	1,200
ตารางตามบัญชี (ตารางที่ 1)	<u>1,113</u>
จำนวนสูงสุดที่กิจการสามารถกลับรายการขาดทุนจากการค้ำค่าเป็นกำไรได้	<u>87</u>

ตารางที่ 3 ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ของโรงงานที่ 1 ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2548

	ค่าความนิยม	สินทรัพย์ที่ ระบุได้	รวม (หน่วย : พันบาท)
ราคาทุน	1,000	2,000	3,000
ค่าตัดจำหน่ายและค่าเสื่อมราคาสะสม	(267)	(780)	(1,047)
รายการขาดทุนจากการค้ำค่า	<u>(733)</u>	<u>(107)</u>	<u>(840)</u>
ราคาตามบัญชี	0	1,113	1,113
รายการขาดทุนจากการค้ำค่ากลับบัญชี	0	<u>87</u>	<u>87</u>
ราคาตามบัญชีภายหลังที่กลับบัญชีรายการขาดทุน จากการค้ำค่า	<u>0</u>	<u>1,200</u>	<u>1,200</u>

ง) การปฏิบัติสำหรับการปรับโครงสร้างในอนาคต

ตัวอย่างที่ 11 ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 บริษัท ก ทดสอบการค้ำของโรงงานซึ่งเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด สินทรัพย์ของโรงงานแสดงด้วยราคาทุนเดิมสุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสมและอายุการใช้งานเหลืออยู่ 10 ปี

โรงงานนี้มีลักษณะเฉพาะเจาะจงจนไม่สามารถหาราคาขายสุทธิได้ ดังนั้น กิจการต้องประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากมูลค่าจากการใช้คำนวณโดยใช้อัตราคิดลดก่อนหักภาษีที่ 14 %

ฝ่ายบริหารอนุมัติงบประมาณที่มีข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2545 โรงงานจะปรับ โครงสร้างซึ่งใช้เงินจำนวนประมาณ 100 ล้านบาท แต่เนื่องจากบริษัท ก ยังไม่ได้ตัดสินใจที่จะปรับ โครงสร้าง จึงมิได้ตั้งประมาณการหนี้สินไว้
2. การปรับโครงสร้างจะเป็นผลดีในอนาคตเพราะจะช่วยลดกระแสเงินสดจ่ายในอนาคตได้

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 บริษัท ก ตัดสินใจที่จะปรับ โครงสร้างซึ่งจ่ายโดยประมาณยังคงเป็น 100 ล้านบาทและบริษัท ก ได้ตั้งประมาณการหนี้สินขึ้น ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของโรงงานซึ่งมาจากงบประมาณล่าสุดที่อนุมัติจากฝ่ายบริหารและอัตราคิดลดในปัจจุบันเหมือนกับที่เคยประมาณไว้ ณ วันที่ 31 2542

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2545 รายการในการปรับ โครงสร้างที่เกิดจริงมีจำนวน 100 ล้านบาทและประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของโรงงานซึ่งมาจากงบประมาณล่าสุดที่อนุมัติจากฝ่ายบริหารและอัตราคิดลดในปัจจุบันเหมือนกับที่เคยประมาณไว้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

ตารางที่ 1 การคำนวณมูลค่าจากการใช้ของโรงงาน ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

(หน่วย : พันบาท)

ปี (พ.ศ.)	กระแสเงินสดในอนาคต	มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต (อัตราคิดลด 14%)
2543	300	263
2544	280	215
2545	420 ⁽¹⁾	283
2546	520 ⁽²⁾	308
2547	350 ⁽²⁾	182
2548	420 ⁽²⁾	191
2549	480 ⁽²⁾	192
2550	480 ⁽²⁾	168
2551	460 ⁽²⁾	141
2552	400 ⁽²⁾	108
มูลค่าจากการใช้		<u>2,051</u>

⁽¹⁾ ไม่รวมต้นทุนการปรับ โครงสร้างที่ประมาณไว้ในงบประมาณ

⁽²⁾ ไม่รวมผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการปรับ โครงสร้างในอนาคตที่ประมาณไว้ในงบประมาณ

เนื่องจากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของโรงงาน (มูลค่าจากการใช้) ต่ำกว่าราคาตามบัญชีตั้งนั้นบริษัท ก ต้องบันทึกรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของโรงงาน

ตารางที่ 2 การคำนวณรายการด้อยค่า ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

(หน่วย : พันบาท)

	โรงงาน
ราคาตามบัญชีก่อนรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	3,000
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (ตารางที่ 1)	<u>2,051</u>
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	<u>(949)</u>
ราคาตามบัญชีหลังรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	<u><u>2,051</u></u>

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2543 ไม่มีข้อบ่งชี้ที่ทำให้กิจการต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนใหม่

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 กิจการตัดสินใจที่จะทำการปรับโครงสร้าง ดังนั้น ในการกำหนดมูลค่าจากการใช้ของโรงงาน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการปรับโครงสร้างจึงต้องนำมาพิจารณาในการประมาณการกระแสเงินสดซึ่งเป็นผลทำให้มูลค่าจากการใช้ที่ประมาณไว้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 เพิ่มขึ้น

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 กิจการต้องคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของโรงงานใหม่ ตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 95 และ 96

ตารางที่ 3 การคำนวณมูลค่าจากการใช้ของโรงงาน ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544

(หน่วย : พันบาท)

มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต

ปี (พ.ศ.)	กระแสเงินสดในอนาคต	(อัตราคิดลด 14%)
2545	420 ⁽¹⁾	368
2546	570 ⁽²⁾	439
2547	380 ⁽²⁾	256
2548	450 ⁽²⁾	266
2549	510 ⁽²⁾	265
2550	510 ⁽²⁾	232
2551	480 ⁽²⁾	192
2552	410 ⁽²⁾	144
มูลค่าจากการใช้		<u>2,162</u>

⁽¹⁾ ไม่รวมรายจ่ายในการปรับโครงสร้างที่ประมาณไว้ เนื่องจากได้มีการรับรู้หนี้สินไว้แล้ว

⁽²⁾ รวมประมาณการผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการปรับโครงสร้างซึ่งรวมอยู่ในงบประมาณแล้ว

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของโรงงาน (มูลค่าจากการใช้) สูงกว่าราคาตามบัญชี (ดูตารางที่ 4) ดังนั้น บริษัท ก ต้องกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าซึ่งได้บันทึกไว้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

ตารางที่ 4 การคำนวณการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการซื้อขาย ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544

(หน่วย : บาท)

	โรงงาน
ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 (ตารางที่ 2)	2,051
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544	
ค่าเสื่อมราคาสะสม (สำหรับปี 2543 และ 2544 ดูตารางที่ 5)	(410)
ราคาตามบัญชีก่อนการกลับบัญชี	1,641
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (ตารางที่ 3)	2,162
บัญชีรายการขาดทุนจากการซื้อขายกลับบัญชี	521
ราคาตามบัญชีหลังจากการกลับบัญชี	2,162
ราคาตามบัญชีที่ควรเป็น (ตารางที่ 5)	2,400 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ การกลับบัญชีไม่ได้ทำให้ราคาตามบัญชีของโรงงาน (2,162,000 บาท) สูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็น (2,400,000 บาท) ดังนั้น กิจการสามารถกลับบัญชีรายการของรายการขาดทุนจากการซื้อขายได้ทั้งจำนวน

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2545 รายจ่ายเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างทำให้เกิดกระแสเงินสดจ่ายจำนวน 100 ล้านบาท แม้ว่าเงินสดจ่ายเกิดขึ้นแต่ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2544 ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ณ สิ้นงวดปี พ.ศ. 2545 มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของโรงงานจึงไม่จำเป็นต้องคำนวณใหม่

ตารางที่ 5 สรุปราคาตามบัญชีของโรงงาน

(หน่วย : พันบาท)

ณ วันที่ 31 ธ.ค. ปี พ.ศ.	ราคาตามบัญชีที่ ควรเป็น	มูลค่าที่คาดว่าจะ ได้รับคืน	ค่าเสื่อมราคา	รายการขาดทุน จากการซื้อขาย	ราคาตามบัญชีหลัง การซื้อขาย
2542	3,000	2,051	0	(949)	2,051
2543	2,700	*	(205)	0	1,846
2544	2,400	2,162	(205)	521	2,162
2545	2,100	*	(270)	0	1,892

* ไม่จำเป็นต้องคำนวณเนื่องจาก ไม่มีข้อบ่งชี้ว่ารายการ ขาดทุนจากการซื้อขายอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลง

จ) การปฏิบัติเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุนที่จะเกิดขึ้น

ตัวอย่างที่ 12 ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 บริษัท ข จำกัด ทดสอบการค้ำของเครื่องบินลำหนึ่งซึ่งเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด เครื่องบินดังกล่าวแสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากราคาเสื่อมราคาสะสมและมีราคาตามบัญชีเท่ากับ 150 ล้านบาท อายุการใช้งานที่เหลืออยู่เท่ากับ 10 ปี

ในตัวอย่างนี้ สมมติว่าราคาขายสุทธิของเครื่องบินไม่สามารถหาได้ดังนั้น มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเครื่องบินต้องกำหนดจากมูลค่าจากการใช้ของเครื่องบินซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราคิดลดก่อนหักภาษี 14 %

ฝ่ายบริหารอนุมัติงบประมาณที่มีข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ในปี พ.ศ. 2546 กิจการจะมีรายจ่ายฝ่ายทุนจำนวน 25 ล้านบาท เพื่อซ่อมแซมเครื่องยนต์ของเครื่องบิน
2. รายจ่ายฝ่ายทุนนี้จะทำให้การปฏิบัติงานของเครื่องบินดีขึ้นเนื่องจากลดการใช้น้ำมันลง

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546 ค่าซ่อมแซมดังกล่าวได้เกิดขึ้น ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของเครื่องบินที่มาจากงบประมาณล่าสุดที่อนุมัติจากฝ่ายบริหาร และอัตราคิดลดในปัจจุบันเหมือนกับที่เคยประมาณไว้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

ตารางที่ 1 การคำนวณมูลค่าจากการใช้ของเครื่องบิน ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

(หน่วย : พันบาท)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต	
	กระแสเงินสดในอนาคต	(อัตราคิดลด 14%)
2543	25,165	19,443
2544	21,450	16,505
2545	20,550	13,871
2546	24,550 ⁽¹⁾	14,639
2547	25,325 ⁽²⁾	13,153
2548	24,825 ⁽²⁾	11,310
2549	24,123 ⁽²⁾	9,640
2550	25,533 ⁽²⁾	8,951
2551	24,234 ⁽²⁾	7,452
2552	22,850 ⁽²⁾	6,164
มูลค่าจากการใช้		121,128

⁽¹⁾ ไม่รวมประมาณการค่าซ่อมแซมซึ่งรวมอยู่ในงบประมาณแล้ว

⁽²⁾ ไม่รวมผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการซ่อมแซมเครื่องยนต์ซึ่งรวมอยู่ในงบประมาณแล้ว

ราคาตามบัญชีของเครื่องบินต่ำกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (มูลค่าจากการใช้) ทำให้บริษัท ข จำกัด ต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเครื่องบิน

ตารางที่ 2 การคำนวณรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

(หน่วย : พันบาท)

	<u>เครื่องบิน</u>
ราคาตามบัญชีก่อนรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	150,000
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (ตารางที่ 1)	121,128
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	<u>(28,872)</u>
ราคาตามบัญชีหลังรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	<u>121,128</u>

ปี พ.ศ. 2543 – 2545 ไม่มีข้อบ่งชี้ที่ทำให้บริษัทต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเครื่องบินใหม่

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546 รายจ่ายฝ่ายทุน ได้เกิดขึ้น ดังนั้นในการกำหนดมูลค่าจากการใช้ของเครื่องบิน ผลประโยชน์ในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากการซ่อมแซมเครื่องยนต์ต้องนำมาพิจารณาในการประมาณการกระแสเงินสด ซึ่งเป็นผลทำให้มูลค่าจากการใช้ที่ประมาณไว้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 เพิ่มขึ้น กิจการต้องคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเครื่องบิน ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546 ใหม่ตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 95 และ 96

ตารางที่ 3 การคำนวณมูลค่าจากการใช้ของเครื่องบิน ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546

(หน่วย : พันบาท)

ปี พ.ศ.	กระแสเงินสดในอนาคต ⁽¹⁾	มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต (อัตราคิดลด 14%)
2547	30,321	26,597
2548	32,750	25,200
2549	31,721	21,411
2550	31,950	18,917
2551	33,100	17,191
2552	27,999	<u>12,756</u>
มูลค่าจากการใช้		<u>122,072</u>

⁽¹⁾ รวมประมาณการผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการซ่อมเครื่องยนต์ซึ่งรวมอยู่ในงบประมาณแล้ว

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเครื่องบิน (มูลค่าจากการใช้) สูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็น (ดูตารางที่ 4) ดังนั้น บริษัท ข ต้องกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่เคยรับรู้ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 ทำให้เครื่องบินบันทึกด้วยราคาตามบัญชีที่ควรเป็น

ตารางที่ 4 การคำนวณรายการขาดทุนของการด้อยค่าที่ต้องกลับบัญชี ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546

	(หน่วย : พันบาท)
	เครื่องบิน
ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 (ตารางที่ 2)	121,128
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2546	
ค่าเสื่อมราคาสะสม (ปี 2542-2546 ดูตารางที่ 5)	(48,452)
ค่าซ่อมแซม	25,000
ราคาตามบัญชีก่อนการกลับบัญชี	<u>97,676</u>
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (ตารางที่ 3)	122,072
รายการขาดทุนของการด้อยค่ากลับบัญชี	<u>17,324</u>
ราคาตามบัญชีหลังการกลับบัญชี	<u>115,000</u>
ราคาตามบัญชีที่ควรเป็น (ตารางที่ 5)	115,000 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ มูลค่าจากการใช้ของเครื่องบินสูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็นทำให้กิจการกลับบัญชีได้เท่าที่จะไม่ทำให้ราคาตามบัญชีของเครื่องบินสูงกว่าราคาตามบัญชีที่ควรเป็น

ตารางที่ 5 สรุปราคาตามบัญชีของเครื่องบิน

ปี พ.ศ.	(หน่วย : พันบาท)				
	ราคาตามบัญชีที่ควรเป็น	มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	ค่าเสื่อมราคา	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	ราคาตามบัญชีหักจากด้อยค่า
2542	150,000	121,128	0	(28,872)	121,128
2543	135,000	*	(12,113)	0	109,015
2544	120,000	*	(12,113)	0	96,902
2545	105,000	*	(12,113)	0	84,789
2546	90,000		(12,113)		
ค่าซ่อมแซม	<u>25,000</u>		-		
	<u>115,000</u>	122,072		17,324	115,000
2547	95,833	*	(19,167)	0	95,833

* ไม่จำเป็นต้องคำนวณเนื่องจากไม่มีข้อบ่งชี้ว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลง

ฉ) การนำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดและแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นมาปฏิบัติกับค่าความนิยม

ตัวอย่างที่ 13 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 บริษัท ผู้ลงทุน ซื้อบริษัท แม่ 100% ด้วยราคา 3 ล้านบาท บริษัทแม่มีหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด 3 หน่วย คือ 1 2 และ 3 ซึ่งราคายุติธรรมสุทธิเท่ากับ 1.2, 0.8 และ 0.4 ล้านบาท ตามลำดับ บริษัท ผู้ลงทุน บันทึกค่าความนิยมจำนวน 0.6 ล้านบาท (3 ล้านบาทหัก 2.4 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547 หน่วยสินทรัพย์ที่ 1 มีผลขาดทุนอย่างเป็นสาระสำคัญ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ประมาณว่าเท่ากับ 1.4 ล้านบาท ราคาตามบัญชีมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547

(หน่วย : พันบาท)

	หน่วยสินทรัพย์			ค่าความนิยม	รวม
	1	2	3		
ราคาตามบัญชีสุทธิ	1,300	1,200	800	450	3,750

กรณีที่ 1 ค่าความนิยมสามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

ณ วันที่ซื้อกิจการ ราคายุติธรรมสุทธิของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1, 2 และ 3 ถือว่าสมเหตุสมผล ในการปันส่วนค่าความนิยมตามสัดส่วนของราคาตามบัญชี

ตารางที่ 2 การปันส่วนค่าความนิยม ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547

(หน่วย : พันบาท)

	หน่วยสินทรัพย์			รวม
	1	2	3	
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542				
ราคายุติธรรมสุทธิ	1,200	800	400	2,400
สัดส่วนของราคายุติธรรมต่อยอดรวม	50%	33%	17%	100%
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547				
ราคาตามบัญชีสุทธิ	1,300	1,200	800	3,300
การปันส่วนค่าความนิยม โดยใช้สัดส่วนข้างต้น	225	150	75	450
ราคาตามบัญชีสุทธิหลังปันส่วนค่าความนิยม	<u>1,525</u>	<u>1,350</u>	<u>875</u>	<u>3,750</u>

ตามการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดในข้อ 80.1 บริษัท ผู้ลงทุน ต้องเปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 หลังการปันส่วนค่าความนิยม

ตารางที่ 3 การนำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดมาปฏิบัติ

	(หน่วย : พันบาท)
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547	<u>หน่วยสินทรัพย์ที่ 1</u>
ราคาตามบัญชีหลังปันส่วนค่าความนิยม (ตารางที่ 2)	1,525
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	1,400
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	<u>125</u>

บริษัท ผู้ลงทุน ต้องบันทึกรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 จำนวน 125,000 บาท รายการขาดทุนจากการด้อยค่าได้ปันส่วนให้กับค่าความนิยมทั้งหมดตามย่อหน้าที่ 88

การบันทึกบัญชีเป็นดังนี้

เดบิต รายการขาดทุนจากการด้อยค่า 125,000 บาท
 เครดิต ค่าเผื่อการด้อยค่า-ค่าความนิยม 125,000 บาท

กรณีที่ 2 ค่าความนิยมไม่สามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

ในกรณีที่เป็นการยากสำหรับบริษัท ผู้ลงทุนที่จะปันส่วนค่าความนิยม ได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547 มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของบริษัท แม่ เท่ากับ 3,500,000 บาท

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547 บริษัท ผู้ลงทุน ทำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดก่อนตามข้อที่ 80.1 ซึ่ง ได้เปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ซึ่งไม่รวมค่าความนิยม

ตารางที่ 4 การนำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดมาปฏิบัติ

	(หน่วย : พันบาท)
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547	<u>หน่วยสินทรัพย์ที่ 1</u>
ราคาตามบัญชี	1,300
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	1,400
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	<u>0</u>

ผลการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดพบว่าไม่มีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

เนื่องจากค่าความนิยม ไม่สามารถปันส่วนให้หน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ บริษัท ผู้ลงทุน จึงจำเป็นต้องทำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น ตามข้อที่ 80.2 และทำการเปรียบเทียบราคาตามบัญชีของบริษัท แม่ โดยรวมกับมูลค่าคาดว่าจะได้รับคืน (บริษัท แม่ โดยรวมคือ หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่เล็กที่สุดซึ่งหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 รวมอยู่ และค่าความนิยมสามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ)

ตารางที่ 5 การนำการเสนอทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นมาปฏิบัติ

(หน่วย : พันบาท)

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2547	หน่วยสินทรัพย์			ค่าความนิยม	บริษัทแม่
	1	2	3		
ราคาตามบัญชีสุทธิ	1,300	1,200	800	450	3,750
รายการขาดทุนจากการด้อยค่าซึ่งได้มาจากการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด	0	-	-	-	0
ราคาตามบัญชีหลังการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด	<u>1,300</u>	<u>1,200</u>	<u>800</u>	<u>450</u>	<u>3,750</u>
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน					<u>3,500</u>
รายการขาดทุนจากการด้อยค่าซึ่งได้มาจากการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น					<u>(250)</u>

สรุปว่า บริษัท ผู้ลงทุน ต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจำนวน 250,000 บาท โดยนำรายการขาดทุนทั้งจำนวน ไปลดค่าความนิยมตามย่อหน้าที่ 88

ข) การปันส่วนสินทรัพย์องค์กร

ตัวอย่างที่ 14 บริษัท แม่ มีหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด 3 หน่วย คือ 1, 2 และ 3 มีสถานการณ์บ่งชี้ให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อบริษัท แม่ ดังนั้น บริษัท แม่ จึงทำการทดสอบการด้อยค่าของแต่ละหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542 ราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1, 2 และ 3 เท่ากับ 100 , 150 และ 200 ล้านบาทตามลำดับ

สำนักงานใหญ่ควบคุมการดำเนินงานของบริษัท แม่ ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ของสำนักงานใหญ่เท่ากับ 200 ล้านบาท ประกอบด้วยอาคารสำนักงานใหญ่ 150 ล้านบาท และศูนย์วิจัย 50 ล้านบาท ราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละหน่วยเป็นตัวกำหนดที่เหมาะสมในการปันส่วนอาคารสำนักงานใหญ่ที่ใช้ในการดำเนินงานให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ 1, 2 และ 3 ส่วนราคาตามบัญชีของศูนย์วิจัยไม่สามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผล ไปให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละหน่วยได้

หน่วยสินทรัพย์ที่ 1 มีอายุการใช้งานโดยประมาณเหลืออยู่ 10 ปี ส่วนอาคารสำนักงานใหญ่หน่วยสินทรัพย์ที่ 2 และ 3 มีอายุการใช้งานเหลืออยู่ 20 ปี สินทรัพย์ในสำนักงานใหญ่คิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง

กิจการไม่สามารถหาราคาขายสุทธิของสินทรัพย์แต่ละหน่วยได้ ดังนั้น กิจการจึงต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์แต่ละหน่วยโดยใช้มูลค่าจากการใช้ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราคิดลดก่อนหักภาษีเท่ากับ 15%

การระบุสินทรัพย์องค์กร

ในขั้นแรกบริษัท แม่ ต้องระบุสินทรัพย์องค์กรทุกรายการที่เกี่ยวข้องกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละหน่วยภายใต้การพิจารณาตามย่อหน้าที่ 86 สินทรัพย์องค์กรในที่นี้คือ อาคารสำนักงานใหญ่และศูนย์วิจัยบริษัท แม่ ต้องตัดสินใจว่าควรทำอย่างไรกับสินทรัพย์องค์กร

- (1) ราคาตามบัญชีของอาคารสำนักงานใหญ่สามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ ไปให้หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่กำลังพิจารณา ดังนั้น บริษัท แม่ จำเป็นต้องใช้การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดเพียงอย่างเดียว
- (2) ราคาตามบัญชีของศูนย์วิจัยไม่สามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ ไปให้หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่กำลังพิจารณา ดังนั้น บริษัท แม่ จำเป็นต้องใช้ทั้งการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น และการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด

การปันส่วนสินทรัพย์องค์กรทั้งหมด

ราคาตามบัญชีของอาคารสำนักงานใหญ่ต้องปันส่วนให้กับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละหน่วย แต่เนื่องจากอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ของหน่วยสินทรัพย์ไม่เท่ากันจึงต้องนำอายุการใช้งานที่เหลืออยู่มาถ่วงน้ำหนักด้วย

ตารางที่ 1 การปันส่วนราคาตามบัญชีของอาคารสำนักงานใหญ่

(หน่วย : ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542	หน่วยสินทรัพย์			รวม
	1	2	3	
ราคาตามบัญชี	100	150	200	450
อายุการใช้งานที่เหลืออยู่	10 ปี	20 ปี	20 ปี	
จำนวนที่ใช้เป็นตัวถ่วงน้ำหนัก	1	2	2	
ราคาตามบัญชีหลังถ่วงน้ำหนัก	100	300	400	800
สัดส่วนที่ใช้ปันส่วนราคาตามบัญชีของอาคาร	12%	38%	50%	100%
สำนักงานใหญ่	(100/800)	(300/800)	(400/800)	
ราคาตามบัญชีของอาคารสำนักงานใหญ่ที่ปันส่วน (ตามสัดส่วนข้างต้น)	<u>19</u>	<u>56</u>	<u>75</u>	<u>150</u>
ราคาตามบัญชีหลังการปันส่วนอาคารสำนักงานใหญ่	<u>119</u>	<u>206</u>	<u>275</u>	<u>600</u>

การกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดจำเป็นต้องคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้คืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละหน่วย การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นจำเป็นต้องคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของบริษัทแม่ โดยรวม (ซึ่งถือเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่เล็กที่สุดที่รวมศูนย์วิจัยด้วย)

ตารางที่ 2 การคำนวณค่าจากการใช้ของหน่วยสินทรัพย์และบริษัท แม่ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542

(หน่วย: ล้านบาท)

ปี	หน่วยสินทรัพย์						บริษัทแม่	
	1		2		3		กระแส	มูลค่า
	กระแส	มูลค่า	กระแส	มูลค่า	กระแส	มูลค่า	กระแส	มูลค่า
	เงินสดใน	ปัจจุบัน	เงินสดใน	ปัจจุบัน	เงินสดใน	ปัจจุบัน	เงินสดใน	ปัจจุบัน
	อนาคต	ของ	อนาคต	ของ	อนาคต	ของ	อนาคต	ของ
	กระแส		กระแส		กระแส		กระแส	
	เงินสดใน		เงินสดใน		เงินสดใน		เงินสดใน	
	อนาคต		อนาคต		อนาคต		อนาคต	
	(อัตราคิด		(อัตราคิด		(อัตราคิด		(อัตราคิด	
	ลด 15%)		ลด 15%)		ลด 15%)		ลด 15%)	
1	18	16	9	8	10	9	39	34
2	31	23	16	12	20	15	72	54
3	37	24	24	16	34	22	105	69
4	42	24	29	17	34	25	128	73
5	47	24	32	16	51	25	143	71
6	52	22	33	14	56	24	155	67
7	55	21	34	13	60	22	162	61
8	55	18	35	11	63	21	166	54
9	53	15	35	10	65	18	167	48
10	48	12	35	9	66	16	169	42
11			36	8	66	14	132	28
12			35	7	66	12	131	25
13			35	6	66	11	131	21
14			33	5	65	9	128	18
15			30	4	62	8	122	15
16			26	3	60	6	115	12
17			22	2	57	5	108	10
18			18	1	51	4	97	8
19			14	1	43	3	85	6
20			10	1	35	2	71	4
มูลค่าจากการใช้		<u>199</u>		<u>164</u>		<u>271</u>		<u>720⁽¹⁾</u>

- (1) สมมติว่าคุณยิวัยจ่ายก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่เพิ่มขึ้นในอนาคตสำหรับบริษัท โดยรวม ดังนั้น ผลรวมของมูลค่าจากการใช้ของหน่วยสินทรัพย์ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละหน่วยจึงต่ำกว่ามูลค่าจากการใช้ของกิจการ โดยรวม กระแสเงินสดที่เพิ่มขึ้น ไม่ได้มาจากอาคารสำนักงานใหญ่

การคำนวณรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

ตามการทดสอบแบบวิธีปันส่วน ให้หน่วยที่เล็กที่สุด บริษัท แม่ต้องเปรียบเทียบราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละหน่วย (หลังจากปันส่วนราคาตามบัญชีของอาคารสำนักงานใหญ่) กับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

ตารางที่ 3 การนำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดมาปฏิบัติ

ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542	หน่วยสินทรัพย์ (หน่วย : ล้านบาท)		
	1	2	3
ราคาตามบัญชีหลังการปันส่วนอาคารสำนักงานใหญ่ (ตารางที่ 1)	119	206	275
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (ตารางที่ 2)	<u>199</u>	<u>164</u>	<u>271</u>
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	<u>0</u>	<u>(42)</u>	<u>(4)</u>

ขั้นต่อไปคือ การปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าให้กับของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละหน่วยและอาคารสำนักงานใหญ่

ตารางที่ 4 การปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าสำหรับสินทรัพย์ ที่ 2 และ ที่ 3

	หน่วยสินทรัพย์ (หน่วย : ล้านบาท)	
	2	3
ให้อาคารสำนักงานใหญ่	(11) (42x56/206)	(1) (4x75/275)
ให้สินทรัพย์ในหน่วยที่ก่อให้เกิดเงินสด	<u>(31)</u> (42x150/206)	<u>(3)</u> (4x200/275)
	<u>(42)</u>	<u>(4)</u>

คุณยิวัยไม่สามารถปันส่วนได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ ไปให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 2 และ 3 บริษัท แม่ จึงต้องใช้การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น โดยเปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

กับราคาตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่เล็กที่สุดซึ่งราคาตามบัญชีของศูนย์วิจัยสามารถปันส่วนไปให้ได้ นั่นคือ บริษัทแม่ โดยรวม

ตารางที่ 5 การนำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นมาปฏิบัติ

(หน่วย : ล้านบาท)

	หน่วยสินทรัพย์				
	1	2	3	อาคาร สำนักงาน ใหญ่	ศูนย์ วิจัย บริษัท แม่
ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2542					
ราคาตามบัญชี	100	150	200	150	650
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า ซึ่งได้มาจากการทดสอบแบบวิธี ปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด	—	(31)	(3)	(12)	(46)
ราคาตามบัญชีหลังการทดสอบ แบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด	<u>100</u>	<u>119</u>	<u>197</u>	<u>138</u>	<u>604</u>
มูลค่าที่คาดว่าจะได้คืน (ตารางที่ 2)					<u>720</u>
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า ซึ่งได้จากการทดสอบแบบวิธี ปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น					<u>0</u>

จากการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นสรุปว่า ไม่มีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างแนวทางในการปฏิบัติทางการบัญชี

1. ตัวอย่างการคำนวณมูลค่าจากการใช้และการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า

ตัวอย่างที่ 1.1¹

การคำนวณรายการขาดทุนจากการด้อยค่าสำหรับสินทรัพย์ที่มีการตีราคาใหม่ เช่น ณ วันสิ้นปี กิจการมีอาคารสุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสมจำนวน 180 ล้านบาท ในขณะที่เดียวกันกิจการมีส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคารใหม่จำนวน 100 ล้านบาทซึ่งบันทึกไว้เป็นส่วนหนึ่งของผู้ถือหุ้น

ณ วันสิ้นปี มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของอาคารดังกล่าวคำนวณได้เท่ากับ 70 ล้านบาท การคำนวณการขาดทุนจากการด้อยค่าสรุปได้ดังนี้

อาคาร – สุทธิ	180	ล้านบาท
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	70	
ผลต่าง – ราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	110	
หัก ส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคาร	100	
รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	10	ล้านบาท

ตัวอย่างที่ 1.2²

แสดงการปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งประกอบด้วยเครื่องจักร 1, 2 และ 3 ซึ่งมีราคาตามบัญชีและมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

เครื่องจักร	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาตามบัญชี	ราคาขาย
1	100	60	40	5
2	150	90	60	20
3	180	108	72	50
รวม			172	
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน			102	
ขาดทุนจากการด้อยค่า			70	

¹ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, มาตรฐานการบัญชี แนวทางในการปฏิบัติและตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูล 2543 (กรุงเทพ : แอล.ที.เพรส), หน้า 294

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 295-296

การปันส่วนขาดทุนจากการด้อยค่าตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีเป็นดังนี้

เครื่องจักร	ราคาตามบัญชี	ปันส่วนขาดทุน		ราคาขาย
		จากการด้อยค่า	ราคาตามบัญชี หลังการปันส่วน	
1	40	16	24	5
2	60	24	36	20
3	72	30	42	50
	<u>172</u>	<u>70</u>	<u>102</u>	

แต่เนื่องจากกิจการต้องไม่ลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ให้ต่ำกว่าจำนวนที่สูงที่สุดระหว่างราคาขายสุทธิของสินทรัพย์นั้นหรือมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์นั้นหรือศูนย์ ในกรณี ราคาตามบัญชีหลังการปันส่วนของเครื่องจักร 3 (42 บาท) ต่ำกว่าราคาขายของเครื่องจักร 3 (50 บาท) ดังนั้นกิจการต้องไม่ลดราคาตามบัญชีของเครื่องจักร 3 ให้ต่ำกว่าราคาขาย กิจการต้องพิจารณาปันส่วนขาดทุนจากการด้อยค่าใหม่โดยปันส่วนขาดทุนจากการด้อยค่าให้เครื่องจักร 3 เป็นจำนวน 22 บาท และปันส่วนขาดทุนจากการด้อยค่าส่วนที่เหลือจำนวน 8 บาท ให้กับเครื่องจักร 1 และ 2 ตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีดังนี้

เครื่องจักร	ราคาตามบัญชี	ปันส่วนขาดทุน		ราคาขาย
		จากการด้อยค่า	ราคาตามบัญชี หลังการปันส่วน	
1	40	19	21	5
2	60	29	31	20
3	72	22	50	50
	<u>172</u>	<u>70</u>	<u>102</u>	

ตัวอย่างที่ 1.3³

อุปกรณ์ราคาตามบัญชี 200,000 บาท

มีราคาขายสุทธิ 150,000 บาท

มีมูลค่าจากการใช้ 160,000 บาท

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน = ราคาขาย หรือมูลค่าจากการใช้แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า
= 160,000 บาท

³ ธารินี พงศ์สุพัฒน์, การบัญชีสินทรัพย์, (กรุงเทพฯ : ม.เกษตรศาสตร์), หน้า ภาคผนวก55-56

อุปกรณ์เกิดการด้อยค่า = ราคาตามบัญชี > มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน
 ดังนั้น รายการขาดทุนจากการด้อยค่า = 200,000 บาท - 160,000 บาท
 = 40,000 บาท

การบันทึกบัญชีเมื่ออุปกรณ์เกิดการด้อยค่า

เดบิต	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	40,000
	เครดิต ค่าเผื่อการด้อยค่า-อุปกรณ์	40,000

ถ้าอุปกรณ์เคยตีราคาเพิ่ม โดยมีส่วนเกินทุนจากการตีราคาอุปกรณ์ 16,000 บาท ให้บันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	ส่วนเกินทุนจากการตีราคาอุปกรณ์	16,000
	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	24,000
	เครดิต ค่าเผื่อการด้อยค่า-อุปกรณ์	40,000

ตัวอย่างที่ 1.4⁴

กิจการแห่งหนึ่งซื้อเครื่องจักรเครื่องหนึ่ง ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 มูลค่า 2,000 บาท
 ราคาซาก 200 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี

ดังนั้น ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร = 180 บาท/ปี

ราคาตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 คำนวณได้ดังนี้

ราคาทุน 2,000 บาท

หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม (180x3 ปี) 540 บาท

ราคาตามบัญชี (ณ 31 ธ.ค. 2542) 1,460 บาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 มีข้อบ่งชี้ที่ทำให้เชื่อได้ว่า เครื่องจักรอาจเกิดการด้อยค่า กิจ
 การจึงประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ดังนี้

สมมติ ราคาขายสุทธิ 1,080 บาท

    มูลค่าจากการใช้ 1,236 บาท

ดังนั้น มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน 1,236 บาท

    เครื่องจักรเกิดการด้อยค่า = ราคาตามบัญชี > มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

⁴ เรื่องเดียวกัน , หน้า ภาคผนวก56-59

ดังนั้น รายการขาดทุนจากการด้อยค่า = 1,460 บาท - 1,236 บาท
= 224 บาท

การบันทึกบัญชี

2542

ธ.ค. 31	เดบิต	ค่าเสื่อมราคา - เครื่องจักร	180	
	เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร		180
		บันทึกค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร		
	เดบิต	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	224	
	เครดิต	ค่าเผื่อการด้อยค่า - เครื่องจักร		224
		บันทึกการด้อยค่าของเครื่องจักร		

งบดุล (บางส่วน)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 (บาท)

เครื่องจักร		2,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร	540		
ค่าเผื่อการด้อยค่า - เครื่องจักร	224	<u>764</u>	1,236

ในปีต่อมา การคำนวณค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 คำนวณได้

ดังนี้

ค่าเสื่อมราคา - เครื่องจักร = $\frac{1,236 \text{ บาท} - 200 \text{ บาท}}{7} = 148 \text{ บาท/ปี}$

7

สมมติว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2543

	เครื่องจักรมีราคาขายสุทธิ	800 บาท
	มูลค่าจากการใช้	740 บาท
ดังนั้น	มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	800 บาท
	เครื่องจักรเกิดการด้อยค่า	= ราคาตามบัญชี > มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน
ดังนั้น	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	= (1,236 บาท - 148 บาท) - 800 บาท = 288 บาท

การบันทึกบัญชี

2543

ช.ค. 31	เดบิต	ค่าเสื่อมราคา – เครื่องจักร	148	
	เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องจักร		148
		บันทึกค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร		
	เดบิต	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	288	
	เครดิต	ค่าเผื่อการด้อยค่า – เครื่องจักร		288
		บันทึกการด้อยค่าของเครื่องจักร		

งบดุล (บางส่วน)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 (บาท)

เครื่องจักร	2,000		
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องจักร (540 บาท+148 บาท)	688		
ค่าเผื่อการด้อยค่า – เครื่องจักร (244 บาท+288 บาท)	<u>512</u>	<u>1,200</u>	800
ในปีต่อมา การคำนวณค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2544 คำนวณได้ดังนี้			
ค่าเสื่อมราคา – เครื่องจักร = <u>800 บาท - 200 บาท</u> = 100 บาท/ปี			

6

2. ตัวอย่างการกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

ตัวอย่างที่ 2.1⁵

จากตัวอย่างที่ 2.6 หากกิจการไม่เคยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของเครื่องจักรนั้นในงวดก่อน ๆ จะคำนวณราคาตามบัญชีของเครื่องจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ได้ดังนี้

ราคาทุนของเครื่องจักร	2,000	บาท
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องจักร (180x5ปี)	<u>900</u>	บาท
ราคาตามบัญชีของเครื่องจักร	<u>1,100</u>	บาท

⁵ เรื่องเดียวกัน , หน้า ภาคผนวก60-62

ดังนั้น ราคาตามบัญชีของเครื่องจักรที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ต้องไม่สูงกว่า 1,100 บาท (สามารถปรับได้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน 860 บาท) จำนวนได้ ดังนี้

ราคาตามบัญชีของเครื่องจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544	700	บาท
<u>บวก</u> การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	<u>160</u>	บาท
ราคาตามบัญชี = มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	<u>860</u>	บาท

การบันทึกบัญชี

2544

ช.ค. 31 เดบิต	ค่าเสื่อมราคา – เครื่องจักร	100	
	เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องจักร		100
	บันทึกค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร		
เดบิต	ค่าเพื่อการด้อยค่า – เครื่องจักร	160	
	เครดิต รายการกำไรจากการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า		160
	บันทึกการการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเครื่องจักร		

รายการกำไรจากการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุน แต่ให้แสดงรายการเป็นค่าใช้จ่ายใ้สว่างใ้

งบดุล (บางส่วน)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 (บาท)

เครื่องจักร		2,000	
<u>หัก</u> ค่าเสื่อมราคาสะสม – เครื่องจักร (688 บาท + 100 บาท)	788		
ค่าเพื่อการด้อยค่า – เครื่องจักร (512 บาท - 160 บาท)	<u>352</u>	<u>1,140</u>	860

ในปีต่อมา การคำนวณค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2545 สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ค่าเสื่อมราคา - เครื่องจักร} = (860 \text{ บาท} - 200 \text{ บาท}) / 5 = 132 \text{ บาท/ปี}$$

สมมติว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2545

เครื่องจักรมีมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน 1,390 บาท

ราคาตามบัญชี = 860 บาท - 132 บาท 728 บาท

ก่อนที่กิจการจะบันทึกกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า ให้คำนวณราคาตามบัญชีของเครื่องจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2545 หากกิจการไม่เคยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของเครื่องจักรนั้นในงวดก่อน ๆ แสดงได้ดังนี้

ราคาทุนของเครื่องจักร 2,000 บาท

หัก ค่าเสื่อมราคา - เครื่องจักร (180 บาท x 6 ปี) 1,080 บาท

ราคาตามบัญชีของเครื่องจักร 920 บาท

ดังนั้นราคาตามบัญชีของเครื่องจักรที่เพิ่มขึ้นจากการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่า 920 บาท (ไม่สามารถปรับให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน 1,390 บาท) สามารถคำนวณได้ดังนี้

ราคาตามบัญชีของเครื่องจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2545 728 บาท

(860 บาท - 132 บาท)

บวก การกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า 192 บาท

ราคาตามบัญชีของเครื่องจักรหลังปรับปรุง 920 บาท

การบันทึกบัญชี

2545

ธ.ค. 31 เดบิต ค่าเสื่อมราคา - เครื่องจักร 132

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม - เครื่องจักร 132

บันทึกค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร

เดบิต ค่าเผื่อการด้อยค่า - เครื่องจักร 192

เครดิต รายการกำไรจากการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า 192

บันทึกการการกลับบัญชีรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเครื่องจักร

ตัวอย่างที่ 2.2⁶

กรณีที่สินทรัพย์มีการตีราคาใหม่ เช่น ที่ดินราคาทุน 100,000 บาท มีการตีราคาที่ดินใหม่เป็น 120,000 บาท

การบันทึกบัญชี

เดบิต	ที่ดิน	20,000	
	เครดิต ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์		20,000
บันทึกการตีราคาที่ดินเพิ่ม			

ต่อมาที่ดินเกิดการด้อยค่า มีมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเท่ากับ 90,000 บาท ซึ่งจะทำให้เกิดขาดทุนจากการด้อยค่าเท่ากับ 120,000 บาท - 90,000 บาท = 30,000 บาท

เดบิต	ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	20,000	
	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า		10,000
	เครดิต ค่าเผื่อการด้อยค่า - ที่ดิน		30,000

ต่อมาที่ดินมีมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเพิ่มเป็น 110,000 บาท สูงกว่าราคาตามบัญชี 90,000 บาท อยู่เท่ากับ 20,000 บาท ให้บันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	ค่าเผื่อการด้อยค่า - ที่ดิน	20,000	
	เครดิต ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์		10,000
	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า		10,000

⁶ เรื่องเดียวกัน , หน้าภาคผนวก62-63

3. ตัวอย่างการนำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดและแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นมาปฏิบัติกับค่าความนิยม

ตัวอย่างที่ 3.1⁷

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2537 บริษัท A ซื้อบริษัท B 100 % ในราคา 4 ล้านบาท ราคายุติธรรมของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (ไม่รวมสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สิน) เป็นดังนี้

สินทรัพย์ หมุนเวียน	หน่วยทรัพย์สินที่			ค่าความนิยม	(หน่วย : ล้านบาท)		
	1	2	3		หนี้สิน	รวม	
ราคายุติธรรม	1.2	1.6	0.96	0.64	0.6	1.0	4

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 หน่วยสินทรัพย์ที่ 1 มีผลขาดทุนอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญ ส่วนหน่วยสินทรัพย์อื่น ๆ ไม่มีข้อบ่งชี้ว่าเกิดการด้อยค่า ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละหน่วยเป็นดังนี้

	หน่วยทรัพย์สินที่			ค่าความนิยม	รวม
	1	2	3		
ราคาตามบัญชีสุทธิ	1,350	820	530	450	3,150

ข้อมูลเพิ่มเติม

- อายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมเป็น 20 ปี
- ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 หน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยที่ดิน อาคาร และเครื่องจักร X Y และ Z มีราคาตามบัญชีและราคาขายสุทธิดังนี้

⁷ วรศักดิ์ ทุมมานนท์, “ตัวอย่างการรับรู้และการวัดค่าของรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด”, วารสารนักบัญชี 2 (2543) : 27-33

(หน่วย : พันบาท)

สินทรัพย์	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาเหมาะสม	ราคาตามบัญชี	ราคาขายสุทธิ
ที่ดิน	600	-	600	580
อาคาร	400	100	300	240
เครื่องจักร X	200	50	150	100
เครื่องจักร Y	100	25	75	30
เครื่องจักร Z	<u>300</u>	<u>75</u>	<u>225</u>	<u>110</u>
รวม	<u>1,600</u>	<u>250</u>	<u>1,350</u>	<u>1,060</u>

3. มูลค่าจากการใช้ของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 = 1.45 ล้านบาท

กรณี 1 ค่าความนิยมสามารถปันส่วนอย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

ในที่นี้สมมติว่าค่าความนิยมปันส่วนเข้าสู่หน่วยสินทรัพย์โดยใช้ราคายุติธรรมของหน่วยสินทรัพย์นั้น ๆ มูลค่าที่คาดว่าจะได้นับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 เท่ากับ 1.45 ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าระหว่างราคาขายสุทธิ (1.06 ล้านบาท) กับมูลค่าจากการใช้ (1.45 ล้านบาท)

การปันส่วนค่าความนิยม ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542

(หน่วย : พันบาท)

	1	2	3	รวม
ราคายุติธรรม (31 ธันวาคม พ.ศ. 2537)	1,600	960	640	3,200
สัดส่วนของราคายุติธรรมต่อยอดรวม	50%	30%	20%	100%
31 ธันวาคม พ.ศ. 2542	1,350	820	530	2,700
การปันส่วนค่าความนิยม	<u>25</u>	<u>135</u>	<u>90</u>	<u>450</u>
ราคาตามบัญชีหลังปันส่วน	<u>1,575</u>	<u>955</u>	<u>620</u>	<u>3,150</u>

การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด

ขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542

= ราคาตามบัญชีหลังปันส่วน (1,575,000 บาท) – มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (1,450,000 บาท)

= 125,000 บาท

การบันทึกบัญชีทางด้านบริษัท A เป็นดังนี้

เดบิต	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	125,000
	เครดิต ค่าเพื่อการด้อยค่า – ค่าความนิยม	125,000

คำอธิบาย

เนื่องจากกิจการสามารถปันส่วนค่าความนิยมได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ จึงใช้การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุดเพียงวิธีเดียวสังเกตว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าดังกล่าว (125,000 บาท) ไม่สูงเกินกว่าค่านิยมที่ได้ปันส่วนให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 (จำนวน 225,000 บาท) จึงปันส่วนรายการขาดทุนดังกล่าวให้กับค่าความนิยมทั้งหมด โดยมีได้ปันส่วนเพื่อลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดหน่วยเงินสดดังกล่าว

สมมติให้ใช้ข้อเท็จจริงตามตัวอย่างเดิม เว้นแต่ว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหน่วยที่ 1 มีจำนวน 1.17 ล้านบาทการคำนวณรายการขาดทุนจากการด้อยค่าดังนี้

การทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด

ขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยที่ 1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542

= ราคาตามบัญชีหลังปันส่วน (1,575,000 บาท) – มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (1,170,000 บาท)

= 405,000 บาท

การบันทึกบัญชีทางด้านบริษัท A เป็นดังนี้

เดบิต	รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	405,000
	เครดิต ค่าเพื่อการด้อยค่า – ค่าความนิยม	225,000
	ค่าเพื่อการด้อยค่า – ที่ดิน	20,000
	อาคาร	64,000
	เครื่องจักร X	32,000
	เครื่องจักร Y	16,000
	เครื่องจักร Z	48,000

คำอธิบาย

เนื่องจากรายการขาดทุนจากการด้อยค่าจำนวน 405,000 บาท สูงเกินกว่าค่าความนิยมที่ได้ปันส่วนให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหน่วยที่ 1 จำนวน 225,000 บาท จึงปันส่วนรายการขาดทุนดังกล่าวตามลำดับดังนี้

1. ลดค่านิยมที่เคยปันส่วนให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ทั้งหมดจำนวน 225,000 บาท
2. ลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 จำนวน 180,000 บาท ตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการนั้น (ที่ดิน : อาคาร : เครื่องจักร X : เครื่องจักร Y : เครื่องจักร Z = 8 : 4 : 2 : 1 : 3) การปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีเป็นดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

สินทรัพย์	ราคาตามบัญชี	ปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	ราคาตามบัญชีหลังการปันส่วน	ราคาขายสุทธิ
ที่ดิน	600	80	520	580
อาคาร	300	40	260	240
เครื่องจักร X	150	20	130	100
เครื่องจักร Y	75	10	65	30
เครื่องจักร Z	225	30	195	110
รวม	<u>1,350</u>	<u>180</u>	<u>1,170</u>	<u>1,160</u>

คำอธิบาย

มาตรฐานการบัญชีกำหนดว่ากิจการต้องไม่ลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการให้ต่ำกว่าจำนวนที่สูงที่สุดของราคาขายสุทธิของสินทรัพย์ มูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ในกรณีนี้กิจการสามารถกำหนดมูลค่าจากการใช้ทรัพย์สินหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนได้เฉพาะของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหน่วยที่ 1 (1,170,000 บาท) แต่ไม่สามารถกำหนดมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์แต่ละรายการได้ เนื่องจากกระแสเงินสดส่วนใหญ่ที่ได้รับจากการใช้สินทรัพย์แต่ละรายการอย่างต่อเนื่องไม่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดที่ได้รับจากสินทรัพย์อื่นกิจการจึงต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการหากราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นสูงกว่าราคาขายสุทธิหรือผลจากการปันส่วนตามที่คำนวณในตารางข้างต้นแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า สังเกตว่าราคาตามบัญชีหลังการปันส่วนของที่ดิน (520,000 บาท) ต่ำกว่าราคาขายสุทธิของที่ดิน (580,000 บาท) ดังนั้นกิจการต้องไม่ลดราคาตามบัญชีของที่ดินให้ต่ำกว่าราคาขายสุทธิ กิจการต้องพิจารณา

ปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าใหม่โดยปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าให้ที่ดินเป็นจำนวน 20,000 บาท (600,000 บาท – 580,000 บาท) และปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าส่วนที่เหลือจำนวน 60,000 บาท (580,000 บาท – 520,000 บาท) ให้กับอาคารและเครื่องจักร X Y และ Z ตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีดังนี้

สินทรัพย์	ราคาตามบัญชี	ปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่า	(หน่วย : พันบาท)	
			ราคาตามบัญชี	ราคาขายสุทธิ
			หลังการปันส่วน	
ที่ดิน	600	20	580	580
อาคาร	300	64	236	230
เครื่องจักร X	150	32	118	100
เครื่องจักร Y	75	16	59	40
เครื่องจักร Z	<u>225</u>	<u>48</u>	<u>177</u>	<u>110</u>
รวม	<u>1,350</u>	<u>180</u>	<u>1,170</u>	<u>1,160</u>

กรณี 2 ค่าความนิยมไม่สามารถปันส่วนอย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ

สมมติว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของบริษัท B และหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 มีจำนวน 3 และ 1.45 ล้านบาท ตามลำดับ

การทดสอบวิธีปันส่วนให้หน่วยเล็กที่สุด

ขาดทุนจากการด้อยค่าหน่วยที่ 1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 42

= ราคาตามบัญชีไม่รวมค่าความนิยม (1,350,000 บาท) – มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (1,450,000 บาท)

= 0 บาท

คำอธิบาย

จากการทดสอบวิธีปันส่วนให้หน่วยเล็กที่สุดคือหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 พบว่าไม่มีรายการขาดทุนจากการด้อยค่า แต่เนื่องจากค่าความนิยมไม่สามารถปันส่วนให้หน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ แต่เนื่องจากหน่วยสินทรัพย์อื่น ๆ ไม่มีข้อบ่งชี้ที่แสดงว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าอาจเกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องทำการทดสอบแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้นโดยถือว่าบริษัท A คือ หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่เล็กที่สุด

การทดสอบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น

(หน่วย : พันบาท)

	1	2	3	ค่าความนิยม	รวม
ราคาตามบัญชีสุทธิ	1,350	820	530	450	3,150
ขาดทุนด้อยค่าจากการทดสอบ					
วิธีปันส่วนให้หน่วยเล็กที่สุด	=	=	=	=	=
ราคาตามบัญชีหลังการทดสอบฯ	<u>1,350</u>	<u>820</u>	<u>530</u>	<u>450</u>	<u>3,150</u>
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน					<u>3,000</u>
ขาดทุนจากการด้อยค่า					<u>(150)</u>

การบันทึกบัญชีทางด้านบริษัท A เป็นดังนี้

เดบิต รายการขาดทุนจากการด้อยค่า	150,000
เครดิต ค่าเพื่อการด้อยค่า – ค่าความนิยม	150,000

คำอธิบาย

ในกรณีที่กิจการไม่สามารถปันส่วนค่าความนิยมได้อย่างสมเหตุสมผลและสม่ำเสมอ กิจการต้องใช้การทดสอบทั้งแบบวิธีปันส่วนให้หน่วยเล็กที่สุดและวิธีปันส่วนให้หน่วยใหญ่ขึ้น แต่เนื่องจากรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ (จำนวน 150,000 บาท) ไม่สูงเกินไปกว่าค่าความนิยม (จำนวน 450,000 บาท) จึงปันส่วนรายการขาดทุนดังกล่าวให้กับค่าความนิยมทั้งหมด

สมมติให้ใช้ข้อเท็จจริงตามตัวอย่างเดิม เว้นแต่ว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 มีจำนวน 1.17 ล้านบาท มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของบริษัท B ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 มีจำนวน 2.72 ล้านบาท

การทดสอบวิธีปันส่วนให้หน่วยเล็กที่สุด

ขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542

= ราคาตามบัญชีไม่รวมค่าความนิยม (1,350,000 บาท) – มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (1,170,000 บาท)

= 180,000 บาท

การทดสอบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น

(หน่วย : พันบาท)

	1	2	3	ค่าความนิยม	รวม
ราคาตามบัญชีสุทธิ	1,350	820	530	450	3,150
ขาดทุนด้อยค่าจากการทดสอบ วิธีปันส่วนให้หน่วยเล็กที่สุด					
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน	<u>180</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>180</u>

การทดสอบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น

(หน่วย : พันบาท)

	1	2	3	ค่าความนิยม	รวม
ราคาตามบัญชีหลังการทดสอบฯ	<u>1,170</u>	<u>820</u>	<u>530</u>	<u>450</u>	2,970
มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน					<u>2,720</u>
ขาดทุนจากการด้อยค่า					<u>250</u>

การบันทึกบัญชีทางด้านบริษัท A เป็นดังนี้

เดบิต รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	430,000
เครดิต ค่าเผื่อการด้อยค่า – ค่าความนิยม	225,000
ค่าเผื่อการด้อยค่า – ที่ดิน	20,000
อาคาร	64,000
เครื่องจักร X	32,000
เครื่องจักร Y	16,000
เครื่องจักร Z	48,000

คำอธิบาย

1) กิจการต้องลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 จำนวน 180,000 บาท ตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการนั้น การปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าไม่แสดงในที่นี้ เนื่องจากไม่แตกต่างไปจากที่ได้แสดงไว้ในตัวอย่างข้างต้น

2) รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจำนวน 250,000บาท ซึ่งได้จากการทดสอบวิธีปันส่วนให้หน่วยที่มหญ่ขึ้นไม่สูงเกินกว่าค่าความนิยมจำนวน 450,000 บาท จึงนำรายการขาดทุนทั้งจำนวนไปลดค่าความนิยม

ตัวอย่างที่ 3.2⁸

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2540 บริษัท A ซื้อบริษัท B 100% ด้วยราคา 3,310,000 บาท บริษัท B มีโรงงานผลิต 1 แห่งซึ่งประกอบด้วยที่ดิน อาคาร เครื่องจักร ราคายุติธรรมของสินทรัพย์ที่สามารถระบุได้เป็นดังนี้

(หน่วย : บาท)

สินทรัพย์	ราคายุติธรรมของสินทรัพย์ที่สามารถระบุได้
ที่ดิน	810,000
อาคาร	1,600,000
เครื่องจักร X	<u>900,000</u>
รวม	<u>3,310,000</u>

ข้อมูลเพิ่มเติม

- 1) กิจการคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรงสำหรับอาคาร โรงงานและเครื่องจักร X เป็นเวลา 20 ปีและ 10 ปี ตามลำดับ สินทรัพย์ดังกล่าวไม่มีราคาซาก
- 2) ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2541 บริษัท A ซื้อเครื่องจักร Y มาในราคา 0.1 ล้านบาท กิจการคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรงสำหรับเครื่องจักร Y เป็นเวลา 10 ปี
- 3) ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (โรงงาน) มีผลขาดทุนอย่างเป็นสาระสำคัญอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางด้านเทคโนโลยี
- 4) มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงานที่ 1 เท่ากับ 2.89 ล้านบาทซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าระหว่างราคาขายสุทธิซึ่งกำหนดไม่ได้เนื่องจากไม่มีผู้ที่จะซื้อสินทรัพย์ทั้งหมดของหน่วยสินทรัพย์นั้นกับมูลค่าจากการใช้ซึ่งเป็นจำนวนเงิน 2.89 ล้านบาท
- 5) กิจการคาดว่าหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดของโรงงานที่ 1 มีอายุการใช้งานโดยประมาณเหลืออยู่ 5 ปี

⁸ เรื่องเดียวกัน , หน้า33-35

การปันส่วนรายการขาดทุนจากการด้อยค่าตามสัดส่วนของราคาบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 เป็นดังนี้

(หน่วย : พันบาท)

สินทรัพย์	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาตามบัญชี	ปันส่วนขาดทุนจากการด้อยค่า	ราคาตามบัญชีหลังการปันส่วน
ที่ดิน	810	-	810	45	765
อาคาร	1,600	160	1,440	80	1,360
เครื่องจักร X	900	180	720	40	680
เครื่องจักร Y	<u>100</u>	<u>10</u>	<u>90</u>	<u>5</u>	<u>85</u>
รวม	<u>3,410</u>	<u>350</u>	<u>3,060</u>	<u>170</u>	<u>2,890</u>

คำอธิบาย

1) กิจการต้องลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการที่รวมอยู่ในหน่วยสินทรัพย์ที่ 1 จำนวน 170,000 บาท (ราคาตามบัญชี 3,060,000 บาท – มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน 2,890,00 บาท) ตามสัดส่วนของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละรายการนั้น (ที่ดิน : อาคาร : เครื่องจักร X : เครื่องจักร Y = 9 : 16 : 8 : 1) ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีซึ่งกำหนดว่ากิจการต้องรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ หากราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นสูงกว่าราคาขายสุทธิ (ซึ่งในตัวอย่างนี้ไม่สามารถกำหนดได้) หรือผลจากการปันส่วนขาดทุนจากการด้อยค่าแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

2) หลังจากกิจการรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 กิจการต้องปรับปรุงค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์แต่ละรายการซึ่งคำนวณมาจากราคาตามบัญชีหลังการปรับปรุงรายการด้อยค่าและอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่สินทรัพย์เหล่านั้นรวมอยู่จำนวน 5 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 การบันทึกบัญชีทางด้านบริษัท A เป็นดังนี้

เดบิต	รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	170,000
	เครดิต เพื่อการด้อยค่า – ที่ดิน	45,000
	อาคาร	80,000
	เครื่องจักร X	40,000
	เครื่องจักร Y	5,000

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2543 – วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 การบันทึกรายการเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาเป็นดังนี้

เดบิต ค่าเสื่อมราคา – อาคาร	272,000
เครื่องจักร X	136,000
เครื่องจักร Y	17,000
เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม – อาคาร	272,000
เครื่องจักร X	136,000
เครื่องจักร Y	17,000

4. ตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูล

ตัวอย่างที่ 4.1⁹

บริษัทไฟว์สตาร์ พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 และ พ.ศ. 2541

หมายเหตุ 15 – ที่ดินรอการพัฒนา

ในระหว่างปี พ.ศ. 2541 บริษัทฯ ได้ซื้อที่ดินแห่งหนึ่งจากบริษัท ออนไทย บิสซิเนส จำกัด ในราคา 105.6 ล้านบาท เพื่อเป็นโครงการในอนาคต บริษัทฯ ได้มีการประเมินราคาที่ดินดังกล่าว โดยผู้ประเมินราคาอิสระในวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งตามรายงานการประเมินราคาที่ดินมีราคาตลาดประมาณ 60 ล้านบาท บริษัทฯ ได้บันทึกผลขาดทุนจากการด้อยค่าของที่ดินดังกล่าวจำนวน ประมาณ 45 ล้านบาท ไว้ในการคำนวณผลการดำเนินงานในปีปัจจุบัน

⁹ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, มาตรฐานการบัญชี แนวทางในการปฏิบัติและตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูล 2543 (กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส), หน้า 302

ตัวอย่างที่ 4.2¹⁰

บริษัท ไรมอน แลนด์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 และพ.ศ. 2541

3.2 สินค้าคงเหลือ

ต้นทุนการพัฒนาที่ดินแสดงในราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยราคาทุนประกอบด้วย ต้นทุนในการได้มาซึ่งที่ดิน ค่าพัฒนาที่ดิน ค่าก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการ รวมทั้งดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมเพื่อโครงการบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนโครงการ

หน่วย : พันบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2542	2541	2542	2541
ที่ดินรอพัฒนา	654,924.86	654,991.36	53,387.65	53,387.65
ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างระหว่างพัฒนา	2,974,661.12	3,202,414.24	2,522,119.44	2,750,940.32
ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพัฒนาแล้ว	437,003.31	392,745.68	437,003.31	392,745.68
รวม	4,066,589.29	4,250,151.28	3,012,510.40	3,197,073.65
หัก ค่าเพื่อการลดมูลค่าของสินค้านี้	(2,011,112.13)	0.00	(1,424,614.12)	0.00
สุทธิ	2,055,477.16	4,250,151.28	1,587,896.28	3,197,073.65

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542 บริษัทฯ ได้ประมาณค่าเพื่อราคาที่ดินและสิ่งปลูกสร้างลดลงไว้ประมาณ 1,424,614,124.36 บาท ในงบการเงินเฉพาะบริษัท และ 2,011,112,133.69 บาท ในงบการเงินรวม

¹⁰ เรื่องเดียวกัน , หน้า 302-303

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ ผู้ถือหุ้นบริษัท ไทยออยล์ จำกัด

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 และ 2541 และงบกำไรขาดทุนและขาดทุนสะสมสำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้อง และครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

นอกจากเรื่องทีกล่าวไว้ในย่อหน้าที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบความมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผน และปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อในอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงิน และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่กิจการใช้ และประเมินการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน 5 ส่วนได้เสียชีวิตจากผลการดำเนินงานของบริษัทย่อย และบริษัทร่วมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 จำนวนประมาณ 303.1 ล้านบาท (ขาดทุน) ซึ่งแสดงรวมไว้ในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันคำนวณจากงบการเงินที่ยังไม่ได้ตรวจสอบเงินลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัทร่วมดังกล่าวซึ่งแสดงได้ไว้ในงบดุลตามวิธีส่วนได้เสียมีจำนวนเงินประมาณ 5,043.5 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 6.5 ของสินทรัพย์รวม

จากการที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ยืมตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน 11 ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป บริษัทต้องแสดงเงินกู้ยืมระยะยาวเป็นหนี้สินหมุนเวียนทั้งจำนวน และต้องบันทึกดอกเบี้ยค้างจ่าย โดยใช้อัตราดอกเบี้ยคิดนัดชำระ อย่างไรก็ตาม ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 บริษัทไม่ได้จัดประเภทเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 52,371.7 ล้านบาท เป็นหนี้สินหมุนเวียนและไม่ได้บันทึกดอกเบี้ยค้างจ่ายตามอัตราดอกเบี้ยคิดนัดชำระ (จนกระทั่งถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 ผลแตกต่างสะสมระหว่างจำนวนดอกเบี้ยค้างจ่ายที่คำนวณ โดยใช้อัตราดอกเบี้ยในสัญญากับจำนวนดอกเบี้ยค้างจ่ายที่คำนวณ โดยใช้อัตราดอกเบี้ยคิดนัดชำระ ซึ่งฝ่ายบริหารของบริษัทเป็นผู้ประมาณขึ้นตามเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมที่เกี่ยวข้องหรือประมาณขึ้น โดยใช้ดุลพินิจจากข้อมูลทางธุรกิจมีจำนวนเงินประมาณ 574 ล้านบาท)

ข้าพเจ้าเห็น ยกเว้น 1) ผลของรายการปรับปรุงที่อาจมีขึ้นต้องงบการเงินปี 2542 ถ้าข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัทย่อย และบริษัทร่วมตามที่กล่าวในย่อหน้าที่สาม 2) การแสดงเงินกู้ยืมจำนวน 52,371.7 ล้านบาท เป็นเงินกู้ยืมระยะยาวในงบการเงินปี 2542 แทนที่จะแสดงเป็นหนี้สินหมุนเวียนตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่สี่ และ 3) การบันทึกดอกเบี้ยค้างจ่ายต่ำไปจำนวน 574 ล้านบาท ในปี 2542 ตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่สี่ งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 และ 2541 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัทไทยออยล์ จำกัด โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตว่า งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามข้อสมมติฐานที่ว่าบริษัทจะดำเนินงานต่อเนื่องอยู่ต่อไปได้ ซึ่งถือว่าบริษัทจะสามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ และจ่ายชำระหนี้สินได้ตามปกติธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ตามที่ได้เปิดเผยไว้โดยละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน 1 บริษัทกำลังประสบปัญหาสภาพคล่องซึ่งเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน นอกเหนือจากการพักการจ่ายชำระหนี้สินทางการค้าแล้ว บริษัทยังได้พักการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืม และดอกเบี้ยด้วยการพักการจ่ายชำระคืนเงินกู้ดังกล่าวเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการคิดสัญญา ซึ่งเจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิเรียก หรือ บังคับขอรับชำระคืนเงินกู้ยืมทั้งหมดได้ทันที ปัจจุบันยังไม่มีเจ้าหนี้อยู่รายใดแสดงเจตน์จำนงที่จะใช้สิทธิเรียกชำระก่อนแต่อย่างใด ในระหว่างที่มีการพักชำระหนี้นี้ ฝ่ายบริหารของบริษัทและผู้ถือหุ้นหลักได้ร่วมกันเจรจากับกลุ่มเจ้าหนี้เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม ต่อมาในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2542 ได้มีการเสนอแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และโครงสร้างทางการเงินเพื่อให้มีการลงมติเห็นชอบตามแนวทางของคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) ในกรณี เจ้าหนี้ที่อยู่ภายใต้การขบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของ คปน. ซึ่งมีมูลหนี้รวมกันคิดเป็นร้อยละ 54 ของยอดหนี้ทั้งหมดของบริษัท ได้ให้ความเห็นชอบกับแผนดังกล่าว นอกจากนี้ เจ้าหนี้ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การขบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของ คปน. บางส่วนยังได้ร่วมมิตเห็นชอบกับแผนในวันดังกล่าวด้วย ซึ่งมีผลทำให้สัดส่วนของเจ้าหนี้ที่มีมติเห็นชอบกับแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และโครงสร้างทางการเงินมีจำนวนความคิดเป็นร้อยละ 70 ของยอดหนี้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม การบรรลุข้อตกลงในการทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ยังคงมีความไม่แน่นอน นอกจากนี้ ยังมีความไม่แน่นอนที่ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยในปัจจุบันอาจเกิดขึ้นต่อเนื่องและอาจกระทบต่อผลการดำเนินงานในอนาคตของบริษัท ผลที่สุดของความไม่แน่นอนเหล่านี้ไม่สามารถทราบได้ในขณะนี้ จากเรื่องดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดข้อสงสัยอย่างมากเกี่ยวกับความสามารถของบริษัทในการดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานต่อไปอย่างต่อเนื่องของบริษัทขึ้นอยู่กับ 1) การบรรลุข้อตกลงของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงิน และ 2) ความสามารถของบริษัทในการดำเนินงานให้มีผลกำไรในอนาคตและมีเงินสดหมุนเวียนเพียงพอที่จะจ่ายชำระหนี้สินที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างแล้ว ตลอดจนเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน งบการเงินนี้ไม่ได้รวมรายการปรับปรุงเกี่ยวกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน และการจัดประเภทของสินทรัพย์ของบริษัท ซึ่งรวมถึงสินทรัพย์ที่กล่าว

ไว้ในย่อหน้าที่เจ็ด และไม่ได้ปรับปรุงเกี่ยวกับจำนวนเงินและการจัดประเภทหนี้สินซึ่งอาจจำเป็นหาเดื่อน
ไขต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นไม่ปรากฏผลเป็นจริง

ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 มูลค่าตามบัญชีของ โรงกลั่นน้ำยาและสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง
ข้อสุทธิจากค่าเสื่อมราคาและค่าเผื่อจากการด้อยค่าของสินทรัพย์มีจำนวน 57,873.6 ล้านบาท (ดูหมายเหตุ
6) มูลค่าที่แท้จริงที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของ
บริษัทในการดำเนินงานต่อไปอย่างต่อเนื่อง และขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการบริหารเงินสดหมุนเวียนให้ได้
ระดับที่ได้ประมาณการไว้ตามแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน 5 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้ระงับการก่อสร้างตามโครงการที่วางไว้ชั่วคราว ทั้งนี้เนื่องมาจากปัญหาทางการเงินที่มีในปัจจุบัน ในขณะที่ บริษัท
ย่อยดังกล่าวกำลังพยายามดำเนินการเพื่อให้การก่อสร้างโรงงานแล้วเสร็จโดยได้ขอเจรจากลุ่มเจ้าหนี้เพื่อขอวง
เงินสินเชื่อสนับสนุนโครงการใหม่อีกครั้งหนึ่ง เงินลงทุนในบริษัทย่อยดังกล่าว ซึ่งแสดงอยู่ในงบดุล
ของบริษัทตามวิธีส่วนได้เสียมีจำนวนเงิน 791.6 ล้านบาท มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากเงินลงทุนใน
บริษัทย่อยนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบริษัทย่อยที่จะดำเนินการก่อสร้างโรงงานให้แล้วเสร็จและขึ้นอยู่กับ
ผลการดำเนินงานในอนาคตของบริษัทย่อย

ส่วนได้เสียสุทธิในผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่
30 กันยายน 2541 จำนวนประมาณ 1,165.9 ล้านบาท (กำไร) ซึ่งได้แสดงรวมไว้ในงบกำไรขาดทุนของปี
2541 จำนวนจากงบการเงินที่ยังไม่ได้ตรวจสอบ ซึ่งข้าพเจ้าได้เคยแสดงความเห็นไว้อย่างมีเงื่อนไขในราย
งานการสอบบัญชีลงวันที่ 25 ตุลาคม 2541 ว่ายกเว้นผลการปรับปรุงที่อาจเกิดขึ้นต่องบการเงินปี 2541 ถ้า
ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัทย่อยและบริษัทร่วมดังกล่าว งบการเงินปี 2541 แสดงฐานะการเงิน
และผลการดำเนินงานโดยถูกต้องตามที่กล่าวสำหรับปี 2541 ที่คำนวณจากงบการเงินที่ตรวจสอบแล้วซึ่งได้
รับมาภายหลังไม่มีความแตกต่างที่เป็นสาระสำคัญจากจำนวนที่ได้เคยบันทึกไว้ในบัญชี ดังนั้น ความเห็นของ
ข้าพเจ้าต่องบการเงินปี 2541 ที่แสดงไว้ ณ ที่นี้จึงแตกต่างไปจากความเห็นเดิมที่ได้แสดงไว้ในรายงานปี
ก่อน

(นายประสิทธิ์ มุสิกพันธุ์)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ทะเบียนเลขที่ 2675

กรุงเทพมหานคร

8 พฤศจิกายน 2542 (ยกเว้นเรื่องที่ถูกกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบ
งบการเงิน 1 ซึ่งลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2542)

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด
 งบดุล
 ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 และ 2541

สินทรัพย์

	บาท	
	2542	2541
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3,773,023,226	629,363,289
ลูกหนี้การค้า – สุทธิ (หมายเหตุ 3)	2,208,562,048	4,627,509,796
ลูกหนี้อื่น (หมายเหตุ 3)	1,864,840,853	1,620,937,778
สินค้าคงเหลือ – สุทธิ (หมายเหตุ 4)	3,249,080,728	5,064,316,770
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น (สุทธิจากค่าเผื่อ จาการด้อยค่าของสินทรัพย์จำนวน 110.5 ล้านบาท ในปี 2542) (หมายเหตุ 17)	<u>1,282,593,243</u>	<u>1,420,754,650</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	12,378,100,138	13,362,882,283
เงินให้กู้ยืมแก่ลูกจ้าง – สุทธิจากส่วนที่ถึง กำหนดชำระภายในหนึ่งปีซึ่งแสดงรวม ไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	602,978,529	896,731,561
เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วมและ บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ (หมายเหตุ 5)	5,043,502,463	5,024,616,173
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ (หมายเหตุ 6 และ 17)	57,873,655,877	77,920,578,548

โปรดดูรายงานการสอบบัญชีของนายประสิทธิ์ มุสิกพันธุ์
 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2542 และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

	บาท	
	2542	2541
สินทรัพย์อื่น – สุทธิ (หมายเหตุ 7 และ 17)	<u>1,659,456,671</u>	<u>6,363,423,900</u>
รวมสินทรัพย์	<u>77,557,693,673</u>	<u>103,368,232,465</u>
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน		
อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ (หมายเหตุ 6 และ 17)	17,053,285,575	30,382,045,356
กำไรสะสม (ขาดทุนสะสม)		
จัดสรรเพื่อ		
สำรองตามกฎหมาย (หมายเหตุ 12)	2,000,000	2,000,000
สำรองสำหรับการเพิ่มทุน	244,500,000	244,500,000
ขาดทุนสะสม	<u>(34,133,452,222)</u>	<u>(15,224,853,030)</u>
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ขาดทุนสะสมเกินทุน)	<u>(16,381,917,647)</u>	<u>15,855,442,336</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (สุทธิจาก		
ขาดทุนสะสมเกินทุน)	<u>77,557,693,678</u>	<u>103,308,232,465</u>

โปรดดูรายงานการสอบบัญชีของนายประสิทธิ์ มุสิกพันธ์
ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2542 และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด
งบกำไรขาดทุนและขาดทุนสะสม
สำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 และ 2541

	บาท	
	2542	2541
รายได้ (หมายเหตุ 3)	34,181,818,879	73,028,701,127
ขายสุทธิและรายได้จากการให้บริการ (หมายเหตุ 13)		
ส่วนได้เสียในกำไรสุทธิของบริษัทย่อยและ บริษัทร่วม (หมายเหตุ 5)		
รายได้อื่น	<u>977,120,947</u>	<u>1,400,060,540</u>
รวมรายได้	<u>35,158,939,826</u>	<u>75,594,719,510</u>
ต้นทุนและค่าใช้จ่าย (หมายเหตุ 3)		
ต้นทุนสินค้าที่ขายและบริการ	33,607,816,697	71,895,114,955
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	731,371,810	452,217,553
ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายทางการเงิน - สุทธิ	6,377,606,159	6,017,301,272
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	4,387,145,110	3,637,934,632
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ (หมายเหตุ 17)	4,968,114,743	-
ส่วนได้เสียในขาดทุนสุทธิของบริษัทย่อยและ บริษัทร่วม (หมายเหตุ 5)	303,113,709	-
ค่าเผื่อผลขาดทุนจากการลดมูลค่าเงินลงทุน ในบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 5)	-	<u>250,000,000</u>
รวมต้นทุนและค่าใช้จ่าย	<u>50,375,168,228</u>	<u>82,252,568,412</u>
ขาดทุนก่อนผลประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจากความ แตกต่างด้านเวลาและจากผลขาดทุนทางภาษียกไป และก่อนผลประโยชน์ทางภาษีจากขาดทุน ที่ยกมาจากรายได้ที่อาจใช้ไม่ได้	(15,216,228,402)	(6,657,348,902)

	บาท	
	2542	2541
ผลประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจาก		
ความแตกต่างด้านเวลา	190,761,306	(454,111,799)
ผลขาดทุนทางภาษีปัจจุบันยกไป		2,454,922,697
ผลประโยชน์ทางภาษีจากขาดทุนที่ยกมาจาก		
ปีก่อนส่วนที่อาจใช้ไม่ได้ (หมายเหตุ 2)	(3,883,132,596)	(2,649,000,000)
ขาดทุนสุทธิ	(18,908,599,192)	(7,306,038,004)
ขาดทุนสะสมต้นปี	(15,224,853,030)	(7,918,815,026)
ขาดทุนสะสมสิ้นปี	(34,133,452,222)	(15,224,853,030)
ขาดทุนต่อหุ้น	(94.543)	(36.530)

โปรดดูรายงานการสอบบัญชีของนายประสิทธิ์ มุสิกพันธ์

ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2542 และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 วันที่ 30 กันยายน 2542 และ 2541

I. มูลฐานในการจัดทำงบการเงินและข้อพิจารณาเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของกิจการ

ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการลดลงของค่าเงิน ปัญหาสภาพคล่อง และการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในประเทศไทยมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัทอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ ปัจจุบันบริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้โดยได้พักการชำระหนี้เงินกู้ยืมและดอกเบี้ยรวมทั้งหนี้สินทางการค้าบางส่วนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2541 การที่บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาและการพักการชำระหนี้เงินกู้ยืมนี้เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการผิดสัญญา ซึ่งเจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิเรียกหรือบังคับให้ชำระหนี้เงินต้นกู้ยืมทั้งหมดได้ทันที (ดูหมายเหตุ 11)

ฝ่ายบริหารของบริษัทได้พยายามอย่างมากที่จะแก้ปัญหาสภาพคล่องของบริษัท โดยทำงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้นหลักและฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของบริษัท รายละเอียดโดยสังเขปของการดำเนินการดังกล่าวมี ดังนี้

พฤศจิกายน 2541	ประชุมครั้งแรกกับกลุ่มเจ้าหนี้
เมษายน 2542	เสนอแผนปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินฉบับแรกต่อกลุ่มเจ้าหนี้ซึ่งครอบคลุมถึงรายละเอียดของการวางแผนงานทางธุรกิจและประมาณทางการเงิน
กรกฎาคม 2542	บริษัทได้ลงนามผูกพันตามสัญญาระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้เรื่องการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) ตามแนวทางของธนาคารแห่งประเทศไทย
สิงหาคม 2542	ประชุมกับกลุ่มเจ้าหนี้ครั้งแรกภายใต้แนวทางของ คปน.

ตุลาคม 2542

แผนการปรับปรุง โครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินฉบับแก้ไข ได้ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเจ้าหนี้ (Bank Steering Committee) แผนดังกล่าวมีสาระสำคัญได้แก่ (1) การเพิ่มทุนโดยการปีโตรเลียมแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นหลักจำนวน 250 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ซึ่งอยู่ในรูปของเงินสดจำนวน 149 ล้านดอลลาร์ และการแปลงหนี้สินทางการค้าเป็นทุนจำนวน 101 ล้านดอลลาร์ เพื่อให้มีสัดส่วนการถือหุ้นในอัตราร้อยละ 49.99 (2) การแปลงหนี้เป็นทุนโดยเจ้าหนี้ในจำนวนเงินรวม 250 ล้านดอลลาร์ เพื่อให้มีสัดส่วนการถือหุ้นในอัตราร้อยละ 49.99 (3) การซื้อคืนหนี้ (โดยความสมัครใจ) ในจำนวนเงินรวมขั้นต่ำประมาณ 285 ล้านดอลลาร์ และ (4) การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ส่วนที่เหลือออกไปเป็นระยะเวลา 14 ปี

12 พฤศจิกายน 2542

เสนอแผนการปรับปรุงโครงสร้างทางการเงินเพื่อให้มีการลงมติเห็นชอบตามแนวทางของ คปน. ในกรณีนี้ เจ้าหนี้ที่อยู่ภายใต้กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของ คปน. ซึ่งมีมูลหนี้รวมกัน คิดเป็นร้อยละ 54 ของยอดหนี้ทั้งหมดของบริษัทได้ให้ความเห็นชอบกับแผนดังกล่าว นอกจากนี้ เจ้าหนี้ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของ คปน. บางส่วนยังได้ร่วมมิตเห็นชอบกับแผนในวันดังกล่าวด้วย ซึ่งมีผลทำให้สัดส่วนของเจ้าหนี้ที่มีมติเห็นชอบกับแผนการปรับโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินมีจำนวนรวมคิดเป็นร้อยละ 70 ของยอดทั้งหมด

ปัจจุบัน บริษัทอยู่ในระหว่างการรวบรวมผลผลิตจากเจ้าหนี้ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของ คปน. ส่วนที่เหลือ ฝ่ายบริหารเชื่อว่าบริษัทจะได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหนี้ตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งจะทำให้บริษัทสามารถเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย อย่างไรก็ตาม การบรรลุข้อตกลงในการทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ยังคงมีความไม่แน่นอน นอกจากนี้ ยังมีความไม่แน่นอนอย่างมากที่ว่าเศรษฐกิจที่ถดถอยในปัจจุบันอาจเกิดขึ้นต่อเนื่องและอาจกระทบต่อการดำเนินงานในอนาคตของบริษัท ตลอดจน มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินและความสามารถของบริษัทในการปฏิบัติตามสัญญาหรือความสามารถในการจ่ายชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระผลที่สุดของความไม่แน่นอนนี้ไม่สามารถทราบได้ในขณะนี้ งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามสมมุติฐานที่ว่าบริษัทจะดำเนินงานต่อเนื่องอยู่ต่อไปได้ โดยเชื่อว่า

- ก) แผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และโครงสร้างทางการเงินจะประสบความสำเร็จ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการบรรลุข้อตกลงเกี่ยวกับรายละเอียดเงื่อนไข และข้อกำหนดของแผนดังกล่าว และ
- ข) บริษัทจะมีผลกำไรในอนาคตและมีเงินสดหมุนเวียนจากการดำเนินงานเพียงพอที่จะจ่ายชำระหนี้สินที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างแล้ว ตลอดจนเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

การตีราคาสินค้าคงเหลือ

น้ำมันดิบคงเหลือตีราคาในราคาทุนตามวิธีเข้าหลัง - ออกก่อน - ผลกระทบที่สำเร็จรูปและถึงสำเร็จรูปตีราคาในราคาทุนแล้วเฉลี่ยรายเดือน หรือราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า วัสดุอะไหล่ และของใช้สิ้นเปลืองตีราคาในราคาทุนแล้วเฉลี่ย มูลค่าสินค้าน้ำมันรวมมีราคาต่ำกว่าราคาตลาด

เงินลงทุนในหุ้น

บริษัทบันทึกเงินลงทุนในหุ้นของบริษัทย่อย (บริษัทที่บริษัทได้ลงทุนในอัตรามากกว่าร้อยละ 50) และบริษัทร่วม (บริษัทที่บริษัทได้ลงทุนในอัตราระหว่างร้อยละ 20 ถึง 50) ตามวิธีส่วนได้เสีย

บริษัทบันทึกเงินลงทุนในหุ้นของบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (บริษัทที่บริษัทมีส่วนการถือหุ้นน้อยกว่าร้อยละ 20) ซึ่งถือไว้เพื่อการลงทุนระยะยาวในราคาทุน บริษัทจะบันทึกรับรู้ผลขาดทุนจากมูลค่าที่ลดลงของเงินลงทุนดังกล่าว เมื่อมูลค่าเงินลงทุนที่ลดลงนั้นมีลักษณะเป็นการถาวร

การบันทึกบัญชี ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

บริษัทบันทึกบัญชี ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ดังนี้

ก) ที่ดิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2538

- ในราคาประเมินซึ่งตีราคาโดยผู้ประเมินราคา
อิสระ

ได้มาภายหลังวันที่ 30 กันยายน 2538

- ในราคาทุน

ข) โรงกลั่นน้ำมันและเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องตกแต่ง และติดตั้งซึ่งใช้งานในโรงกลั่นน้ำมัน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2540

- ในราคาประเมินซึ่งตีราคาใหม่โดยผู้ประเมิน
ราคาอิสระ

หลังวันที่ 30 กันยายน 2540

- ในราคาทุน

ค) สินทรัพย์ถาวรอื่น

- ในราคาทุน

ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชี

บริษัทคิดค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ตั้งแต่ 5 ถึง 20 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2537 บริษัทคิดค่าเสื่อมราคาโรงกลั่นน้ำมันตามอายุการใช้งานโดยประมาณที่เหลืออยู่เป็นเวลา 20 ปี

ค่าเสื่อมราคาในส่วนที่คิดจากส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคารและอุปกรณ์แสดงหักจากบัญชีส่วนเกินทุนนั้น

ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชีตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายตามระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากค่าใช้จ่ายนั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามอายุของสัญญาที่เกี่ยวข้อง

ค่าบำรุงรักษา

รายจ่ายในการบำรุงรักษาและซ่อมแซม บันทึกลงเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายจ่ายนั้นส่วนรายจ่ายที่มีลักษณะเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนได้บันทึกรวมไว้ในบัญชีอาคาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

บริษัทบันทึกภาษีเงินได้รอตัดบัญชีซึ่งเกิดขึ้นจากผลประโยชน์ทางภาษีโอนขาดจาก

- การแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายในรายงานทางการเงินในเวลาที่ต่างกันกับที่แสดงในรายงานทางภาษี
- ผลขาดทุนทางภาษียกไป

ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เกิดจากการรับรู้ผลประโยชน์ทางภาษีจากผลขาดทุนยกไปบันทึกไว้ในบัญชีเฉพาะในกรณีที่บริษัทมั่นใจว่าจะสามารถนำภาษีเงินได้รอตัดบัญชีดังกล่าวไปใช้เป็นเครดิตทางภาษีในงวดบัญชีปีต่อ ๆ ไปได้ ในการนี้ บริษัทถือปฏิบัติที่จะพิจารณาจำนวนที่จะสามารถใช้ประโยชน์ของภาษีเงินได้รอตัดบัญชีดังกล่าวซึ่งบันทึกบัญชีไว้เป็นสินทรัพย์ในงบดุลทุกสิ้นรอบปีบัญชี โดยเหตุผลดังกล่าวบริษัทได้บันทึกกลับรายการภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจำนวน 3,883 ล้านบาทในปี 2542 และ 2,649 ล้านบาทในปี 2541 สำหรับผลประโยชน์ทางภาษีจากขาดทุนของปีก่อนที่ยกมาซึ่งอาจใช้ไม่ได้ ทั้งนี้โดยพิจารณาจากข้อมูลประมาณการทางการเงินล่าสุดที่จัดทำโดยที่ปรึกษาทางการเงินของบริษัท รายการดังกล่าวได้แสดงไว้เป็นรายการแยกต่างหากในงบกำไรขาดทุน

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

บริษัทบันทึกรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศด้วยอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ที่เกิดรายการนั้น สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศในงบดุลแปลงค่าด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ ในงบดุล ทั้งนี้ยกเว้นหนี้สินที่มีสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า จะแปลงค่าด้วยอัตราซื้อขายล่วงหน้าตามสัญญาสุทธิด้วยการปรับปรุงค่าธรรมเนียม ที่เกิดจากสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ารอตัดบัญชี

กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนและกำไรขาดทุนจากการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับเงินกู้ เพื่อใช้ในโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมันและโครงการรายจ่ายฝ่ายทุนใหญ่ ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการก่อสร้าง ได้บันทึกถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของปีปัจจุบัน

การบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของทรัพย์สิน

ต้นทุนการกู้ยืมซึ่งได้แก่ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายทางการเงิน กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน กำไรขาดทุนจากการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า และค่าใช้จ่ายประกันความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยในส่วนที่เกี่ยวกับเงินกู้เพื่อใช้ในโครงการขยายโรงกลั่น และโครงการรายจ่ายฝ่ายทุนใหญ่ ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้าง ได้บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนโครงการขยายโรงกลั่น และโครงการรายจ่ายฝ่ายทุนใหญ่ ๆ

ขาดทุนต่อหุ้น

ขาดทุนต่อหุ้นคำนวณ โดยการหารขาดทุนด้วยจำนวนหุ้นที่มีอยู่ระหว่างแต่ละปีแล้วเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

3. รายการบัญชีกับบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีรายการบัญชีบางรายการกับบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันบางแห่ง สิ้นทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ต้นทุน และค่าใช้จ่ายของบริษัทส่วนหนึ่งเกิดจากรายการกับบริษัทดังกล่าว บริษัทเหล่านี้เกี่ยวข้องกันโดยการมีผู้ถือหุ้น และ/หรือ กรรมการร่วมกัน ผลของรายการดังกล่าวได้รวมไว้ในงบการเงินนี้ตามมูลฐานที่ตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

4. สินค้าคงเหลือ

	บาท	
	2542	2541
สินค้านำเข้าคงเหลือ		
น้ำมันปิโตรเลียมดิบ	978,607,682	1,560,034,797
ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป	407,326,049	1,380,239,977
วัสดุ อะไหล่และของใช้สิ้นเปลือง – สุทธิ		
จากค่าเพื่อผลขาดทุนจากการลดลง		
ของมูลค่าสินค้านำเข้าคงเหลือจำนวน 26.4		
ล้านบาท ในปี 2541	687,635,458	694,366,401
	<u>2,073,569,189</u>	<u>3,640,641,175</u>
สินค้านำเข้าระหว่างทาง		
น้ำมันปิโตรเลียมดิบ	1,171,805,382	1,420,327,243
วัสดุ อะไหล่และของใช้สิ้นเปลือง	3,705,157	3,348,347
	<u>1,175,511,539</u>	<u>5,064,316,770</u>
รวม	<u>3,249,080,728</u>	<u>5,064,316,770</u>

5. เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

	อัตราการถือหุ้นร้อยละ		บาท	
	2542	2541	2542	2541
วิธีส่วนได้เสีย				
บริษัทย่อย				
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	99.99	99.99	3,941,660,296	3,473,677,721
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	99.99	99.99	5,188,879	6,651,208
บริษัท ไทยพาราไซลีน จำกัด	62.00	62.00	791,585,590	619,202,502
บริษัทร่วม				
บริษัท ผลิตภัณฑ์คาร์บอนไทย				
จำกัด	40.00	40.00	304,841,407	281,922,194
บริษัท ไทยซูบเบล จำกัด				
(มหาชน)	38.00	38.00	441,262,548	

	อัตราดอกเบี้ยร้อยละ		บาท	
	2542	2541	2542	2541
ราคาทุน				
บริษัทที่เกี่ยวข้อง				
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย				
จำกัด	8.69	10.00	250,000,000	250,000,000
หัก ค่าเพื่อผลขาดทุนจากการ				
ลดลงของมูลค่าเงินลงทุน			(250,000,000)	(250,000,000)
			-	-
รวม			5,043,502,463	5,024,516,173

ส่วนได้เสียสุทธิจากผลการดำเนินงานของบริษัทย่อย และบริษัทร่วมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 และ 2541 แสดงผลขาดทุนประมาณ 303.1 ล้านบาท (คำนวณจากงบการเงินที่ยังไม่ได้ตรวจสอบ) และแสดงผลกำไรประมาณ 1,165.9 ล้านบาท ตามลำดับ เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมดังกล่าวซึ่งบันทึกในงบดุลตามวิธีส่วนได้เสียมีจำนวนเงินประมาณ 5,043.5 ล้านบาท ในปี 2542 และ 5,024.6 ล้านบาท ในปี 2541 หรือคิดเป็นร้อยละ 6.5 และร้อยละ 4.0 ของสินทรัพย์รวมของแต่ละปี

ผลสืบเนื่องจากสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำในปัจจุบัน บริษัทที่บริษัทลงทุนบางแห่งได้ประสบปัญหาสภาพคล่อง และปัญหาการดำเนินงาน ซึ่งบริษัทเหล่านั้นอยู่ในระหว่างการใช้ความพยายามที่จะปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และฟื้นฟูการดำเนินงานอยู่ นอกเหนือจากเงินลงทุนในหุ้นทุนของบริษัทร่วมแห่งหนึ่งได้ระงับการก่อสร้างที่วางไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ เนื่องมาจากปัญหาทางการเงิน ในขณะนี้ ฝ่ายบริหารของบริษัทย่อยดังกล่าว อยู่ในระหว่างการเจรจากับเจ้าหนี้เพื่อที่จะขอวงเงินสินเชื่อสนับสนุน โครงการใหม่อีกครั้งหนึ่ง มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเงินลงทุนในบริษัทย่อยนี้ซึ่งมีจำนวนเงิน 791.6 ล้านบาท (แสดงงบดุลของบริษัทตามวิธีส่วนได้เสีย) ขึ้นอยู่กับความสามารถของบริษัทย่อยที่จะดำเนินงานก่อสร้างโรงงานให้แล้วเสร็จ และขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานในอนาคตของบริษัทย่อย

6. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

	บาท	
	2542	2541
ราคาทุน		
ที่ดินและส่วนปรับปรุง	1,680,766,618	1,680,766,618
ส่วนปรับปรุงสินทรัพย์ที่เช่า (หมายเหตุ 14 ข)	-	62,988,580
โรงกลั่นน้ำมัน	56,439,365,189	50,508,657,509
เครื่องจักรและอุปกรณ์ (หมายเหตุ 14ข)	278,293,000	267,790,376
เรือบรรทุกน้ำมัน	1,319,291,928	1,319,291,928
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง		
เครื่องใช้สำนักงานและอื่นๆ	374,535,501	382,837,664
งานระหว่างก่อสร้าง	1,792,320,157	7,469,552,989
รวม	61,884,572,393	61,691,885,670
หัก ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัด		
บัญชีสะสม	(16,707,601,490)	(14,153,353,488)
ค่าเผื่อจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ (หมายเหตุ 17)	(4,355,540,601)	-
สุทธิ	40,820,370,302	47,538,832,182
ส่วนเกินจากการตีราคา		
ที่ดินและส่วนปรับปรุง	389,138,854	389,138,854
โรงกลั่นน้ำมัน	32,837,078,345	32,837,078,345
เครื่องจักรและอุปกรณ์	174,824,074	174,824,074
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงาน และอื่นๆ	213,622,536	213,622,536
รวม	33,614,663,809	33,614,663,809

	บาท	
	2542	2541
หัก ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชีสะสม	(5,107,176,047)	(3,232,617,443)
ค่าเนื่องจากการด้อยค่าของสินทรัพย์		
(หมายเหตุ 17)	(11,454,202,187)	-
สุทธิ	17,053,285,575	30,382,046,366
รวม	57,873,655,877	77,920,578,548
ค่าเสื่อมราคา	2,577,257,917	2,239,588,097
ต้นทุนถ้อยมีส่วนที่บันทึกไว้เป็นส่วนหนึ่งของ		
ราคาทุนของทรัพย์สินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(132,230,017)	2,995,864,339

ณ วันที่ 30 กันยายน 2538 บริษัทบันทึกที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์บางส่วน ด้วยราคาประเมิน ซึ่งประกอบด้วยที่ดินทั้งหมดของบริษัทซึ่งบันทึกในราคาที่ประเมินโดยบริษัทประเมินราคาทรัพย์สินอิสระรายหนึ่ง และโรงกลั่นน้ำมันรวมถึง เครื่องจักร อุปกรณ์และเครื่องตกแต่งและติดตั้ง ซึ่งใช้งานในโรงกลั่นน้ำมันที่บันทึกในราคาที่สร้างขึ้นใหม่สุทธิจากค่าเสื่อมราคา (Depreciated Reproduction Value) ซึ่งประเมินโดยบริษัทประเมินราคาทรัพย์สินอิสระอีกรายหนึ่งตามรายงานลงวันที่ 5 กันยายน 2538 และวันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 ตามลำดับ ต่อมาในปี 2540 บริษัทได้บันทึกโรงกลั่นน้ำมันรวมถึงเครื่องจักร อุปกรณ์และเครื่องตกแต่งและติดตั้งทั้งหมดใช้งานอยู่ ณ วันที่ 30 กันยายน 2540 ในราคาที่สร้างขึ้นใหม่สุทธิจากค่าเสื่อมราคาซึ่งประเมินขึ้นใหม่อีกครั้งโดยบริษัทประเมินราคาทรัพย์สินอิสระรายหนึ่งตามรายงานลงวันที่ 12 ธันวาคม 2540

บริษัทบันทึกส่วนเกินจากการตีราคาไว้ในบัญชี “ส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์” ภายใต้ “ส่วนของผู้ถือหุ้น” ในงบดุล

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบการเงิน 17 ในปี 2542 บริษัทรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของโรงกลั่นน้ำมันและสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง ผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ถาวรมีจำนวนประมาณ 15,811 ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนของสินทรัพย์ถาวรที่บันทึกบัญชีไว้ในราคาประเมินดังกล่าวข้างต้นจำนวน 11,454 ล้านบาท และเป็นส่วนของสินทรัพย์ถาวรที่บันทึกไว้ในราคาทุนจำนวน 4,357 ล้านบาท

ส่วนเกินจากการตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์นี้จะนำไปจ่ายเงินปันผลไม่ได้

7. สินทรัพย์อื่น

	บาท	
	2542	2541
ค่าธรรมเนียมประกันความเสี่ยงในอัตรา		
ดอกเบี้ยรอตคบัญชี – สุทธิ		
(หมายเหตุ 15ก)	3,345,722	9,911,929
ค่าสิทธิรอตคบัญชี – สุทธิ	290,585,775	334,516,081
ค่าใช้จ่ายทางการเงินรอตคบัญชี – สุทธิ	101,059,527	138,582,202
ภาษีเงินได้รอตคบัญชี – สุทธิ	103,737,701	3,795,108,491
ค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินและค่าธรรมเนียม		
การจดทะเบียนสัญญาเช่าที่ดินรอตคบัญชี		
– สุทธิ (หมายเหตุ 14ก)	938,821,303	981,610,645
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	-	395,372,275
ค่าใช้จ่ายรอตคบัญชี – สุทธิ	466,409,515	463,342,506
เงินมัดจำและอื่นๆ (หมายเหตุ 15ข)	256,107,007	243,979,771
รวม	2,160,046,550	6,363,423,900
หัก ค่าเผื่อจากการค้อยค่าของสินทรัพย์		
(หมายเหตุ 17)	(500,589,879)	-
สินทรัพย์อื่นๆ – สุทธิ	6,659,456,671	6,363,423,900

8. เงินเบิกเกินบัญชีและกู้ยืมจากธนาคาร

	บาท	
	2542	2541
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	103,745,563	48,983,228
เงินกู้ยืมจากธนาคาร	2,345,000,000	2,845,000,000
รวม	2,948,745,563	2,893,983,238

เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคารมีดอกเบี้ยในอัตรา Prime Rates

9. กองทุนสำรองเงินบำนาญ

บริษัทมีกองทุนสำรองเงินบำนาญเพื่อจ่ายเป็นผลประโยชน์แก่พนักงานทั้งหมดของบริษัทเมื่อออกจากงานหรือเกษียณอายุ บริษัทจะจ่ายเงินบำนาญนี้แก่พนักงานเมื่อพนักงานนั้นครบเกษียณ ทูพพลภาพ ถึงแก่กรรม หรือลาออกจากงาน ด้วยจำนวนซึ่งคำนวณตามสูตรที่กำหนดไว้ บริษัทได้ตั้งสำรองกองทุนเงินบำนาญเมื่อออกจากงานเป็นจำนวนเงินประมาณ 108 ล้านบาท และ 98 ล้านบาท สำหรับสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 และ 2541 ตามลำดับ

10. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานที่จดทะเบียน

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพประเภทจ่ายสมทบสำหรับพนักงาน การเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเป็นไปตามความสมัครใจของพนักงาน โดยพนักงานจ่ายสะสมเข้ากองทุนเป็นรายเดือนในอัตราระหว่างร้อยละ 5 ถึง 10 ของเงินเดือน และบริษัทจ่ายสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือนพนักงาน เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2533 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานนี้ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับกระทรวงการคลังเงินกองทุนที่จดทะเบียนนี้บริหารโดยผู้จัดการกองทุนรับอนุญาตรายหนึ่ง

บริษัทได้จ่ายสมทบเข้ากองทุนเป็นจำนวนเงินประมาณ 45 ล้านบาท ในปี 2542 และ 54 ล้านบาท ในปี 2541

11. หนี้สินระยะยาว

	บาท	
	2542	2541
เงินกู้ยืมต่างประเทศ (สุทธิจากส่วนลด สำหรับเงินกู้จำนวน 5,319,478 บาท ในปี 2542 และ 15,630,281 บาท ในปี 2541)	59,170,197,160	57,349,874,348
เงินกู้ยืมในประเทศ	6,904,468,000	5,400,000,000
เงินกู้ยืมสิทธิอันค้ำรอง	8,049,555,000	7,411,865,000
หนี้สินจากการยกเลิกสัญญาป้องกันความเสี่ยง ปรับปรุงผลขาดทุนจากสัญญาซื้อขาย	1,177,202,233	-
เงินตราต่างประเทศล่วงหน้า	-	1,103,498,320
รวม	75,301,422,393	71,265,237,668
หัก ส่วนที่ผิคนัดการจ่ายชำระคืน	(14,011,024,809)	-
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(7,741,447,526)	(13,442,055,412)
หนี้สินจากการยกเลิกสัญญา ป้องกันความเสี่ยง	(1,177,202,233)	-
สุทธิ	52,371,747,825	57,823,182,256

เงินกู้ยืมต่างประเทศ

หน่วย : ล้าน		จำนวนเทียบเท่ากับบาท		อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา		เงื่อนไขการชำระเงินต้นตามสัญญา	
สกุลต่างประเทศ	2541	2542	2541	คำอธิบาย	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในสิงคโปร์ (SIBOR) บวกด้วย ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	เต็มจำนวนหรือต่ออายุการชำระ ออกไปซึ่งบริษัทสามารถเลือกที่จะชำระ ณ วันสิ้นสุดของ Interest Period ในระยะเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน สามเดือน หรือ หกเดือน
US\$ 6.45	US\$ 6.45	258.1	254.6	สัญญาวงเงินเครดิตหมุนเวียนเงินตราสกุลต่างๆ ในวงเงิน 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2531	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในสิงคโปร์ (SIBOR) บวกด้วย ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	เต็มจำนวนหรือต่ออายุการชำระ	เต็มจำนวนหรือต่ออายุการชำระ
US\$ 93.33	US\$ 93.33	3,839.1	3,684.2	สัญญาเงินกู้จำนวน 350 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2533	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR) บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทุกงวด 6 เดือน คิดต่อกันรวม	ทุกงวด 6 เดือน คิดต่อกันรวม
US\$ 45.0	US\$ 45.0	1,851.0	1,776.3	สัญญาเงินกู้จำนวน 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ลงวันที่ 19 มกราคม 2533	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR) บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทุกงวด 6 เดือน คิดต่อกันรวม	ทุกงวด 6 เดือน คิดต่อกันรวม
US\$ 97.09	US\$ 97.09	3,993.7	3,832.5	สัญญาวงเงินเครดิตหมุนเวียนและเงินกู้จำนวน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2534	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR) บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	10 งวด โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2538	10 งวด โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2538
						ทุกงวด 6 เดือน คิดต่อกันรวม 11 งวด ด้วยจำนวนเงินงวดละเท่าๆ กัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 19 มิถุนายน 2539	ทุกงวด 6 เดือน คิดต่อกันรวม 11 งวด ด้วยจำนวนเงินงวดละเท่าๆ กัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 19 มิถุนายน 2539

หน่วย : ล้าน

สกุลต่างประเทศ	จำนวนเทียบเท่าบาท	คำอธิบาย	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา	เงื่อนไขการชำระเงินต้นตามสัญญา
2542	2541	2542	2541	
US\$ 70.71	US\$70.71	2,908.8	2,791.4	ทุกงวด 6 เดือนติดต่อกัน รวม 14 งวด โดยเริ่มตั้งแต่ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2538
		หรือสัญญาซื้อเงินดอลลาร์วันที่ 6 สิงหาคม 2535	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่าง ธนาคาร ในลอนดอน (LIBOR)บวกส่วนเพิ่มที่ตกลงกัน	
US\$121.69	US\$121.69	4,803.7	4,803.7	ทุกงวด 6 เดือนติดต่อกัน รวม 14 งวด โดยเริ่มตั้งแต่ วันที่ 17 มิถุนายน 2539
		หรือสัญญาซื้อเงินดอลลาร์วันที่ 17 ธันวาคม 2535	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่าง ธนาคาร ในลอนดอน (LIBOR)บวกส่วนเพิ่มที่ตกลงกัน	
YEN 2,800.0	YEN2,800.0	1,084.2	820.1	ทั้งจำนวนในวันที่ 26 พฤษภาคม 2546 หรือผู้ให้กู้ขอเรียกเรื่อง โดยแจ้งล่วงหน้าให้บริษัท ชำระคืนหรือบริษัทขอ ชำระคืนเงินส่วนหนึ่งจำนวน 1,000 ล้านบาท ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2543 หรือวันที่ ครบกำหนดชำระดอกเบี้ย

หน่วย : ล้าน		จำนวนเทียบเท่าบาท		จำนวนเทียบเท่าบาท		
สกุลต่างประเทศ	2541	2542	2541	คำอธิบาย	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา	เงื่อนไขของการชำระเงินต้นตามสัญญา
YEN 5,000.0	YEN 5,000.0	1,936.2	1,464.5	สัญญาเงินกู้ยืมลงวันที่ 15 มีนาคม 2537	อัตราคงที่	ทั้งจำนวนในวันที่ 25 มีนาคม 2545
US\$ 200.0	US\$ 200.0	8,226.8	7,894.8	สัญญาการออกหุ้นกู้ระยะยาว จำนวน 200 ล้านเหรียญสหรัฐอัตราดอกเบี้ย	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR)บวกด้วย	ทั้งจำนวนเมื่อสิ้นปีที่ 7
				ลอยตัวลงวันที่ 26 ตุลาคม 2537	ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	
US\$ 150.0	US\$ 150.0	6,170.1	5,921.1	สัญญาเงินกู้ยืมจำนวน 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาด้านเหรียญสหรัฐอเมริกาดังวันที่ 26 ตุลาคม 2537	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR)บวกด้วย	ทั้งจำนวนภายใน 84 เดือน หลังจากวันที่ในสัญญาเงินกู้
					ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	
US\$ 140.0	US\$ 140.0	5,758.8	5,526.3	สัญญาเงินกู้ยืมหลายสกุลเงินจำนวน 140 ล้านดอลลาร์สหรัฐลงวันที่ 25 เมษายน 2539	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR)บวกด้วย	ทุกงวด 6 เดือน ติดต่อกันรวม 9 งวด โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2542
					ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	
US\$ 20.0	US\$ 20.0	822.7	789.5	สัญญาเงินกู้ยืมจำนวน 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาดังวันที่ 11 มิถุนายน 2539	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR)บวกด้วย	ทั้งจำนวนภายใน 84 เดือนหลังจากวันที่เบิกใช้หรือบริษัทอาจเลือกชำระคืนเงินกู้ในปีที่ 5
					ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	

หน่วย : ล้าน		จำนวนเทียบเท่าบาท		เงินไปงบชำระเงินต้นตามสัญญา	
สกุลต่างประเทศ	2541	2542	2541	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา	ทั้งจำนวนภายใน 84 เดือน
US\$ 20.0	US\$ 20.0	822.7	789.5	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR)บวกด้วย ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	หลังจากวันที่ในสัญญาเงินกู้ หรือบริษัทอาจเลือกชำระคืนเงินกู้ในปีที่ 5
US\$ 18.0	US\$ 18.0	740.4	710.5	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในสิงคโปร์ (LIBOR)บวกด้วย ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทุกงวด 6 เดือนติดต่อกันรวม 3 งวด ใดๆเท่าๆ กัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2541
YEN3,000.0	YEN3,000.0	1,161.7	878.7	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคาร โตเกียว บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทั้งจำนวนภายใน 60 เดือน นับจากวันที่ในสัญญาเงินกู้
US\$ 40.0	US\$ 40.0	-	1,578.9	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR)บวกด้วย ส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทุกงวด 6 เดือนติดต่อกันรวม 6 งวด โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน 2544

หน่วย : ล้าน					
สกุลต่างประเทศ	จำนวนเทียบเท่าบาท	คำอธิบาย	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา	เงื่อนไขการชำระเงินต้นตามสัญญา	
2542	2541	2542	2541		
YEN 2,000.0	YEN 2,000.0	774.5	585.8	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่าง ธนาคารในโตเกียว บวกด้วยส่วนเพิ่มตาม ที่ตกลงกัน	เดือนไปการชำระเงินต้นตามสัญญา ทั้งจำนวนภายใน 60 เดือนนับ จากวันที่เบิกเงินกู้
US\$ 420.0	US\$ 420.0	1,936.1	4,736.8	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่าง ธนาคารในลอนดอน (LIBOR) บวกด้วยส่วน เพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทุกงวด 6 เดือนติดต่อกันรวม 11 งวด โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2545
US\$ 216.0	US\$ 216.0	8,884.9	8,526.3	สัญญาซื้อขายตัวลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2540 ซึ่งสามารถโอนได้อัตโนมัติ 216 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (LIBOR) บวกด้วยส่วน ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2540 เพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทุกงวด 6 เดือนติดต่อกันรวม 9 งวด โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2543
รวม	59,175.5	57,365.5	(15.6)		
หัก ส่วนสำหรับเงินกู้ (5.3)					
สุทธิ	59,170.2	57,349.9			

สัญญาเงินกู้ยืมข้างต้นระบุต่อจำกัดและเงื่อนไขบางประการไว้ เช่น การรักษำอัตราส่วนทางการเงิน การจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

หน่วย: ล้าน

สกุลต่างประเทศ	2541	2542	จำนวนเทียบเท่าบาท	คำอธิบาย	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา	เงื่อนไขการชำระเงินต้นตามสัญญา
2542	2541	2542	2541	คำอธิบาย	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา	เงื่อนไขการชำระเงินต้นตามสัญญา
US\$ 100.0	US\$ 100.0	4,113.4	3,947.4	สัญญาเงินกู้ยืมลงวันที่ 22 สิงหาคม 2532	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารในลอนดอน (LIBOR) บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทั้งจำนวนภายในวันที่ 15 ธันวาคม 2542
YEN 5,000.0	YEN 5,000.0	1,936.2	1,464.5	สัญญาเงินกู้ยืมลงวันที่ 17 ธันวาคม 2536	อัตราดอกเบี้ยคงที่สำหรับ 10 งวดแรก และหลังจากนั้นในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างธนาคารที่เกี่ยวข้อง	ทั้งจำนวนในวันที่ 22 ธันวาคม 2544 อย่างไรก็ตาม โดยการแจ้งล่วงหน้าให้ผู้กู้ทราบ บริษัทอาจชำระคืนเงินกู้ได้จำนวนหรือชำระส่วนหนึ่ง (ในจำนวน 500 ล้านบาท หรือในจำนวนที่วิญญูชนของ 500 ล้านบาท) ในวันที่ 22 ธันวาคม 2539 หรือวันที่ครบกำหนดชำระดอกเบี้ย
รวม	8,049.6	6,053.8	5,411.9	สัญญาวงเงินสินเชื่อจำนวน 2,000 ล้านบาท ลงวันที่ 28 กันยายน 2538	อัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสุด (MLR)	ทั้งจำนวนในวันที่ 29 กันยายน 2548

ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา ก็ที่การผิดสัญญาเกิดขึ้น เจ้าหนี้เงินกู้ตามสัญญาจะมีสิทธิอันดับรองที่จะได้รับชำระหนี้และจะได้ชำระหนี้ก็ต่อเมื่อเจ้าหนี้มีหนี้กว่ารายอื่นๆ ได้รับชำระหนี้ครบจำนวนแล้ว

เงินกู้ยืมในประเทศ

หน่วย : ล้านบาท

2542	2541	คำอธิบาย	อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา	เงื่อนไขการชำระเงินต้นตามสัญญา
600.0	600.0	ตัวแลกเปลี่ยนภายใต้สัญญา ร่วมสนับสนุนทางการ 2,200 ล้านบาท ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2536	อัตราดอกเบี้ยชั่วครั้งเดียว ระหว่างเงินฝากประจำ ระยะเวลาสามเดือนและอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมบวก ด้วยส่วนเพิ่มตามที่ตกลงกัน	ทั้งจำนวนภายใน 10 ปี นับจาก วันเบิกเงินกู้ครั้งแรก
800.0	800.0	ตัวแลกเปลี่ยนภายใต้สัญญา ร่วมสนับสนุนเงิน ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2536	ตามอัตราที่ผู้กู้ได้ หรืออัตราสูงสุดที่ระบุไว้สัญญา แล้วแต่อัตราใดจะต่ำกว่า	ทั้งจำนวนภายใน 10 ปี นับจาก วันเบิกเงินกู้ครั้งแรก
1,000.0	1,000.0	สัญญากู้ยืมเงินลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2540	อัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสุด(MLR)	ทั้งจำนวนภายใน 7 ปี นับจากวันที่ สัญญาเงินกู้
2,000.0	2,000.0	สัญญากู้ยืมเงินลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540	อัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสุด(MLR)	ทั้งจำนวนภายใน 7 ปี นับจากวันที่ เงินกู้ครั้งแรก
1,000.0	1,000.0	สัญญากู้ยืมเงินลงวันที่ 24 มิถุนายน 2540	อัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสุด(MLR)	ทั้งจำนวนภายใน 7 ปี นับจากวันที่ สัญญาเงินกู้
1,604.5	-	สัญญากู้ยืมเงินลงวันที่ 20 มีนาคม 2540	อัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสุด(MLR)	ทุกงวด 6 เดือนคิดต่อกันรวม 6 งวด โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน 2544
รวม	8,804.5			

บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ในส่วนที่เกี่ยวกับการชำระอัตราส่วนทางการเงิน และการปฏิบัติตามข้อกำหนดบางประการ นอกจากนี้ ในเดือนพฤศจิกายน 2541 บริษัทได้ทำการจ่ายชำระคืนเงินกู้ และดอกเบี้ย การที่บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญา และการพักจ่ายชำระคืนเงินกู้นี้ได้ระบุไว้เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการผิดสัญญา ซึ่งเจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิเรียกหรือบังคับให้ชำระคืนเงินกู้ยืมทั้งหมดได้ทันที อย่างไรก็ตาม จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 ยังไม่มีเจ้าหนี้รายใดแสดงเจตจำนงที่จะใช้สิทธิเรียก หรือบังคับขอรับชำระก่อนแต่อย่างใด

ผลจากการผิดสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าว หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปกำหนดให้บริษัท

- ก) แสดงเงินกู้ยืมระยะยาวที่ผิดสัญญาทั้งหมดเป็นหนี้สินหมุนเวียน และ
- ข) บันทึกดอกเบี้ยค้างจ่ายจากหนี้ที่ผิดเงื่อนไขการจ่ายชำระคืน โดยใช้อัตราดอกเบี้ยผิคนัดชำระ

อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่ได้จัดประเภทเงินกู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 จำนวน 52,371.7 ล้านบาท เป็นหนี้สินหมุนเวียน และไม่ได้บันทึกดอกเบี้ยค้างจ่ายตามอัตราดอกเบี้ยผิคนัดชำระ เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทเชื่อว่าแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และโครงสร้างทางการเงินตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 1 จะประสบความสำเร็จและสอดคล้องกับเจ้าหนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับเงื่อนไขการจ่ายชำระคืน และอัตราดอกเบี้ยจะเป็นไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท

12. สำรองตามกฎหมาย

ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ บริษัทต้องจัดสรรกำไรสุทธิอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นสำรองตามกฎหมายทุกครั้งที่ประกาศจ่ายเงินเป็นผลจนกว่าสำรองตามกฎหมายจะมีจำนวนเท่ากับร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

13. ขายสุทธิและรายได้จากการบริการ

	บาท	
	2542	2541
ผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียม	31,287,796,790	73,962,686,932
บวก เงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	214,815,229	167,104,209
หัก เงินสมทบเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	(290,556,203)	(1,126,030,433)
เงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อส่งเสริม การอนุรักษ์พลังงาน	(59,097,607)	(20,583,198)
สุทธิ	31,152,958,182	72,983,177,510
รายได้จากการรับจ้างกลั่นน้ำมัน	3,013,241,580	-
มินิมาร์ท	15,619,117	45,523,617
รวม	34,181,818,870	73,028,701,127

ตามประกาศของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติบริษัท

- ก) ได้รับเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์ตามอัตราที่กำหนด
- ข) จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในอัตราที่กำหนดต่อลิตรตามปริมาณผลิตภัณฑ์น้ำมันบางชนิดที่กลั่นและได้ขายไป

14. สัญญาเช่าระยะยาว

- ก) ในปี 2535 บริษัททำสัญญาเช่าที่ดินบริเวณโรงกลั่นน้ำมัน และบ้านพักพนักงานจากกรมธนารักษ์สังกัดกระทรวงการคลังเป็นเวลา 30 ปี สัญญานี้จะสิ้นสุดในวันที่ 10 กันยายน 2565 ค่าเช่าสำหรับระยะเวลาห้าปีแรกกำหนดไว้เป็นจำนวนเงิน 100 ล้านบาทต่อปี และจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 15 ทุก ๆ ห้าปี

บริษัทได้จ่ายค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินเป็นจำนวนเงิน 1,220 ล้านบาท ซึ่งได้บันทึกไว้ในบัญชี “ค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินรอตัดบัญชี” ภายใต้หมวด “สินทรัพย์อื่น” ค่าธรรมเนียมดังกล่าวตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุของสัญญาเช่า ส่วนที่จะตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายภายในหนึ่งปีได้แสดงรวมไว้ในบัญชี “สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น” ภายใต้หมวดสินทรัพย์หมุนเวียน

บริษัทได้วางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารจำนวนรวม 135 ล้านบาท ให้ไว้แก่กรมธนารักษ์ เพื่อเป็นหลักประกันค่าเช่ารายปี

- ข) ในปี 2536 บริษัทได้ทำสัญญาเช่าและสัญญาให้บริการสำหรับงานที่กรุงเทพฯ 2 ฉบับ เป็นเวลา 20 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2556 โดยมีค่าเช่าและค่าบริการสำหรับปีแรกเป็นเงิน 56 ล้านบาท และหลังจากนั้นอัตราค่าเช่าและค่าบริการรายปีจะเพิ่มขึ้นตามอัตราครชนีราคาผู้บริโภค ค่าเช่าและค่าบริการตามข้อตกลงในสัญญาสำหรับปี 2542 มีจำนวน 72 ล้านบาท ในระหว่างปี 2542 ฝ่ายบริหารของบริษัทได้พิจารณาจัดสรรการใช้พื้นที่ใหม่และได้คืนพื้นที่บางส่วนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้แก่ผู้ให้เช่า ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการลดค่าใช้จ่ายของบริษัท โดยได้มีการเจรจากับผู้ให้เช่าเพื่อที่จะขอยกเลิกการจ่ายค่าเช่า และค่าบริการสำหรับพื้นที่ดังกล่าว และในท้ายที่สุด ผู้ให้เช่าตกลงที่จะลดอัตราค่าเช่าลงซึ่งมีผลทำให้ค่าเช่า และค่าบริการสำหรับปี 2542 ลดลงเหลือเพียง 29 ล้านบาท

ต่อมาในเดือนกรกฎาคม 2542 ฝ่ายบริหารของบริษัทตัดสินใจย้ายพนักงานจากสำนักงานที่กรุงเทพฯ ทั้งหมดไปทำงานที่โรงกลั่น ในกรณีนี้ฝ่ายบริหารของบริษัทได้เจรจากับผู้ให้เช่าเพื่อขอยกเลิกสัญญาเช่าทั้งหมดก่อนกำหนด ผลสรุปจากการเจรจาดังกล่าว บริษัทตกลงที่จะจ่ายเงินสำหรับการขอยกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดเป็นจำนวนรวม 160 ล้านบาท ในเดือนกันยายน 2542 ซึ่งจำนวนเงินดังกล่าวได้ถูกบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในรอบบัญชีปีปัจจุบัน

- ค) บริษัทได้ทำสัญญากับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันบางแห่งเพื่อให้เช่า ให้เช่าช่วงที่ดินสำหรับระยะเวลา สิ้นสุดเดือนกันยายน 2565 ภายใต้เงื่อนไขของสัญญา ผู้เช่าได้จ่ายค่าเช่าล่วงหน้า และเงินมัดจำแก่บริษัทเป็นจำนวนเงินรวม 274 ล้านบาท ซึ่งได้บันทึกไว้ในบัญชี “เงินมัดจำและค่าเช่าที่ดินรับล่วงหน้า” ภายใต้หมวดหนี้สินอื่นในงบดุล

- ง) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2540 บริษัทได้ทำสัญญาเช่าที่ดินจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่งเป็นเวลาสาม (3) ปีสิ้นสุดวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2543 ภายใต้สัญญาดังกล่าวบริษัทได้จ่ายเงินมัดจำจำนวน 37.4 ล้านบาท ซึ่งได้บันทึกไว้ในบัญชีเงินมัดจำและแสดงไว้เป็นส่วนหนึ่งของบัญชีสินทรัพย์อื่นในงบดุล ค่าเช่ารายปีกำหนดไว้เป็นเงิน 15.2 ล้านบาท

15. สัญญา

ก) สัญญาประกันความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ย

บริษัทได้ทำสัญญาประกันความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยหลายฉบับกับธนาคารต่างประเทศหลายแห่งเพื่อลดความเสี่ยงอันอาจเกิดจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในอนาคตสำหรับเงินกู้ยืมสกุลเหรียญสหรัฐที่ได้มาเพื่อใช้จ่ายฝ่ายทุนใหญ่ๆ และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ ตามเงื่อนไขของสัญญาประกันความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยบางฉบับ บริษัทได้จ่ายค่าธรรมเนียมการประกันสำหรับระยะเวลาต่างๆ จนถึงวันที่ 7 ตุลาคม 2544 และได้บันทึกไว้เป็น “ค่าธรรมเนียมการประกันความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยรอดักบัญชี” ในหมวด “สินทรัพย์อื่น” ซึ่งตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุของ สัญญาที่ทำประกันความเสี่ยง ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 และ 2541 ค่าธรรมเนียมการประกันความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยรอดักบัญชีมีจำนวนเงิน 5 ล้านบาท และ 18 ล้านบาท ตามลำดับค่าธรรมเนียมการประกันส่วนที่ตัดบัญชีก่อน โครงการขยายโรงกลั่นน้ำมันครั้งที่สองจนแล้วเสร็จได้บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการขยายโรงกลั่นน้ำมันครั้งที่สองค่าธรรมเนียมการประกันส่วนที่จะตัดบัญชีภายในหนึ่งปีได้แสดงรวมไว้ในบัญชีได้แสดงรวมในบัญชีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นภายใต้หมวด “สินทรัพย์หมุนเวียน”

ตลอดระยะเวลาของสัญญาประกันความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว บริษัทมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินชดเชยให้แก่คู่สัญญา รวมทั้งจะได้รับเงินชดเชยจากคู่สัญญาด้วยเช่นกันเมื่ออัตราดอกเบี้ยแตกต่างไปจากอัตราที่ตกลงกัน ทั้งนี้เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา

ข) สัญญาการใช้บริการขนส่งน้ำมันทางท่อ

ตามสัญญาร่วมทุนที่ลงนามร่วมกันระหว่างผู้ถือหุ้นของบริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด (THAPPLINE) ซึ่งบริษัทถือหุ้นของ THAPPLINE ในอัตราร้อยละ 8.69 ได้ทำสัญญาการใช้บริการขนส่งน้ำมันทางท่อกับ THAPPLINE ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขตามสัญญาดังกล่าว บริษัทผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ THAPPLINE ตามจำนวนเงินที่ทาง THAPPLINE เรียกเก็บในวงเงินไม่เกิน 250 ล้านบาท เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ (ก) THAPPLINE มีภาระต้นทุนส่วนเกินในช่วงระยะเวลาหลังจากที่การก่อสร้างจะแล้วเสร็จ (ข) THAPPLINE ขาดเงินสดหมุนเวียนในช่วงระยะเวลาหลังจากที่การก่อสร้างแล้วเสร็จบริษัทจะขอรับคืนเงินจ่ายล่วงหน้าได้เมื่อเข้าเงื่อนไขต่างๆ ที่ระบุไว้ในสัญญาดังกล่าวจนกระทั่งถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 ยอดสะสมของเงินจ่ายล่วงหน้าดังกล่าวมีจำนวน 181.5 ล้านบาท ซึ่งได้ถูกบันทึกไว้เป็นส่วนหนึ่งของบัญชีเงินมัดจำและอื่นๆ ภายใต้หมวด "สินทรัพย์อื่นๆ"

ค) สัญญาบริการดำเนินงาน

บริษัททำสัญญาบริการดำเนินงานกับ Shell International Oil Products B.V.(SIOP) โดย SIOP จะให้คำแนะนำด้านเทคนิคและบริการด้านอื่นในการดำเนินงานโรงกลั่นน้ำมันแก่บริษัท ซึ่งต้องจ่ายค่าตอบแทนแก่ SIOP เป็นรายปี

ง) สัญญาก่อสร้าง/จัดหาวัสดุสำหรับโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมัน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 บริษัทมีสัญญาหลายฉบับกับบริษัทชาวแห่งสำหรับการปรับปรุงโรงกลั่นน้ำมันเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 115 ล้านบาท

จ) สัญญาจัดหาก๊าซธรรมชาติ

ณ วันที่ 14 มกราคม 2541 บริษัททำสัญญาจัดหาก๊าซธรรมชาติกับปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เป็นระยะเวลา 25 ปี โดย ปตท. จัดหาก๊าซธรรมชาติให้แก่บริษัทตามปริมาณและราคาที่ตกลงกัน

16. การส่งเสริมการลงทุน

บริษัทได้รับสิทธิพิเศษจากการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน ปี พ.ศ. 2530 สำหรับโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมันที่อำเภอศรีราชาครั้งที่สองและโครงการป้องกันสิ่งแวดล้อมอื่นๆ โดยได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมันครั้งที่สองตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

17. การด้อยค่าของสินทรัพย์

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมัน กำลังการผลิตส่วนเกินที่มีอยู่ประกอบกับการลดลงของปริมาณความต้องการใช้มีผลทำให้อัตรากำไรขั้นต้นของการกลั่นลดลงต่ำที่สุดในรอบ 10 ปี ในปี 2542 ผู้ประกอบธุรกิจโรงกลั่นในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีความจำเป็นต้องลดกำลังการผลิตลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเมื่อพิจารณาแนวโน้มในระยะสั้นแล้ว เชื่อว่าอัตรากำไรขั้นต้นของการกลั่นจะยังคงอยู่ในระดับต่ำอีกอย่างต่อเนื่อง ทั้งสิ้น เนื่องจากโรงกลั่นใหม่ในประเทศจีน อินเดีย และไต้หวัน จะเริ่มทำการผลิตได้ในปี 2542 และ 2543 จากการประมาณกระแสเงินสดสำหรับระยะเวลา 15 ปี ที่บริษัทได้เสนอต่อกลุ่มเจ้าหน้าที่เพื่อใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ชี้ให้เห็นว่า กระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทรวมถึงสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องจะมีจำนวนน้อยมูลค่าของสินทรัพย์ในบัญชีของบริษัทอย่างเป็นทางการ (อายุการใช้งานที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์เหล่านี้ส่วนใหญ่คือ 15 ปี) ซึ่งให้เห็นว่าโรงกลั่นน้ำมันและสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องของบริษัทอาจมีด้อยค่า

ในการคำนวณหามูลค่าที่จะได้รับคืนจากการใช้สินทรัพย์ บริษัทใช้มูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้ โรงกลั่นน้ำมันและทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดเวลาที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีเงินได้ร้อยละ 10 (คำนวณจากอัตราถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมเงินของบริษัท) จากผลของการพิจารณาดังกล่าว บริษัทมีการขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นจำนวนเงินรวม 16,422 ล้านบาท และขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรจำนวน 611 ล้านบาท (ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรส่วนที่บันทึกบัญชีไว้ในราคาประหยัดตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 6 มีจำนวน 11,454 ล้านบาท ได้บันทึกเป็นรายการหักจากส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สิน ขาดทุนจากการด้อยค่าส่วนที่เหลือจำนวน 4,968 ล้านบาท บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนปี 2542)

18. การประเมินภาษีสรรพสามิต

ในปี 2541 บริษัทอุทกกรรมสรรพสามิตประเมินภาษีสรรพสามิตรวมเงินเพิ่มเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 30 ล้านบาท บริษัทอยู่ในระหว่างการต่อสู้คดีในศาลชั้นต้น ผลในที่สุดของคดีดังกล่าวไม่สามารถทราบได้ในปัจจุบัน ฝ่ายบริหารของบริษัทเชื่อว่าบริษัทมีเหตุผลที่ดีที่จะใช้เป็นข้อต่อสู้และผลของคดีจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงไม่ได้บันทึกสำรองสำหรับผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในบัญชี

19. หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า

ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 บริษัทมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าจากการที่ธนาคารบางแห่งออกหนังสือค้ำประกันบริษัทต่อกรมธนารักษ์และหน่วยงานอื่นๆ เป็นจำนวนเงินรวม 172 ล้านบาท

20. การจัดประเภทบัญชีใหม่

บริษัทได้จัดประเภทบัญชีของงบการเงินปี 2541 ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงงบการเงินปี 2542

21. ปัญหาระบบคอมพิวเตอร์ ค.ศ.2000 (Y2K) (“ยังไม่ได้ตรวจสอบ”)

กระบวนการธุรกิจของบริษัทอาศัยข้อมูลจากระบบคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นปัญหาระบบคอมพิวเตอร์ปี ค.ศ. 2000 จึงมีผลกระทบต่อการทำงานของบริษัท บริษัทได้ตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อาวุโสจากหลายๆ หน่วยงาน รวมทั้งหน่วยงานสารสนเทศทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบและกำหนดมาตรการเพื่อปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ให้รองรับปัญหาปี ค.ศ.2000 มาตั้งแต่ปี 2540 คณะทำงานนี้ทำงานโดยมีบริษัทผู้ขายอุปกรณ์และที่ปรึกษาบางแห่งเป็นที่ปรึกษา ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 ลักษณะของปัญหาความคืบหน้าของการดำเนินงาน รวมทั้งวันที่ที่คาดว่าจะแล้วเสร็จมีรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ก. ส่วนของธุรกิจ

ส่วนของธุรกิจซึ่งครอบคลุมระบบข้อมูลทางการเงิน บัญชีและการจัดซื้อ จัดจ้างทั้งหมดได้มีการติดตั้งระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SAP และใช้ในการดำเนินงานของบริษัทแล้วตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2541 ซึ่งโปรแกรมสำเร็จรูปนี้ได้รับการรับรองว่าสามารถป้องกันปัญหาระบบคอมพิวเตอร์ปี ค.ศ.2000 ได้

ข. ระบบควบคุมการผลิต

ระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ควบคุมในส่วนนี้ได้แก่ระบบ Foxboro และระบบ Honeywell ซึ่งทั้งสองระบบจะต้องมีการพัฒนาตัวระบบใหม่ซึ่งได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาก่อสร้างแล้วระบบ Foxboro ได้ผ่านการตรวจสอบแล้วว่าสามารถป้องกันปัญหาระบบคอมพิวเตอร์ปี 2000 ได้ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2542 ในขณะที่ระบบ Honeywell ยังอยู่ระหว่างการตรวจสอบขั้นสุดท้ายและคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน 2542

ค. ระบบควบคุมการขนส่งผลิตภัณฑ์

ผู้ขายอุปกรณ์และเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ทำการตรวจสอบระบบแล้วพบว่ามีความจำเป็นต้องทำการเปลี่ยนแปลงแทนระบบการขนส่งทางรถบรรทุกและระบบการขนส่งทางเรือ ในปัจจุบันระบบการขนส่งทางรถบรรทุกสามารถป้องกันปัญหาระบบคอมพิวเตอร์ปี 2000 ได้แล้วในขณะที่ระบบการขนส่งทางเรือคาดว่าจะดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จในเดือนพฤศจิกายน 2542 (ระบบการขนส่งทางเรือนี้ไม่ใช่ส่วนที่มีความสำคัญมากนัก เนื่องจากการจ่ายผลิตภัณฑ์ทางเรื่อนั้นสามารถทำได้โดยระบบ tank level gauging)

ง. ระบบควบคุมการจ่ายไฟฟ้า

ที่ปรึกษาของบริษัทได้ทำการตรวจสอบและปรับปรุงประสิทธิภาพระบบในส่วนที่ไม่สามารถใช้งานได้ใน ปี 2000 ซึ่งการปรับปรุงประสิทธิภาพนี้ได้รับการรองรับว่าสามารถป้องกันปัญหาระบบคอมพิวเตอร์ปี 2000 แล้วในเดือนกันยายน 2542

นอกจากนี้ บริษัทกำลังอยู่ระหว่างการจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อให้แน่ใจว่าการปรับตัวเข้าสู่ปี ค.ศ.2000 จะเป็นไปได้โดยราบรื่น อนึ่ง คณะทำงานกำลังทำงานร่วมกับบริษัทอื่นๆ ที่บริษัทมีธุรกรรมร่วมด้วยเพื่อให้แน่ใจว่าธุรกรรมของบริษัทอื่นเหล่านั้นจะไม่มีผลกระทบหรือมีผลกระทบที่ไม่เป็นสาระสำคัญต่อบริษัท

รายงานของผู้สอบบัญชีอนุญาติ

เสนอ ผู้ถือหุ้นบริษัท ไทยออยล์ จำกัด

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และงบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ข้าพเจ้ายังได้ตรวจสอบงบดุลรวม ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และงบกำไรขาดทุนรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย ซึ่งผู้บริหารกิจการเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้างบการเงินของบริษัทไทยออยล์ จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 ยกเว้นงบการเงินรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นและกระแสเงินสด ซึ่งจัดทำเพิ่มเติมในปี 2543 ที่แสดงเปรียบเทียบไว้ ณ ที่นี้ ตรวจสอบโดยนายประสิทธิ์ มุสิกพันธ์ ซึ่งในเวลานั้นเป็นผู้สอบบัญชีในสำนักงานเดียวกันกับข้าพเจ้า ซึ่งได้เสนอรายงานไว้อย่างมีเงื่อนไขดังนี้ 1) การถูกจำกัดขอบเขตและผลกระทบที่อาจมีขึ้นต่องบการเงินปี 2542 ถ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม 2) การจัดประเภทบัญชีที่ไม่ถูกต้องของเงินกู้ที่ผิดนัดชำระเป็นเงิน 52,371.7 ล้านบาท โดยแสดงไว้เป็นเงินกู้ยืมระยะยาวในงบการเงินปี 2542 3) การบันทึกดอกเบี้ยค้างจ่ายต่ำไปเป็นเงิน 574 ล้านบาท ในปี 2542 นอกจากนี้รายงานผู้ตรวจสอบบัญชีได้เน้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนดังนี้ ก) ปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุข้อตกลงของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินและความสามารถของบริษัทในการดำเนินงานให้มีผลกำไรในอนาคตและมีเงินสดหมุนเวียนเพียงพอที่จะใช้จ่ายชำระหนี้สินที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างแล้ว ตลอดจนเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ข) มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้ประโยชน์ของโรงกลั่นน้ำมันและสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องเป็นเงิน 57,873.6 ล้านบาท และ ค) มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากเงินลงทุนในบริษัทย่อยแห่งหนึ่งเป็นเงิน 791.6 ล้านบาท ตามรายงานลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2542

นอกจากเรื่องดังกล่าวไว้ในย่อหน้าที่สาม ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบประมาณการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีที่ทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่กิจการใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารของกิจการเป็นผู้จัดทำขึ้นตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่การแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน 9

ก) งบการเงินของบริษัทย่อยสามแห่งที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 ของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย ยังไม่ได้ตรวจสอบ ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 สินทรัพย์รวมของบริษัทย่อยเป็นเงินประมาณ 22,127 บาท (ร้อยละ 20.1 ของยอดสินทรัพย์รวม) และ 17,873 ล้านบาท (ร้อยละ 20 ของยอดสินทรัพย์รวม) ตามลำดับ

ข) ส่วนได้เสียในกำไรจากผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยสามแห่งสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 เป็นเงินประมาณ 13.1 ล้านบาท ซึ่งแสดงรวมไว้ในงบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด จำนวนจากงบการเงินที่ยังไม่ได้ตรวจสอบ บัญชีเงินลงทุนในบริษัทย่อยดังกล่าวซึ่งแสดงไว้ในงบดุล ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 ตามวิธีส่วนได้เสียมีจำนวน 3,532.1 ล้านบาท (ร้อยละ 3.8 ของสินทรัพย์รวม)

ข้าพเจ้าเห็นว่า ยกเว้นผลของรายการปรับปรุงที่อาจมีขึ้นต่องบการเงินและงบการเงินรวม ถ้าข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัทย่อยตามที่กล่าวในย่อหน้าที่สาม งบการเงินและงบการเงินรวมข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด และของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน 2 ได้กล่าวถึงผลกระทบของสถานะการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันที่มีผลต่อบริษัท งบการเงินนี้ได้รวมผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ประเมินโดยผู้บริหารที่มีต่อฐานะทางการเงินของบริษัท ผลกระทบที่แท้จริงอาจแตกต่างจากการประเมินในปัจจุบันของผู้บริหาร

(นายวินิจ ศีลามงคล)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ทะเบียนเลขที่ 3378

กรุงเทพมหานคร

25 ตุลาคม 2543

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

งบดุล

ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

สินทรัพย์

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท		
	2543	2542	2543	2542	
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	6,844,151,738	5,463,701,207	5,151,969,804	3,773,023,226	
เงินลงทุนระยะสั้นในคำสัญญาใช้เงิน	636,074,013	1,491,252,053			
ลูกหนี้การค้า					
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	6 7	3,522,061,834	519,608,659	3,508,928,480	271,488,769
- บริษัทอื่น - สุทธิค่าเผื่อ					
หนี้สงสัยจะสูญจำนวน 14.2 ล้านบาท	7	1,726,592,554	1,937,073,279	1,435,284,344	1,937,073,279
ลูกหนี้อื่น - บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	6	57,104,784	132,812,250	329,950,200	1,937,073,279
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	4 8	7,472,871,476	3,267,633,239	7,276,828,886	3,249,080,728
ค่าสินไหมทดแทนค้างรับจาก					
บริษัทประกันภัย	18	583,278,592	-	583,278,592	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น - สุทธิ	11	4,003,834,620	1,565,574,476	1,894,334,771	1,266,830,609
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		24,845,969,611	14,377,655,163	20,182,575,577	12,378,100,138
เงินให้กู้ยืมแก่ลูกจ้าง - สุทธิจาก					
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี					
ซึ่งแสดงรวมไว้ในทรัพย์สิน					
หมุนเวียนอื่น		562,408,700	602,978,529	562,408,700	602,978,529
ลูกหนี้ระยะยาวจากบริษัทย่อย	6	-	-	1,837,700,393	-
เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม					
และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	9	811,732,878	1,096,827,986	4,343,794,408	5,043,502,463
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	4 10 11	81,643,944,809	71,354,602,963	65,294,770,247	57,873,655,877
สินทรัพย์อื่น - สุทธิ	4 11 12	2,276,917,193	2,078,386,067	1,710,939,553	1,659,456,671
รวมสินทรัพย์		110,140,973,281	89,510,650,706	93,932,188,883	77,557,657,693,678
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้					

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

งบดุล

ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท		
	2543	2542	2543	2542	
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืม					
จากธนาคาร	13	70,306,028	2,948,745,563	70,306,028	2,948,745,563
เจ้าหนี้การค้า					
- บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	6	4,230,010,806	3,650,007,520	4,230,345,227	3,520,352,495
- บริษัทอื่น		2,298,548,180	3,713,716,584	1,132,318,272	3,713,716,584
เจ้าหนี้อื่น - บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	6	362,935,723	497,215,333	391,651,053	500,187,850
ภาษีสรรพสามิตค้างจ่าย		384,542,500	197,194,787	384,542,500	197,194,787
หนี้สินระยะยาวที่จัดประเภทเป็น					
หนี้สินหมุนเวียน	10 16	1,085,168,440	24,832,689,645	441,440,932	22,929,674,568
ดอกเบี้ยค้างจ่าย		966,376,882	6,716,600,148	948,486,763	6,651,082,699
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		2,558,910,810	297,952,621	516,334,695	338,422,923
รวมหนี้สินหมุนเวียน		11,956,799,369	42,854,122,201	8,115,427,470	40,799,377,469
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	4	1,083,425,854	62,757,337	1,020,668,516	-
กองทุนสำรองเงินบำนาญ	14	376,113,236	458,696,157	376,113,236	458,696,157
หนี้สินระยะยาว - สุทธิ	10 16	67,862,603,244	60,658,494,931	57,956,157,461	52,371,747,825
เงินมัดจำและค่าเช่าที่ดิน					
รับล่วงหน้า - สุทธิ	6	201,726,610	253,213,339	297,980,862	309,789,874
รวมหนี้สิน		81,480,668,313	104,287,283,965	67,766,347,550	93,939,611,325
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น - หุ้นสามัญ					
มูลค่าหุ้นละ 10 บาท ในปี 2543					
และ 100 บาท ในปี 2542					
ทุนจดทะเบียน หน้าที่ออกและ					

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

งบดุล

ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท		
	2543	2542	2543	2542	
เรียกชำระเต็มมูลค่าแล้ว					
1,896,527,875 บาท					
ในปี 2543 และ 200,000 หุ้น					
ในปี 2542	5	18,965,278,730	30,000,000	18,965,278,730	20,000,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น		431,731,749,000	431,749,000	431,749,000	431,749,000
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน					
อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ	10 11	24,267,458,871	17,053,285,575	24,267,458,871	17,053,285,575
กำไรสะสม(ขาดทุนสะสม)					
จัดสรรเพื่อ					
- สำรองตามกฎหมาย		2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000
- สำรองสำหรับการเพิ่มทุน		244,500,000	244,500,000	244,500,000	244,500,000
- ขาดทุนสะสม		(17,745,155,266)	(17,745,155,266)	(17,745,155,266)	(17,745,155,266)
ส่วนของผู้ถือหุ้น – สุทธิ					
(ขาดทุนสะสมเก็บทุน)ก่อนส่วน					
ของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในบริษัทย่อย		26,165,841,333	(16,381,917,647)	26,165,841,333	(16,381,917,647)
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย					
ในบริษัทย่อย		<u>2,424,463,635</u>	<u>1,605,284,390</u>	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้น – สุทธิ					
(ขาดทุนสะสมเก็บทุน)		<u>28,660,304,968</u>	<u>(14,776,633,257)</u>	<u>26,435,841,333</u>	<u>(16,381,917,647)</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>110,140,973,281</u>	<u>89,510,650,708</u>	<u>93,932,188,883</u>	<u>77,557,693,678</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับแต่ละปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท		
	2543	2542	2543	2542	
รายได้	6	36,978,509,676	31,832,027,270	37,418,422,495	31,168,577,299
ขายสุทธิ		4,374,080,256	3,013,241,580	4,374,060,256	3,013,241,580
ค่าบริการรับจ้างกลั่นน้ำมัน		314,156,011	4,244,565,588	577,355,550	4,387,145,110
กำไร(ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน ส่วนได้เสียในกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม	9	22,863,161	445,953,947	13,076,387	303,113,709
กำไรจากการขายเงินลงทุนในหุ้น ของบริษัทย่อย	9	676,649,394	-	576,649,394	-
รายได้อื่น		1,465,480,087	916,643,191	740,649,0232	977,120,947
รวมรายได้		45,731,728,585	31,071,392,509	43,700,410,105	30,468,681,007
ต้นทุนและค่าใช้จ่าย	6				
ต้นทุนสินค้าที่ขายและบริการ		28,761,239,976	33,699,448,141	37,933,666,816	33,607,816,697
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		2,017,816,432	976,804,182	992,815,572	731,371,610
ขาดทุน(กลับรายการ) จากการ ด้อยค่าของสินทรัพย์	11	3,758,100,488	1,968,114,743	3,755,100,466	4,968,114,743
ดอกเบี้ยจ่ายและค่าใช้จ่ายทางการเงิน		5,877,777,648	6,691,617,276	5,586,916,987	6,377,606,159
รวมต้นทุนและค่าใช้จ่าย		42,898,733,590	46,335,954,342	40,752,298,209	45,684,909,409
กำไร(ขาดทุน)ก่อนส่วนของ ผู้ถือหุ้นส่วนน้อย ภาษีเงินได้และ รายการพิเศษ		2,832,994,995	15,264,591,633	2,945,111,196	15,216,228,402
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในขาดทุน (กำไร) ของบริษัทย่อย		112,116,201	34,490,172	-	-
กำไร (ขาดทุน) สอนภาษีเงินได้ และรายการพิเศษ		2,945,111,196	15,299,082,005	2,945,111,196	115,216,228,402
ผลประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจาก ความแตกต่างด้านเวลา	25	1,124,406,217	273,615,409	1,124,406,217	190,761,806
ผลประโยชน์ทางภาษีจากขาดทุนที่ ยกมาจากรายก่อนส่วนที่อาจใช้ไม่ได้	4	-	3,883,132,596	-	3,883,132,596
กำไร(ขาดทุน) ก่อนรายการพิเศษ		1,820,704,979	18,908,599,192	1,820,704,979	18,908,599,192
รายการพิเศษ					
กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้	5	13,989,519,500	-	13,989,519,500	-
ค่าสินไหมทดแทนสุทธิ จากเหตุการณ์ไฟไหม้	18	558,072,475	-	558,072,475	-
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ		16,368,296,954	18,908,599,192	16,368,296,954	18,908,599,192
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้น	4				
กำไร(ขาดทุน)ก่อนรายการพิเศษ		0.96	(9.454)	0.96	(9.454)
รายการพิเศษ		7.67	-	7.67	-
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ		8.63	(9.454)	8.63	(9.454)

ปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้นในปี 2543

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับแต่ละปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

หมายเหตุ	บาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท		
	2543	2542	2543	2542	
หุ้นสามัญ	5				
ยอดต้นปี	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	
เพิ่มระหว่างปี	18,965,278,730	-	18,965,278,730	-	
ลดระหว่างปี	(20,000,000)	-	(20,000,000)	-	
ยอดสิ้นปี	18,965,278,730	20,000,000	18,965,278,730	20,000,000	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น					
ยอดต้นปี	431,749,000	431,749,000	431,749,000	431,749,000	
เพิ่มระหว่างปี	-	-	-	-	
ยอดสิ้นปี	431,749,000	431,749,000	431,749,000	431,749,000	
ส่วนเกินทุนจากการซื้อตราที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์					
ยอดต้นปี	17,053,285,575	30,362,046,256	17,053,285,575	30,382,046,366	
เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี	7,214,183,296	13,326,760,791	7,214,183,296	13,326,760,791	
ยอดสิ้นปี	24,267,467,871	17,053,285,575	24,267,467,871	17,053,285,575	
กำไรสะสม (ขาดทุนสะสม)					
จัดสรรเพื่อสำรองตามกฎหมาย					
- ยอดต้นปี	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	
- เพิ่มระหว่างปี - - -	-	-	-	-	
- ยอดต้นปี	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	
จัดสรรเพื่อสำรองการเพิ่มทุน					
- ยอดต้นปี	244,500,000	244,500,000	244,500,000	244,500,000	
- เพิ่มระหว่างปี - - -	-	-	-	-	
- ยอดต้นปี	244,500,000	244,500,000	244,500,000	244,500,000	
ขาดทุนสะสม					
- ยอดต้นปี	(34,132,452,222)	(15,224,853,030)	(34,132,452,222)	(15,224,853,030)	
- ลดทุน	5	-	20,000,000	-	
- กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	116,366,296,954	18,908,599,192	116,366,296,954	18,908,599,192	
- ยอดต้นปี	(17,745,155,268)	(34,133,452,222)	(17,745,155,268)	(34,133,452,222)	
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย					
ในบริษัทย่อย	2,494,463,635	1,605,284,090			
ส่วนของผู้ถือหุ้น - สุทธิ	(28,600,304,968)	(14,776,633,257)	(26,163,841,333)	(16,381,917,647)	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับแต่ละปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	16,368,296,945	(18,908,599,192)	16,368,296,954	(18,908,599,192)
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ				
รายการปรับปรุงกระทบกำไร (ขาดทุน) สุทธิเป็นเงินสดสุทธิ ได้จากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้	(13,989,519,500)	-	(13,989,519,500)	-
ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี	3,208,223,467	3,327,695,220	2,906,743,357	3,112,436,751
ขาดทุน(กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยน ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(755,355,550)	4,387,145,110	(755,355,550)	4,387,145,110
ส่วนได้เสียในขาดทุน(กำไร) ของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม	(22,863,161)	445,953,947	(13,076,387)	303,113,709
กำไรจากการขายเงินลงทุนในหุ้นทุน ของบริษัทย่อย	(628,195,702)	-	(128,195,702)	-
อาคาร และอุปกรณ์ที่โอนให้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	47,051,243	-	47,051,243	-
ขาดทุน(กำไร)การขายจากการด้อยค่า ของสินทรัพย์	(3,758,100,466)	4,068,114,743	(3,758,100,466)	4,968,114,743
กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร	(6,919,593)	-	(22,989,445)	-
ตัดบัญชีส่วนปรับปรุงสินทรัพย์ที่เช่า	-	445,530,808	-	445,530,808
ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่ยังไม่ได้จ่าย	143,967,226	70,197,135	143,967,226	70,243,639
ค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินและรายได้อื่น	(32,993,122)	(32,993,130)	(90,859,320)	(76,131,107)
ผลประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจากความแตกต่าง ด้านเวลา	1,124,406,217	(273,615,409)	1,124,406,217	(190,761,806)
ผลประโยชน์ทางภาษีจาก ขาดทุนที่ยกมาจากรายได้อื่นที่ไม่ได้ ลูกหนี้การค้าลดลง(เพิ่มขึ้น)	-	3,883,132,596	-	3,883,132,896
ลูกหนี้การค้าลดลง(เพิ่มขึ้น)	(2,986,853,379)	2,388,055,479	(2,931,795,362)	2,418,947,748
ลูกหนี้อื่น - บริษัทที่เกี่ยวข้องกับลดลง(เพิ่มขึ้น)	71,851,553,105	(812,182,522)	1,546,797,413	(263,913,598)
สินค้าคงเหลือลดลง(เพิ่มขึ้น)	(4,205,238,237)	1,799,591,379	(4,029,748,158)	1,815,236,042
ค่าสินไหมทดแทนค้างรับจากบริษัท ประกันภัยเพิ่มขึ้น	(383,278,592)	-	(583,278,592)	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นลดลง(เพิ่มขึ้น)	(2,640,058,587)	1,652,428,155	(815,621,160)	(173,529,063)
สินทรัพย์อื่นลดลง(เพิ่มขึ้น)	3,165,195,078	(2,044,985,915)	2,128,954,616	(2,076,666,073)
เข้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
เข้าหนี้ค่าก่อสร้างและจัดหาวัสดุลดลง	(598,832,000)	-	-	-
เข้าหนี้อื่น - บริษัทที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้น	379,513,952	176,416,132	406,519,924	179,439,689
ภาษีสรรพสามิตค้างจ่ายเพิ่มขึ้น(ลดลง)	187,347,713	(158,685,391)	187,347,783	(159,685,391)
ดอกเบี้ยค้างจ่ายลดลง	4,583,781,313	4,507,813,320	4,583,871,213	5,408,330,320
หนี้สินหมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น(ลดลง)	2,230,060,286	(510,233,650)	200,312,414	(591,385,615)
กองทุนสำรองเงินบำนาญลดลง	(82,582,921)	(521,106,013)	(52,582,921)	(52,176,013)
เงินมัดจำและค่าเช่าที่ดินรับล่วงหน้าเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(44,060,363)	82,257,327	47,808,340	47,115,775
เงินสดสุทธิได้จากกิจกรรมดำเนินงาน	1,587,229,679	4,369,410,864	1,030,264,596	4,369,410,864

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับแต่ละปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน	855,078,039	244,474,947	-	-
เงินทุนระยะสั้นในตั๋วสัญญาใช้เงินลดลง ถูกหนี้ระยะยาวจากบริษัทย่อย เพิ่มขึ้น	-	-	(1837,700,393)	-
เงินให้กู้แก่ลูกจ้างลดลง	40,569,829	93,753,032	40,569,829	93,453,032
ซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัท ที่เกี่ยวข้องกัน	(33,260,150)	-	(658,250,150)	322,000,000
เงินรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัท ย่อยและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	1,999,240,289	-	1,999,240,289	-
ซื้ออาคาร และอุปกรณ์	(350,165,299)	(5,241,730,131)	(157,061,852)	(392,397,463)
เงินรับจากการขายสินทรัพย์ถาวร	701,543,759	-	(761,543,739)	-
ส่วนของผู้อถือหุ้นส่วนน้อยในบริษัทเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(140,646,922)	315,820,007	-	-
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	232,459,545	(4,587,673,145)	147,631,482	(620,644,431)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการหาเงิน				
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจาก ธนาคารเพิ่มขึ้น(ลดลง)	(33,439,535)	58,550,274	(33,439,536)	54,762,335
หนี้สินระยะยาวเพิ่มขึ้น(ลดลง)	(6,040,848,714)	2,709,791,751	(6,401,259,822)	(659,868,831)
ทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้น	5,636,049,556	-	5,635,049,556	-
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(439,238,693)	218,168,342,025	(799,649,062)	(605,106,496)
เงินสดและเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้นสุทธิ	1,380,450,531	3,130,603,770	1,378,946,978	3,133,658,937
เงินสดและเงินฝากธนาคาร ณ วันต้นปี	3,463,701,207	2,330,097,437,	3,333,023,336	629,363,289
เงินสดและเงินฝากธนาคาร ณ วันสิ้นปี	6,844,151,738	5,463,701,207	5,151,989,804	3,773,023,226
ข้อมูลงบกระแสเงินสดพิเศษเพิ่มเติม				
เงินสดจ่ายในระหว่างปีสำหรับ ดอกเบี้ยจ่าย	610,848,460	1,370,033,099	319,919,799,	429,516,099
ภาษีเงินได้(ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายของปี 2543 และ 2542)	95,280,741	150,620,132	89,778,966	101,960,659

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

1. หัวใจ

บริษัทจัดตั้งขึ้นในปี 2540 และเมื่อการก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมันดิบส่วนแรกเสร็จสมบูรณ์บริษัทได้เริ่มดำเนินการกลั่นน้ำมันในปี 2507 บริษัทเป็นโรงกลั่นน้ำมันดิบที่มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงโดยมีความสามารถในการกลั่นน้ำมันดิบถึงประมาณ 220,000 บาร์เรลต่อวัน ธุรกิจหลักของบริษัทย่อยได้แก่ ธุรกิจโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า และให้บริการขนส่งสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียมโดยทางเรือ บริษัทมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ อาคารชั้นเทาเวอร์ 123 ถนนวิภาวดีรังสิต ลาดพร้าว จตุจักร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย และโรงงานกลั่นน้ำมันตั้งอยู่ที่ 42/1 หมู่ 1 ถนนสุขุมวิท กม. 124 พังสุขลา ศรีราชา ชลบุรี ประเทศไทย

พนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 มีจำนวน 946 คน และ 905 คน ตามลำดับ

2. มูลฐานในการจัดทำงบการเงิน

บริษัทและบริษัทย่อย ได้จัดทำบัญชี โดยบันทึกบัญชีเป็นเงินบาท และได้จัดทำงบการเงินรวมตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย

ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการลดลงของค่าเงินบาท ปัญหาสภาพคล่องและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในประเทศไทยเริ่มตั้งแต่กลางปี 2540 มีผลกระทบต่อภาระดำเนินงานของบริษัทอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ได้พักการชำระเงินกู้ยืมและดอกเบี้ยรวมทั้งหนี้สินทางการค้าบางส่วนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2541 การที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาและการพักการชำระหนี้สินเงินกู้ยืมเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการผิดสัญญา ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถใช้สิทธิเรียกหรือบังคับชำระคืนเงินต้นกู้ยืมทั้งหมดได้ทันที

ฝ่ายบริหารของบริษัทได้พยายามอย่างมากที่จะแก้ปัญหาสภาพคล่องของบริษัท โดยทำงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ ผู้ถือหุ้นหลักและฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัท ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 5

ในปี 2542 การบรรลุข้อตกลงในการทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ยังคงมีความไม่แน่นอน นอกจากนี้ ยังมีความไม่แน่นอนอย่างมากที่ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยในปัจจุบันอาจเกิดขึ้นต่อเนื่อง และอาจกระทบต่อผลการดำเนินงานในอนาคตของบริษัท ตลอดจนมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินและความสามารถของบริษัทในการคงสภาพหนี้ หรือการชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระ ผลที่สุดของความไม่แน่นอนนี้ไม่สามารถทราบได้ในขณะนี้ งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 จัดทำขึ้นตามสมมติฐานที่ว่าบริษัทจะดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้ โดยเชื่อว่า

ก) แผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินจะประสบความสำเร็จ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการบรรลุข้อตกลงเกี่ยวกับรายละเอียด เงื่อนไข และข้อกำหนดของแผนดังกล่าว และ

ข) บริษัทจะมีผลกำไรในอนาคตและมีเงินสดหมุนเวียนจากการดำเนินงาน เพียงพอที่จะชำระหนี้สินที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างแล้ว ตลอดจนเพียงพอสำหรับใช้ในการดำเนินงาน

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

ต่อมาในเดือนเมษายน 2543 บริษัทได้ลงนามสัญญาการปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินหลายแห่ง และกลุ่มเจ้าหนี้ การค้าตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 5 ดังนั้น ผู้บริหารของบริษัทเชื่อว่าบริษัทจะดำเนินงานต่อเนื่องได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการ เช่น ความสามารถของบริษัทที่จะดำเนินงานประสบความสำเร็จในอนาคต และมีเงินสดหมุนเวียนจากการดำเนินงานเพียงพอที่จะจ่ายชำระหนี้สินที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างแล้ว ตลอดจนเพียงพอสำหรับใช้ในการดำเนินงาน

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ปัญหาทางเศรษฐกิจเหล่านี้ได้เริ่มดีขึ้น โดยเห็นได้จากการมีการเกินดุลทางการค้าเพิ่มขึ้น ทุนสำรองอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น การได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างประเทศอีกครั้ง เศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น อัตราเงินเฟ้อและดอกเบี้ยลดต่ำลง ถึงกระนั้นก็ตาม การฟื้นตัวของเศรษฐกิจยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจเนื่องจากมีปัจจัยเกี่ยวข้องอยู่หลายประการ และผลกระทบของวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เหลืออยู่อาจมีผลต่อสภาพเศรษฐกิจได้ งบการเงินนี้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ประเมินโดยผู้บริหารที่มีต่อฐานะทางการเงินของบริษัท ผลกระทบที่แท้จริงอาจแตกต่างจากการประเมินในปัจจุบันของผู้บริหาร

3. การจัดทำงบการเงินรวม

บริษัทแสดงงบการเงินรวมสำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับการตีความมาตรฐานทางการบัญชีเรื่องที่ 44 “งบการเงินรวมและการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย” มีผลใช้บังคับสำหรับการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2543

งบการเงินรวมสำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 รวมบัญชีต่าง ๆ ของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อยดังต่อไปนี้

	สัดส่วนการถือหุ้น (ร้อยละ)	
	2543	2542
บริษัทไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	73.99	99.99
บริษัท ผลิตไฟฟ้าอิสระ (ประเทศไทย) จำกัด (ถือทางอ้อม)	56.00	56.00
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	99.99	99.99

ในเดือนสิงหาคม 2543 บริษัทขายสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 25 ของหุ้นทุนในบริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด ให้แก่บริษัทในประเทศแห่งหนึ่งตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 9

รายการบัญชีที่มีนัยสำคัญที่มีกับบริษัทย่อยได้หักกลบลบกันแล้วจากงบการเงินรวม

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

4. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

การรับรู้รายได้

รายการขายรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ส่งมอบ และ/หรือ โอนความเสี่ยงและความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว

รายได้ค่าบริการบันทึกเป็นรายได้ตามบริการที่ให้

การตีราคาสินค้าคงเหลือ

บริษัทและบริษัทย่อยตีราคาสินค้าคงเหลือดังนี้

น้ำมันดิบ และน้ำมันเชื้อเพลิง

- ตีราคาทุนตามวิธีเข้าหลัง – ออกก่อน หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป

- ตีราคาในราคาทุนถัวเฉลี่ยรายเดือนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

วัสดุ อะไหล่ และของใช้สิ้นเปลือง

- ตีราคาในราคาทุนถัวเฉลี่ย หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

เงินลงทุน

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกเงินลงทุนดังนี้

เงินลงทุนในหุ้นของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

- วิธีส่วนได้เสีย

เงินลงทุนในหุ้นของบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

- ราคาทุน

ต้นทุนของเงินลงทุนที่จำหน่ายในระหว่างปีคำนวณโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

การบันทึกบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

บริษัทบันทึกบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ดังนี้

ก) ที่ดิน

➤ ณ วันที่ 30 กันยายน

- ในราคาประเมินซึ่งตีราคาโดยผู้ประเมินราคาอิสระ

➤ ได้มาภายหลังวันที่ 30 กันยายน 2538

- ในราคาทุน

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

ข) โรงกลั่นน้ำมันและเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องตกแต่ง และติดตั้งซึ่งใช้งานในโรงกลั่นน้ำมัน

- ณ วันที่ 30 กันยายน 2540 - ในราคาประเมินซึ่งตีราคาโดยผู้ประเมินราคาอิสระ
- ได้มีภายหลังวันที่ 30 กันยายน 2540 - ในราคาทุน

ค) สินทรัพย์ถาวรอื่น - ในราคาทุน

บัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ทั้งหมดของบริษัทย่อยตีราคาในราคาทุน

ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี

ค่าเสื่อมราคาอาคาร และอุปกรณ์คำนวณ โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ (ยกเว้นค่าเสื่อมราคาโรงงานไฟฟ้าของบริษัทย่อยแห่งหนึ่งตัดโดยวิธีผันแปรตามหน่วยผลิต) ดังนี้

	ปี
ส่วนปรับปรุงสินทรัพย์ที่เช่า	5-20
โรงกลั่นน้ำมัน (เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2537 บริษัทคิดค่าเสื่อมราคา	
โรงกลั่นน้ำมันตามอายุการใช้งานโดยประมาณที่เหลืออยู่)	20
โรงงานไฟฟ้า	25
เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์โรงงาน	5-20
เรือบรรทุกน้ำมัน	5-26
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงานและอื่น ๆ	5-20
ยานพาหนะ	5

ค่าเสื่อมราคาในส่วนที่คิดจากส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์แสดงหักจากบัญชีส่วนเกินทุนนั้น

ค่าใช้จ่ายรื้อตัดบัญชีตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายตามระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากค่าใช้จ่ายนั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามอายุของสัญญาที่เกี่ยวข้อง

ค่าธรรมเนียมแรกเริ่มสำหรับการเช่าที่ดินรื้อตัดบัญชีตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่าย โดยวิธีเส้นตรงตามอายุสัญญาเช่า (25 ปี 9 เดือน และ 25 ปี 10 เดือน)

ค่าบำรุงรักษา

รายจ่ายในการบำรุงรักษาและซ่อมแซม บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายจ่ายนั้น ส่วนรายจ่ายที่มีลักษณะเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนได้บันทึกรวมไว้ในบัญชีอาคาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอตัดบัญชีซึ่งเกิดขึ้นจากผลประโยชน์ทางภาษีในอนาคตจาก

- การแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายในรายงานทางการเงินในเวลาที่ยาวนานกว่าที่แสดงในรายงานทางภาษี.
- ผลขาดทุนทางภาษียกไป

ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เกิดจากการรับรู้ผลประโยชน์ทางภาษีจากผลขาดทุนยกไปบันทึกไว้ในบัญชีเฉพาะในกรณีที่บริษัทมั่นใจว่าจะสามารถนำภาษีเงินได้รอตัดบัญชีดังกล่าวไปใช้เป็นเครดิตทางภาษีในอนาคตบัญชีต่อไปได้ ในกรณีนี้ บริษัทถือปฏิบัติที่จะพิจารณาจำนวนที่จะสามารถใช้ประโยชน์ได้ของภาษีเงินได้รอตัดบัญชีดังกล่าวซึ่งบันทึกบัญชีไว้เป็นสินทรัพย์ในงบดุล ทุกสิ้นรอบปีบัญชี บริษัทได้ตัดจ่ายภาษีเงินได้รอตัดบัญชีทั้งหมดจำนวนสำหรับผลประโยชน์ทางภาษีจากขาดทุนของปีก่อนที่ยกมาจำนวน 3,883 ล้านบาท ซึ่งอาจใช้ไม่ได้ตั้งแต่งวดสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

บริษัทบันทึกรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศด้วยอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่เกิดรายการนั้น สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศในงบดุลแปลงค่าด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ในงบดุล ทั้งนี้ยกเว้นหนี้สินที่มีสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะแปลงค่าด้วยอัตราซื้อขายล่วงหน้าตามสัญญาสุทธิด้วยการปรับปรุงค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นจากสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ารอตัดบัญชี

กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน และกำไรหรือขาดทุนจากการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับเงินกู้เพื่อใช้ในโครงการขายโรงกลั่นน้ำมันและโครงการขายฝ่ายทุนใหญ่ ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการก่อสร้าง ได้บันทึกถือเป็นรายได้อหรือค่าใช้จ่ายของปีปัจจุบัน

การบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของทรัพย์สิน

ต้นทุนการกู้ยืมซึ่งได้แก่ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายทางการเงิน กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนและกำไรหรือขาดทุนจากการทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและค่าใช้จ่ายประกันความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้เพื่อใช้ในโครงการขายโรงกลั่นและรายจ่ายฝ่ายทุนใหญ่ ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการก่อสร้างได้บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนโครงการขายโรงกลั่นและรายจ่ายฝ่ายทุนใหญ่ ๆ

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

บริษัทตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเท่ากับจำนวนเงินที่คาดว่าจะเรียกเก็บจากลูกหนี้ไม่ได้ ทั้งนี้โดยการประมาณการจากประสบการณ์ในการเรียกเก็บหนี้ควบคู่กับการวิเคราะห์ฐานะปัจจุบันของลูกหนี้

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

การด้อยค่าของสินทรัพย์

บริษัทจะพิจารณาการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่นเมื่อมีเหตุการณ์ หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่มีข้อบ่งชี้ว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (ราคาขายสุทธิของสินทรัพย์นั้น ๆ หรือมูลค่าจากการใช้แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า) ต่ำกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ดังกล่าว โดยที่การสอบทานจะพิจารณาสินทรัพย์แต่ละรายการ หรือพิจารณาจากหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่ามูลค่าที่จะได้รับคืน บริษัทจะรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุน บริษัทจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าซึ่งได้บันทึกไว้ในปีก่อน ๆ เมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการด้อยค่าดังกล่าวจะไม่อยู่อีกต่อไป หรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง ทั้งนี้ จำนวนผลขาดทุนที่เกิดจากการกลับรายการนี้จะต้องไม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชี (สุทธิจากค่าเสื่อมราคาหรือรายจ่ายตัดบัญชีที่เกี่ยวข้อง) ที่ควรจะเป็นหากบริษัทไม่เคยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อน ๆ

การเช่าสินทรัพย์ดำเนินงาน

การเช่าสินซึ่งความเสี่ยงและกรรมสิทธิ์ของสินทรัพย์ที่เช่าเป็นของผู้ให้เช่า ได้จัดประเภทเป็นการเช่าดำเนินงาน ค่าเช่าที่จ่ายภายใต้การเช่าดำเนินงานได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบภายใต้อายุสัญญาเช่า

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นคำนวณโดยการหารกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ด้วยจำนวนหุ้นที่มีอยู่ระหว่างปีแล้วเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (จำนวน 1,896,527,873 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท ในปี 2543 และจำนวน 2,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท ในปี 2542)

5. การปรับโครงสร้างหนี้

ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการลดลงของค่าเงินบาท ปัญหาสภาพคล่องและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในประเทศไทยมีผลกระทบต่อการค้าเงินงานของบริษัทอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้

ฝ่ายบริหารของบริษัทได้พยายามอย่างมากที่จะแก้ปัญหาสภาพคล่องของบริษัท โดยทำงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหนี้ผู้ถือหุ้นหลักและฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัท รายละเอียดโดยสังเขปของการดำเนินการดังกล่าวมีดังนี้

27 พฤศจิกายน 2541

ประชุมครั้งแรกกับกลุ่มเจ้าหนี้

7 เมษายน 2542

เสนอแผนปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินฉบับแรกต่อกลุ่มเจ้าหนี้ซึ่งครอบคลุมถึงรายละเอียดของแผนงานทางธุรกิจและปริมาณการทางการเงิน

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

- 9 กรกฎาคม 2542 - บริษัทได้ลงนามผูกพันตามสัญญาระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้เรื่องการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และได้ยื่นเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) ตามแนวทางของธนาคารแห่งประเทศไทย
- 10 สิงหาคม 2542 - ประชุมกับกลุ่มเจ้าหนี้ครั้งแรกภายใต้แนวทางของ คปน.
- 19 ตุลาคม 2542 - แผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินฉบับแก้ไขได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเจ้าหนี้ (Bank Steering Committee)
- 12 พฤศจิกายน 2542 - เสนอแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินเพื่อให้มีการลงมติเห็นชอบตามแนวทางของ คปน. ในกรณีนี้ เจ้าหนี้ที่อยู่ภายใต้กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของ คปน. และเจ้าหนี้ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ของ คปน. มีมติเห็นชอบกับแผนมากกว่าร้อยละ 80 ของมติซึ่งรับรอง
- 21 ธันวาคม 2542 - เจ้าหนี้ คปน. ยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลางเพื่อขอให้ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งบังคับให้ปฏิบัติตามแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ทั้งหมด
- 10 มกราคม 2543 - ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ โดยแต่งตั้งบริษัท วิวาดี แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแทนฟื้นฟูกิจการ
- 10 มีนาคม 2543 - ผู้จัดทำแผนเสนอแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท (“แผน”) ให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อใช้ในการลงมติยอมรับแผนของเจ้าหนี้ในการประชุมเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2543 แผนได้รวมถึงสัญญาในการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งหมด สัญญาดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้ 1) สัญญาหลักในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับหลักประกัน 2) สัญญาหลักในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของกลุ่มเจ้าหนี้การค้า 3) สัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นบริษัท ไทยออยล์ จำกัด 4) สัญญาจัดหาน้ำมันดิบและขายน้ำมันสำเร็จรูป 5) เอกสารเสนอซื้อลดหนี้ 6) สัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลของสถาบันการเงินต่างประเทศ (Mauritius CHC) 7) สัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลของสถาบันการเงินไทย (Thailand CHC) และสัญญาอื่น ๆ แผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวประกอบด้วย ก) การออกหุ้นเพิ่มทุนใหม่ร้อยละ 49.99 ให้แก่การบีโคโนเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เป็นการตอบแทนสำหรับการยกเลิกหนี้สินทางการค้าต่างชำระเกินกำหนดกับ ปตท. และในรูปของเงินสดจำนวน 149 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาที่จ่ายโดย ปตท. ข) การออกหุ้นสามัญของบริษัทร้อยละ 49.99 ให้แก่ นิติบุคคลของเจ้าหนี้สถาบันการเงินต่างประเทศ (Mauritius CHC) และนิติบุคคลของเจ้าหนี้สถาบันการเงินไทย (Thailand CHC) เพื่อแลกเปลี่ยนกับการที่เจ้าหนี้จะยกเลิกสิทธิเรียกร้องการชำระหนี้ของดอกเบี้ยค้างจ่ายทั้งหมด (ยกเว้นดอกเบี้ยค้างจ่ายบางส่วนของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) และเงินต้นจำนวนประมาณ 240 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ค) การซื้อลดหนี้เงินต้นจำนวน 314 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ในอัตรา 0.50 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อ 1 เหรียญสหรัฐอเมริกา

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

(โดยยกเลิกดอกเบี้ยค้างจ่ายสำหรับส่วนเงินต้นที่ถูกซื้อลดหนี้) ง) การออกหุ้นเพิ่มทุนใหม่ร้อยละ 0.02 ให้แก่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์โดยรับชำระเป็นเงินสดจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เป็นเงินสดประมาณ 100,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา จ) ขยายเวลาการชำระหนี้เงินต้นที่เหลืออยู่เป็นงวด ๆ ออกไปเป็น 14 ปี

- 22 มีนาคม 2543 - ผู้ทำแผนอื่นแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท ไทยออยล์ฉบับแก้ไขต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
- 29 มีนาคม 2543 - เจ้าหนี้จะแนบเสียงยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์
- 31 มีนาคม 2543 - ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด พร้อมทั้งแต่งตั้งบริษัทวิภาวดี แอดมินิสเทรเตอร์ จำกัด เป็นผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท
- 20 เมษายน 2543 - บริษัทดำเนินการตามเงื่อนไขต่าง ๆ ของสัญญาในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้สำเร็จเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2543 อาทิเช่น
- การจ่ายเงินซื้อคืนหนี้ตามข้อเสนอซื้อลดหนี้ให้เจ้าหนี้เงินกู้ที่ตอบรับข้อเสนอของบริษัทและ
  - การจ่ายเงินชำระคืนหนี้บางส่วนให้แก่เจ้าหนี้การค้ำตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้การค้ำและ
  - การจดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับ และหนังสือบริคณห์สนธิกับกระทรวงพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
    - (1) การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัท
    - (2) การลดมูลค่าหุ้นจาก 100 บาทต่อหุ้นเหลือ 10 บาทต่อหุ้น
    - (3) การเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทจาก 20,000,000 บาท เป็น 18,985,278,780 บาท โดยการออกหุ้นเพิ่มทุนใหม่ 1,896,527,873 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท ให้แก่การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย นิติบุคคลของเจ้าหนี้สถาบันการเงินต่างประเทศ (Mauritius Thai Oil CHC) นิติบุคคลของเจ้าหนี้สถาบันการเงินไทย (Thailand CHC) และสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
    - (4) การลดทุนจดทะเบียนของบริษัทจาก 18,985,278,730 บาท เป็น 18,965,278,730 บาท
- 19-20 เมษายน 2543 - ผู้บริหารแผนยื่นหนังสือถึงบริษัท ธนาฯ จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน) เพื่อขอยกเลิกสิทธิทั้งหมดที่บริษัทมีอยู่ตามสัญญา ทั้งนี้ เนื่องจากสัญญาทั้งหมดนี้ก่อให้เกิดภาระต่อบริษัทเกินกว่าประโยชน์ที่บริษัทพึงได้ตามที่ได้ระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผน

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

- 20 พฤษภาคม 2543 - จ่ายเงินให้กับกลุ่มเจ้าหน้าที่ภายใต้สัญญาหลักของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยแผนฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นไปตามแผน ดังนั้นผู้บริหารแผนจึงได้ยื่นหนังสือไปยังศาลล้มละลายกลางเพื่อร้องขอศาลให้มีคำสั่งยกเลิกแผนฟื้นฟูกิจการแล้วเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2543
- 25 พฤษภาคม 2543 - ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้บริษัทพ้นจากแผนฟื้นฟูกิจการ
- 26 พฤษภาคม 2543 - คณะกรรมการชุดใหม่ของบริษัท ได้จัดประชุมเป็นครั้งแรก

บริษัทมีกำไรสุทธิหลังการปรับโครงสร้างหนี้สำเร็จ ความการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นเป็นเงินรวม 13,990 ล้านบาท ซึ่งแสดงอยู่ภายใต้ “รายการพิเศษ” ในงบกำไรขาดทุนและงบกำไรขาดทุนรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543

6. รายการบัญชีกับบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการบัญชีบางรายการกับบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันบางแห่ง สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ ต้นทุน และค่าใช้จ่ายของบริษัทแห่งหนึ่งเกิดจากรายการกับบริษัทดังกล่าว บริษัทเหล่านี้เกี่ยวข้องกันโดยกรรมสิทธิ์หุ้นและ/หรือกรรมการร่วมกัน ผลของรายการดังกล่าวได้รวมไว้ในงบการเงินนี้ตามมูลฐานที่ตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 ยอดคงเหลือของลูกหนี้และเจ้าหนี้กับบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันและลูกหนี้ระยะยาวจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันได้แสดงแยกต่างหากไว้ในงบดุล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
ลูกหนี้การค้า				
การปีโคโรเลียมแห่งประเทศไทย	3,522,062	519,609	3,503,928	271,489
ลูกหนี้อื่น				
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	-	-	220,277	1,703,513
บริษัท ไทยพาราโซซิน จำกัด	12,006	40,813	12,008	43,813
บริษัท ไทยสูบเบส จำกัด (มหาชน)	45,097	62,349	45,097	42,249
บริษัท ไทยออยล์มาร์ติน จำกัด	-	-	39,302	31,680
บริษัท ผลิตไฟฟ้าอิสระ (ประเทศไทย) จำกัด	-	-	13,266	12,598
บริษัท ผลิตแก๊สคาร์บอนไทย จำกัด	-	26,650	-	26,650
รวม	57,105	132,812	32,950	1,830,603

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
ลูกหนี้ระยะยาวจากบริษัทย่อย				
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด - 37.2				
ล้านเหรียญสหรัฐ กำหนดชำระคืน				
ในแต่ละงวดในจำนวนเงินที่แตกต่างกัน				
ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2552 (อัตรา				
ดอกเบี้ยเท่ากับ LIBOR บวกร้อยละ 3.5				
ต่อปี)		-	1,568,509	-
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด กำหนดชำระ				
ทุกงวดเท่ากันภายใน 15 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่				
31 สิงหาคม 2543 (อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ				
ร้อยละ 10 ต่อปี)	-	-	269,191	-
รวม	-	-	1,837,700	-
เจ้าหนี้การค้า				
การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	4,230,011	3,650,008	4,124,414	3,457,623
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	-	-	105,931	62,729
รวม	4,230,011	3,650,008	4,230,345	3,520,352
เจ้าหนี้อื่น				
การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	-	321,117	-	321,117
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	-	-	452	1,263
บริษัท ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (ประเทศไทย) จำกัด	-	-	23,181	-
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	361,151	173,861	361,151	173,861
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	1,785	2,237	1,785	2,237
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	-	-	5,082	1,710
รวม	362,936	497,215	391,651	500,188

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

รายงานกับบริษัทย่อย บริษัทร่วม และบริษัทที่เกี่ยวข้องกันที่มีสาระสำคัญในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
ขาย	4,536,922	11,646,810	12,638,908	9,878,627
ค่าบริการรับจ้างกลั่นน้ำมัน	3,442,311	3,356,776	4,371,060	3,356,776
ซื้อ	7,344,925	5,191,660	15,432,233	6,360,944
ค่าใช้จ่าย				
- ค่าเช่าที่ดิน	-	-	16,487	15,158
- ค่าบริการขนส่ง	-	-	60,574	52,655
รายได้อื่น				
- รายได้ค่าเช่า	31,313	32,805	38,689	39,782
- รายได้ค่าบริการขนส่ง	80,905	172,701	397,957	457,238

7. ลูกหนี้การค้า

ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 บริษัทย่อยมียอดคงเหลือค้างชำระวิเคราะห์ตามอายุของลูกหนี้การค้ามีดังนี้

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
น้อยกว่า 3 เดือน	164,734	195,000	113,324	124,330
มากกว่า 3 เดือน ถึง 6 เดือน	69,965	-	-	-
มากกว่า 6 เดือน ถึง 12 เดือน	-	165,629	-	100,841
มากกว่า 12 เดือน	89,312	220,866	24,906	220,866
รวม	324,011	581,495	138,230	446,037

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

8. สินค้ำคงเหลือ

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
สินค้ำคงเหลือ	1,445,163	978,608	1,445,163	978,608
น้ำมันปิโตรเลียมดิบ	2,044,414	407,326	2,044,414	407,326
ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป				
วัสดุ อะไหล่และของใช้สิ้นเปลือง - สุทธิ				
จากค่าเผื่อผลขาดทุนจากการลดลง				
ของมูลค่าสินค้ำคงเหลือจำนวน				
26.4 ด้านบาท	<u>778,727</u>	<u>706,188</u>	<u>584,685</u>	<u>687,636</u>
	4,268,304	2,092,122	4,074,262	2,073,570
สินค้ำระหว่างทาง				
น้ำมันปิโตรเลียมดิบ	3,192,223	1,171,806	3,192,223	1,171,806
วัสดุ อะไหล่และของใช้สิ้นเปลือง	12,344	3,705	12,344	3,705
	<u>3,204,567</u>	<u>1,175,511</u>	<u>12,344</u>	<u>3,705</u>
รวม	<u>7,472,871</u>	<u>3,267,633</u>	<u>7,278,829</u>	<u>3,249,081</u>

8. เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทเกี่ยวข้องกัน

	ประเภทของธุรกิจ	พันบาท							
		ทุนชำระแล้ว		อัตราการถือหุ้น		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
		(ด้านบาท)		ร้อยละ		2543	2542	2543	2542
วิธีส่วนได้เสีย		2543	2542	2543	2542	2543	2542	2543	2542
บริษัทย่อย									
บริษัท ไทยออยล์									
เพาเวอร์ จำกัด	ผลิตไฟฟ้า	2,810	2,810	73.99	99.99	-	-	2,909,162	3,941,860
บริษัทผลิตไฟฟ้าอิสระ จำกัด	ผลิตไฟฟ้า	1,771	1,771	56.00	56.00	-	-	-	-
บริษัท ไทยออยล์									
มารีน จำกัด	ขนส่งผลิตภัณฑ์	630	5	99.99	99.99	-	-	620,899	5,169
	น้ำมัน								
บริษัทร่วม									
บริษัท ผลิตภัณฑ์คาร์บอน									
ไทยจำกัด	ผลิตคาร์บอนแบล็ค	-	600	-	40.00	-	304,845	-	304,845
บริษัท ไทยลูบเบต จำกัด (มหาชน)	น้ำมันหล่อลื่น	5,000	5,000	38.00	38.00	-	-	-	-

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	ประเภทของธุรกิจ	พันบาท							
		ทุนชำระแล้ว		= อัตราการถือหุ้น		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
		(ล้านบาท)		ร้อยละ		2543	2542	2543	2542
ราคาทุน		2543	2542	2543	2542	2543	2542	2543	2542
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน									
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย									
จำกัด	ขนส่งน้ำมันทางท่อ	2,877	2,877	8.69	10.00	250,000	250,000	250,000	250,000
บริษัท ไทยพาราไซรีน									
จำกัด	ผลิตพาราไซรีน	4,518	1,502	17.20	55.74	811,733	791,983	811,733	791,588
หัก ค่าเพื่อผลขาดทุนจากการ									
ลดลงของมูลค่าเงินลงทุน						(250,000)	(250,000)	(250,000)	(250,000)
รวม						661,733	1,096,733	4,343,794	5,043,502

ส่วนได้เสียในกำไรจากการดำเนินงานของบริษัทย่อยสามแห่งสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 เป็นเงินประมาณ 13.1 ล้านบาท และส่วนได้เสียในขาดทุนจากการดำเนินงานของบริษัทย่อยเหล่านี้และบริษัทร่วมสองแห่งสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 เป็นเงินประมาณ 303.1 ล้านบาท ซึ่งแสดงรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุนสำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันเดียวกัน จำนวนจากงบการเงินที่ยังไม่ได้ตรวจสอบ บริษัทย่อยและบริษัทร่วมเหล่านี้มีรอบระยะเวลาบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมดังกล่าวซึ่งบันทึกในงบดุล ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 เป็นเงิน 3,532.1 ล้านบาท (ร้อยละ 3.8 ของสินทรัพย์รวม) และ 4,251.9 ล้านบาท (ร้อยละ 5.5 ของสินทรัพย์รวม) ตามลำดับ

งบการเงินของบริษัทย่อยสามแห่ง ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงินรวมสำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 ยังไม่ได้ตรวจสอบ ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 สินทรัพย์รวมของบริษัทย่อยเป็นเงินประมาณ 22,127 ล้านบาท (ร้อยละ 20.1 ของยอดสินทรัพย์รวม) และ 17,873 ล้านบาท (ร้อยละ 20 ของยอดสินทรัพย์รวม) ตามลำดับ

เมื่อ วันที่ 25 มกราคม 2543 บริษัทได้ทำสัญญาซื้อขายเงินลงทุนในหุ้นของบริษัท ผลิตภัณฑ์คาร์บอนไทย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมแห่งหนึ่งให้แก่บริษัทต่างประเทศหลายแห่ง ต่อมาในเดือนมิถุนายน 2543 บริษัทได้ขายเงินลงทุนในหุ้นหุ้นดังกล่าวและมีกำไรจากการขายเงินลงทุนในหุ้นหุ้นดังกล่าวเป็นเงิน 227.3 ล้านบาท ซึ่งได้แสดงแยกต่างหากในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543

เมื่อ วันที่ 31 มกราคม 2543 บริษัทได้ทำสัญญาซื้อขายเงินลงทุนในหุ้นหุ้นบางส่วนของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมแห่งหนึ่งให้แก่บริษัทในประเทศไทยแห่งหนึ่งจำนวน 73,060,000 หุ้น ซึ่งทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทในบริษัท ไทยออยล์ เพาเวอร์ จำกัด ลดลงจากร้อย 99.99 เป็นร้อยละ 73.99 ต่อมาเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 243 บริษัทได้ขายเงินลงทุนในหุ้นหุ้นดังกล่าวและมีกำไรเป็นเงิน 349.3 ล้านบาท

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

10.ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

	งบการเงินรวม (พันบาท)			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่		ยอดคงเหลือ ณ วันที่	
	1 ตุลาคม 2542	เพิ่มขึ้น	ลดลง	30 กันยายน 2543
ราคาทุน				
ที่ดิน	1,805,417	-	-	1,805,417
ส่วนปรับปรุงสินทรัพย์ที่เช่า	436	217	-	653
โรงกลั่นน้ำมัน	56,439,365	1,702,804	901,591	57,240,578
โรงผลิตกระแสไฟฟ้า	4,962,565	10,903,038	-	15,665,603
เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์โรงงาน	290,345	536,991	32,149	795,187
เรือบรรทุกน้ำมัน	1,319,292	783,415	1,319,292	783,419
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงานและอื่นๆ	387,002	84,806	115,434	356,374
ยานพาหนะ	7,054	17,679	4,351	20,382
งานระหว่างก่อสร้าง	10,380,552	114,447	10,020,314	480,685
รวม	75,598,028	14,143,397	12,393,131	77,348,294
หัก ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชีสะสม				
ส่วนปรับปรุงสินทรัพย์เก่า	59	100	-	159
โรงกลั่นน้ำมัน	15,655,863	2,580,100	38,320	18,197,643
โรงผลิตกระแสไฟฟ้า	227,615	249,059	-	476,674
เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์โรงงาน	217,162	22,103	29,018	210,267
เรือบรรทุกน้ำมัน	533,894	62,968	582,471	14,391
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงานและอื่นๆ	303,122	22,927	68,529	257,520
ยานพาหนะ	2,235	3,159	2,207	3,187
รวม	16,939,970	2,940,416	720,545	19,159,841
หัก ค่าเผื่อจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	15,810,743	7,743,727	20,453,035	3,101,435
สุทธิ	42,647,315			55,087,018
ส่วนเกินทุนจากการตีราคา				
ที่ดิน	389,139	-	-	389,139
โรงกลั่นน้ำมัน	32,837,076	-	92,371	32,744,707
เครื่องจักรและอุปกรณ์	174,824	-	-	174,824
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงานและอื่นๆ	213,623	-	-	213,828
รวม	33,614,664	-	92,371	33,522,293
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	5,107,176	1,864,554	5,363	6,965,367
สุทธิ	28,507,488			26,556,926
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สุทธิ	71,361,803			81,643,944

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	งบการเงินรวม (พันบาท)			ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2543
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2542	เพิ่มขึ้น	ลดลง	
ราคาทุน				
ที่ดิน	1,680,767	-	-	1,680,767
โรงกลั่นน้ำมัน	56,439,365	1,702,804	901,591	57,240,578
เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์โรงงาน	278,293	525,656	32,150	771,799
เรือบรรทุกน้ำมัน	1,319,292	-	1,319,292	-
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงาน และอื่นๆ	367,862	50,750	115,434	303,178
ยานพาหนะ	6,673	17,648	4,350	19,971
งานระหว่างก่อสร้าง	1,792,320	114,447	1,428,960	477,807
รวม	61,884,572	2,411,305	3,801,777	60,494,100
หัก ค่าเผื่อราคาขายจ่ายตัดบัญชีสะสม				
โรงกลั่นน้ำมัน	15,655,863	2,580,100	38,320	18,197,648
เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์โรงงาน	216,520	18,305	29,018	205,807
เรือบรรทุกน้ำมัน	533,895	48,576	582,471	-
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงาน และอื่นๆ	299,191	17,642	68,529	248,304
ยานพาหนะ	2,193	3,081	2,207	3,067
รวม	16,707,662	2,667,704	720,545	18,654,821
หัก ค่าเผื่อจากการค้ำของสินทรัพย์	15,810,743	7,743,727	20,453,035	3,101,453
สุทธิ	29,366,167	-	-	38,737,844
ส่วนเกินทุนจากการตีราคา				
ที่ดิน	389,139	-	-	389,139
โรงกลั่นน้ำมัน	32,837,076	-	92,371	32,744,707
เครื่องจักรและอุปกรณ์	174,824	-	-	174,824
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง เครื่องใช้สำนักงาน และอื่นๆ	213,623	-	-	213,623
รวม	33,614,661	-	92,371	33,522,293
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	5,107,176	1,863,554	5,363	6,965,367
สุทธิ	28,507,488			26,556,926
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	37,873,655			65,294,770

ค่าเสื่อมราคาซึ่งบันทึกไว้ในงบกำไรขาดทุนเป็นเงิน 2,367.2 ล้านบาท ในปี 2543 และ 2,577.3 ล้านบาท ในปี 2542

ค่าเสื่อมราคาซึ่งบันทึกไว้ในงบกำไรขาดทุนรวมเป็นเงิน 2,634.3 ล้านบาท ในปี 2543 และ 2,784.6 ล้านบาท ในปี 2542

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

ณ วันที่ 30 กันยายน 2538 บริษัทบันทึกที่ดินอาคาร และอุปกรณ์บางส่วน ด้วยราคาประเมิน ซึ่งประกอบด้วยที่ดินทั้งหมดของบริษัท ซึ่งบันทึกในราคาประเมินโดยบริษัทประเมินราคาทรัพย์สินอิสระรายหนึ่ง และโรงกลั่นรวมถึง เครื่องจักร อุปกรณ์และเครื่องตกแต่ง และติดตั้ง ซึ่งใช้กำลังใช้งานในโรงกลั่นน้ำมันที่บันทึกในราคาที่สูงขึ้นใหม่สุดหลังจากค่าเสื่อมราคาซึ่งประเมินโดยบริษัทประเมินราคาทรัพย์สินอิสระอีกรายหนึ่งตามรายงานลงวันที่ 5 กันยายน 2538 และวันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 ตามลำดับ ต่อมาในปี 2540 บริษัทได้บันทึกโรงกลั่นน้ำมันรวมถึงเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องตกแต่งและติดตั้งทั้งหมดที่ใช้งานอยู่ ณ วันที่ 30 กันยายน 2540 ในราคาที่สร้างขึ้นใหม่สุดหลังจากค่าเสื่อมราคาซึ่งประเมินขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยบริษัทประเมินราคาทรัพย์สินอิสระรายหนึ่งตามรายงานลงวันที่ 12 ธันวาคม 2540

บริษัทบันทึกส่วนเกินจากการตีราคาไว้ในบัญชี “ส่วนเกินจากการตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์” ภายใต้อัตราส่วนของผู้ถือหุ้น” ในงบดุล

ส่วนเกินจากการตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์นี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 11 ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 บริษัทผู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของ โรงกลั่นน้ำมันและสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง ผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ถาวรเป็นเงินประมาณ 15,811 ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนของสินทรัพย์ที่บันทึกบัญชีไว้ในราคาประเมินดังกล่าวข้างต้นจำนวน 11,454 ล้านบาท และเป็นส่วนของสินทรัพย์ถาวรที่บันทึกในบัญชีไว้ในราคาทุนจำนวน 4,357 ล้านบาท ระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 บริษัทได้กลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์เป็นเงินรวม 12,709 ล้านบาท (ซึ่งเป็นส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จำนวน 9,452 ล้านบาท และรับรู้เป็นรายได้ปีปัจจุบันจำนวน 3,257 ล้านบาท)

ภายใต้สัญญาหลักการปรับโครงสร้างหนี้ (MRA) โรงงานและเครื่องมือจะถูกจ้างเองเป็นหลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกันให้กลุ่มเจ้าหน้าที่ MRA และการปฏิรูปโครงสร้างหนี้ประเทศไทย สัญญาเช่าที่ดินกับกรมธนารักษ์สังกัดกระทรวงการคลัง (ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 19 ก) จะถูกโอนสิทธิให้แก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น

ที่ดิน โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า และสินทรัพย์บางส่วนของบริษัทย่อยถูกจ้างเองเป็นหลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้ตามที่ได้กล่าวไว้ในหมายเหตุ 16

11. การด้อยค่าของสินทรัพย์

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกได้วางผลกระทบต่ออุตสาหกรรมโรงกลั่นน้ำมัน กำลังการผลิตส่วนเกินที่มีอยู่ประกอบกับการลดลงของปริมาณความต้องการใช้มีผลกำไรขั้นต้นของการกลั่นลดลงต่ำที่สุดในรอบ 10 ปี ในปี 2542 ผู้ประกอบธุรกิจ โรงกลั่นน้ำมันในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีความจำเป็นต้องลดกำลังการผลิตลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเมื่อพิจารณาแนวโน้มในระยะสั้นแล้ว เชื่อว่าอัตรากำไรขั้นต้นจะยังคงลดต่ำลงอีกอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากโรงกลั่นใหม่ในประเทศจีน อินเดีย และได้หวัน จะเริ่มทำการผลิตได้ในปี 2542 และ 2543 จากการประมาณการกระแสเงินสดสำหรับระยะเวลา 15 ปี ที่บริษัทรวมถึงทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวข้องจะมีจำนวนน้อยกว่ามูลค่าของสินทรัพย์ในบัญชีของบริษัทอย่างเป็นทางการใช้งานที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์เหล่านี้ส่วนใหญ่คือ 15 ปี ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโรงกลั่นน้ำมันและสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องของบริษัทอาจมีการด้อยค่า

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

ในการคำนวณมูลค่าที่จะได้รับคืนจากการใช้ทรัพย์สิน บริษัทใช้มูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้โรงกลั่นน้ำมันและทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดระยะเวลาที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีเงินได้ร้อยละ 10 (คำนวณจากอัตราเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมของบริษัท) จากผลของการพิจารณาดังกล่าว บริษัทมีขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นจำนวนเงินรวม 16,422 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรจำนวน 15,811 ล้านบาท และขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ประเภทอื่น 61.1 ล้านบาท ซึ่งบันทึกในงบการเงินของบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน (ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรส่วนที่บันทึกบัญชีไว้ในราคาประเมินตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 10 มีจำนวน 11,454 ล้านบาท ได้บันทึกเป็นรายการหักจากส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สิน ขาดทุนจากการด้อยค่าส่วนที่เหลือจำนวน 4,968 ล้านบาท บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน)

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 ผู้บริหารได้แก้ไขอัตราคิดลดก่อนภาษีเงินได้เป็นร้อยละ 8 ต่อปี คำนวณจากอัตราเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมของบริษัท ซึ่งพิจารณาจากข้อสรุปของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องกัน และแก้ไขอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกาจาก 37.96 บาท เป็น 42.37 บาท ต่อหนึ่งเหรียญสหรัฐอเมริกา (ณ วันที่ 30 กันยายน 2543) เพื่อสะท้อนค่าที่แท้จริงของเงินเหรียญสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน ในการนี้บริษัทกลับรายการค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์เป็นจำนวนเงินรวม 13,210 ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนของ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จำนวน 12,709 ล้านบาท และเป็นส่วนของสินทรัพย์อื่นจำนวน 501 ล้านบาท การกลับรายการค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ได้บันทึกปรับปรุงกับส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จำนวน 9,452 ล้านบาท และรับรู้เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนและงบกำไรขาดทุนรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 จำนวน 3,758 ล้านบาท

12. สินทรัพย์อื่น

หมายเหตุ	พันบาท				
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท		
	2543	2542	2543	2542	
ระบบสายส่งไฟฟ้าที่โอนให้ กฟผ.	20ก	266,004	209,191	-	-
รายการเพื่อการลงทุนรอตัดบัญชี	20ก	319,123	220,547	-	-
ค่าสิทธิรอตัดบัญชี - สุทธิ		246,659	290,566	246,659	290,566
ค่าใช้จ่ายทางการเงินรอตัดบัญชี - สุทธิ		-	101,059	246,659	290,566
ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี - สุทธิ		-	103,736	-	103,738
ค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินและ					
ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสัญญา					
เช่าที่ดินรอตัดบัญชี - สุทธิ	19ก	696,041	938,821	896,041	938,821
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย		1,117	-	-	-
ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี - สุทธิ		367,227	484,133	353,066	466,410
เงินมัดจำและอื่นๆ	19ก 20ก	271,565	239,921	305,992	259,453
รวม		2,367,736	2,578,976	7,801,758	2,160,047
หัก ค่าเผื่อจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	11	(90,819)	(500,590)	(90,819)	(500,590)
สินทรัพย์อื่น - สุทธิ		2,276,917	2,076,360	1,710,939	1,659,457

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
เงินกู้ยืมจากธนาคาร	70,306	103,746	70,300	103,746
เงินกู้ยืมจากธนาคาร	-	2,845,746	-	2,845,000
รวม	70,306	2,948,746	70,306	29,48,746

ในการคำนวณหามูลค่าที่จะได้รับคืนจากการใช้ทรัพย์สิน บริษัทใช้มูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้โรงกลั่นน้ำมัน และทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดระยะเวลาที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีได้ร้อยละ 10 (คำนวณจากอัตราถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมของบริษัท) จากผลของการพิจารณาดังกล่าว บริษัทมีขาดทุนจากการซื้อขายเป็นจำนวนเงินรวม 16,422 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยขาดทุนจากการซื้อขายของสินทรัพย์ถาวรจำนวน 15,811 ล้านบาท และขาดทุนจากการซื้อขายของสินทรัพย์อื่นจำนวน 61.1 ล้านบาท ซึ่งบันทึกในงบการเงินของบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 (ขาดทุนจากการซื้อขายของสินทรัพย์ถาวรส่วนบันทึกบัญชีไว้ในราคาประเมินตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 10 มีจำนวน 11,454 ล้านบาท ได้บันทึกเป็นรายการหักจากส่วนเกินทุนจากการตีราคาทรัพย์สิน ขาดทุนจากการซื้อขายส่วนที่เหลือจำนวน 4,968 ล้านบาท บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน)

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 ผู้บริหารได้แก้ไขอัตราคิดลดก่อนภาษีได้เป็นร้อยละ 8 ต่อปี คำนวณจากอัตราถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมของบริษัท ซึ่งพิจารณาจากข้อสรุปของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องกัน และแก้ไขอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกาคง 37.96 บาท เป็น 42.37 บาท ต่อหนึ่งเหรียญสหรัฐอเมริกา (ณ วันที่ 30 กันยายน 2543) เพื่อสะท้อนค่าที่แท้จริงของเงินเหรียญสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน ในการนี้บริษัทกลับรายการค่าเผื่อการซื้อขายของสินทรัพย์เป็นจำนวนเงินรวม 13,210 ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนของ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จำนวน 12,709 ล้านบาท และเป็นส่วนของสินทรัพย์อื่นจำนวน 501 ล้านบาท การกลับรายการค่าเผื่อการซื้อขายของสินทรัพย์ได้บันทึกปรับปรุงส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดินอาคารและอุปกรณ์จำนวน 9,452 ล้านบาท และรับรู้เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุน และงบกำไรขาดทุนรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 จำนวน 3,758 ล้านบาท

16. หนี้สินระยะยาว

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
เงินกู้ยืมที่มีการปรับโครงสร้างใหม่จากสถาบันการเงินหลายแห่ง ซึ่งมีกำหนดชำระคืนในแต่ละงวดในจำนวนเงินที่แตกต่างกันภายใน วันที่ 31 มีนาคม 2553 และสามารถขยายระยะเวลาได้อันถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557				
- เงินบาท (อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ MLRบวกอัตราส่วนเพิ่ม)	13,893,695		13,808,695	
- 956.4 ล้านดอลลาร์อเมริกา (อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ LIBORบวกอัตราส่วนเพิ่ม)	41,055,937		41,065,907	
- 5,630.1 ล้านเยน (อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ LIBOR บวกอัตราส่วนเพิ่ม)	2,307,507		2,307,507	

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
เจ้าหนี้การค้าที่มีการปรับโครงสร้างใหม่ ซึ่งมีกำหนดชำระคืนในแต่ละงวดในจำนวนเงินที่แตกต่างกันภายในวันที่ 31 มีนาคม 2547				
- เงินบาท (อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ MLR)	60,636	-	60,636	-
- 27.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ LIBOR บวกร้อยละ 1 ต่อปี)	1,154,823	-	1,154,823	-
เงินกู้ยืมต่างประเทศ	5,817,334	-	1,154,823	-
เงินกู้ยืมในประเทศ	4,732,839	11,388,985	-	6,904,468
เงินกู้ยืมสิทธิอันรับรอง	-	8,049,555	-	8,049,555
หนี้สินจากการยกเลิกสัญญาป้องกันความเสี่ยง	-	1,177,202	-	1,177,202
	68,947,771	85,491,184	58,397,598	75,301,422
หัก ส่วนที่บันทึกเป็นหนี้สินหมุนเวียน				
ส่วนที่คิดลดการจ่ายชำระคืน	-	(14,011,024)	-	(14,011,024)
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	(1,085,168)	(9,544,464)	(441,441)	(7,741,448)
หนี้สินจากการยกเลิกสัญญาป้องกันความเสี่ยง	-	(1,177,202)	-	(1,177,202)
	(1,085,168)	(24,832,690)	(441,441)	(22,929,674)
สุทธิ	67,862,603	60,658,494	57,956,157	52,371,748

ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการชำระอัตราส่วนทางการเงิน และการปฏิบัติตามข้อกำหนดบางประการ รวมทั้ง บริษัทได้พักการจ่ายชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ย การที่บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาและการพักการจ่ายชำระคืนเงินกู้ได้ระบุไว้เป็นเงื่อนไขของกรมการคิดสัญญา ซึ่งเจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิเรียกหรือบังคับขอรับชำระคืนเงินกู้ยืมทั้งหมดได้ทันที

ผลจากการคิดสัญญาเงินกู้ยืมดังกล่าว หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปกำหนดให้บริษัท

- ก) แสดงเงินกู้ยืมระยะยาวที่คิดสัญญาทั้งหมดเป็นหนี้สินหมุนเวียน และ
- ข) บันทึกดอกเบี้ยค้างจ่ายจากหนี้ที่คิดเงื่อนไขการจ่ายชำระคืนโดยใช้อัตราดอกเบี้ยคิดลดชำระ

อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่ได้จัดประเภทเงินกู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ 30 กันยายน 2542 จำนวนเงินรวม 52,371.7 ล้านบาท เป็นหนี้สินหมุนเวียนและไม่ได้บันทึกดอกเบี้ยค้างจ่ายตามอัตราดอกเบี้ยคิดลดชำระ เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทเชื่อว่าแผนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทางการเงินจะประสบความสำเร็จและสอดคล้องกับเจ้าหนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการจ่ายชำระคืนและอัตราดอกเบี้ยจะเป็นไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท

ในเดือนเมษายน 2543 บริษัทสามารถบรรลุข้อตกลงในสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับสถาบันทางการเงินหลายแห่งและกลุ่มเจ้าหนี้การค้าตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ 5 ซึ่งได้แสดงไว้ใน "การปรับโครงสร้างเงินกู้กับสถาบันการเงิน" และ "การปรับโครงสร้างกับกลุ่มเจ้าหนี้" ดังกล่าวข้างต้น

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

เงินกู้ของบริษัทย่อยดังกล่าวข้างต้นค้ำประกันโดยที่ดิน โรงผลิตกระแสไฟฟ้า และสินทรัพย์บางอย่างตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุ
10

บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้ทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงหลายฉบับกับธนาคารในต่างประเทศแห่งหนึ่งเพื่อที่จะลดความเสี่ยงจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมสกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกาที่นำมาใช้ในการก่อสร้างโรงงาน ตลอดระยะเวลาของสัญญาบริษัทย่อยผูกพันที่จะได้รับหรือผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าชดเชยให้กับคู่สัญญาที่อัตราดอกเบี้ยแตกต่างจากอัตราที่ตกลงกัน ทั้งนี้เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญา

17. สำรองตามกฎหมาย

ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บริษัทต้องจัดสรรกำไรสุทธิอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นสำรองตามกฎหมายทุกครั้งที่ประกาศจ่ายปันผลจนกว่าสำรองตามกฎหมายจะมีจำนวนเท่ากับร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนสำรองนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

18. รายการพิเศษ

ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2542 อาคาร อูปรกรณ์ และสินค้ำคงเหลือบางส่วน (รวมทั้งสิ้นประมาณ 211 ล้านบาท) ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ไฟไหม้ เงินเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน ซึ่งขึ้นอยู่กับผลการตรวจสอบของบริษัทประกันภัยเบื้องต้นเป็นเงินประมาณ 1,820 ล้านบาท ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 บริษัทได้รับเงินล่วงหน้าเป็นเงิน 1,237 ล้านบาท จากบริษัทประกันภัยดังกล่าว ผลที่สุดของจำนวนเงินที่จะได้รับชดใช้จากบริษัทประกันภัยยังไม่สามารถทราบได้ในขณะนี้ อย่างไรก็ตามผู้บริหารของบริษัทเชื่อว่าถ้าบริษัทประกันภัยสรุปผลการตรวจสอบในภายหลัง จำนวนเงินที่ต้องปรับปรุงค่าสินไหมทดแทนจะไม่มีผลกระทบต่องบการเงินประมาณการโดยรวม ผู้บริหารประมาณการต้นทุนสำหรับการซ่อมแซม และการก่อสร้างเพื่อทดแทนความเสียหายเป็นเงินประมาณ 1,091.6 ล้านบาท บริษัทเริ่มดำเนินงานตามปกติได้แล้วในเดือนมีนาคม 2543

รายการพิเศษประกอบด้วย

	<u>พันบาท</u>
ค่าสินไหมทดแทนการประกันภัย (ประกอบด้วยประกันสำหรับความสูญเสียของสินค้ำ ความเสียหายอาคาร อูปรกรณ์และการหยุดดำเนินงานและอื่นๆ)	1,820,382
ความสูญเสียของสินค้ำ	(155,041)
ความเสียหายของอาคารและอูปรกรณ์ (มูลค่าตามบัญชี)	(53,381)
ต้นทุนโศกฮทัยและค่าใช้จ่ายซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการหยุดดำเนินงานธุรกิจ	(1,053,888)
เงินประกันภัยจากเหตุการณ์ไฟไหม้	558,072

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

19. สัญญาเช่าระยะยาว

ก) ในปี 2535 บริษัทได้ทำสัญญาเช่าที่ดินบริเวณโรงกลั่นน้ำมันและบ้านพักพนักงานจากกรมธนารักษ์เป็นเวลา 30 ปี สัญญานี้จะสิ้นสุดในวันที่ 10 กันยายน 2565 ค่าเช่าสำหรับระยะเวลาห้าปีแรกกำหนดไว้เป็นจำนวนเงิน 111 ล้านบาทต่อปี และจะเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 15 ทุก ๆ ห้าปี

บริษัทได้จ่ายค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินเป็นจำนวนเงิน 1,220 ล้านบาท ซึ่งได้บันทึกไว้ในบัญชี "ค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินรอตัดบัญชี" ภายใต้หมวด "สินทรัพย์อื่น" ค่าธรรมเนียมดังกล่าวตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายตามอายุของสัญญาเช่า ส่วนที่จะตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายภายในหนึ่งปีได้แสดงรวมไว้ในบัญชี "สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น" ภายใต้หมวดสินทรัพย์หมุนเวียน

บริษัทได้วางหนังสือค้ำประกันจากธนาคารจำนวนรวม 135 ล้านบาท ให้ไว้แก่กรมธนารักษ์ เพื่อเป็นหลักประกันค่าเช่ารายปี

ข) บริษัทได้ทำสัญญากับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันบางแห่งหนึ่งให้เช่า/ให้เช่าช่วงที่ดินสำหรับระยะเวลาสิ้นสุดเดือนกันยายน 2565 ภายใต้เงื่อนไขของสัญญา ผู้เช่าได้จ่ายค่าเช่าล่วงหน้า และเงินมัดจำแก่บริษัทเป็นจำนวนเงินรวม 274 ล้านบาท ซึ่งได้บันทึกไว้ในบัญชี "เงินมัดจำและค่าเช่าที่ดินรับล่วงหน้า" ภายใต้หมวดหนี้สินอื่นในงบดุล

ค) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2540 บริษัทได้ทำสัญญาเช่าที่ดินจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่งเป็นเวลาสาม (3) ปีและต่ออายุโดยอัตโนมัติต่อไปวันแต่ฝ่ายใดบอกเลิกสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นระยะเวลาอย่างน้อยหนึ่ง (1) เดือน ก่อนวันหมดอายุของสัญญา ภายใต้สัญญาดังกล่าว บริษัทได้จ่ายเงินมัดจำจำนวน 37.4 ล้านบาท ซึ่งได้บันทึกไว้ในบัญชีเงินมัดจำและแสดงไว้เป็นส่วนหนึ่งของบัญชีสินทรัพย์อื่นในงบดุล ค่าเช่ารายปีกำหนดไว้เป็นเงิน 15.2 ล้านบาท

ง) บริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีสัญญาเช่าอาคารสำนักงานและบริการกับบริษัทในประเทศแห่งหนึ่งเป็นเวลา 3 ปี สิ้นสุดอายุการเช่าในปี 2545 โดยมีอัตราค่าเช่าปีละประมาณ 2.9 ล้านบาท บริษัทได้วางเงินมัดจำเป็นเงิน 1.2 ล้านบาท โดยจะได้รับคืนเมื่อสัญญาได้สิ้นสุดลงเงินมัดจำดังกล่าวจำนวน 1.2 ล้านบาท ได้และมีอัตราส่วนหนึ่งของ "สินทรัพย์อื่น" ในงบดุล

20. สัญญา

ก) สัญญาการใช้บริการขนส่งน้ำมันทางท่อ

ตามสัญญาร่วมทุนที่ลงนามร่วมกันระหว่างผู้ถือหุ้นของบริษัท ข่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด (THAPPLINE) ถึงบริษัทถือหุ้นของ THAPPLINE ในอัตราร้อยละ 8.69 ได้ทำสัญญาการใช้บริการขนส่งน้ำมันทางท่อกับ THAPPLINE ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขในสัญญาดังกล่าว บริษัทผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ THAPPLINE ตามจำนวนเงิน THAPPLINE เรียกเก็บในวงเงินไม่เกิน 250 ล้านบาท เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ (ก) THAPPLINE มีภาระต้นทุนส่วนเกินในส่วนระยะเวลาก่อนที่การก่อสร้างจะแล้วเสร็จ (ข) THAPPLINE ขาดเงินสดหมุนเวียนในช่วงระยะเวลาหลังจากที่การก่อสร้างแล้วเสร็จ บริษัทจะขอรับคืนเงินจ่ายล่วงหน้านี้ได้เมื่อเข้าเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในสัญญาดังกล่าว จนกระทั่งถึงวันที่ 30 กันยายน 2543 ยอดสะสมของเงินจ่ายล่วงหน้าดังกล่าวมีจำนวน 250 ล้านบาท ซึ่งได้ถูกบันทึกไว้เป็นส่วนหนึ่งของบัญชีเงินมัดจำและอื่น ๆ ภายใต้หมวด "สินทรัพย์อื่น"

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

ข) สัญญาการดำเนินงาน

บริษัททำสัญญาการดำเนินงานกับ Shell Global Solution International B.V. (SGS) จะให้คำแนะนำด้านเทคนิคและบริการด้านอื่นในการดำเนินกิจการโรงกลั่นน้ำมันแก่บริษัท ซึ่งบริษัทต้องจ่ายค่าตอบแทนแก่ SGS เป็นรายปี จำนวน 1.8 ล้านดอลลาร์ เนเธอร์แลนด์บวกค่าตอบแทนส่วนเพิ่มซึ่งจ่ายตามการให้บริการ

ค) สัญญาก่อสร้าง/จัดหาวัสดุสำหรับโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมัน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 บริษัทมีสัญญาหลายฉบับกับบริษัทบางแห่งสำหรับการปรับปรุงโรงกลั่นน้ำมันเป็นเงินรวมประมาณ 180 ล้านบาท

ง) สัญญาจัดหาก๊าซธรรมชาติ

ณ วันที่ 14 มกราคม 2541 และวันที่ 1 มีนาคม 2541 บริษัทและบริษัททำสัญญาจัดหาก๊าซธรรมชาติกับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เป็นระยะเวลา 25 ปี โดย ปตท. จะจัดหาก๊าซธรรมชาติให้แก่บริษัทตามปริมาณและราคาที่ตกลงกัน

จ) สัญญาขายไฟฟ้า

บริษัทย่อยได้ทำสัญญาขายไฟฟ้ากับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นเวลา 25 ปี โดยบริษัทจะจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ กฟผ. ในปริมาณและราคาที่ตกลงกัน สัญญาเหล่านี้จะครบกำหนดตามสัญญาในวันที่ 1 เมษายน 2566 และวันที่ 15 สิงหาคม 2568

ฉ) สัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน

เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2540 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้ทำสัญญาเพื่อซื้อที่ดินบางแปลงจากบริษัทในประเทศแห่งหนึ่งในราคาประมาณ 52.6 ล้านบาท จนกระทั่งวันที่ 30 กันยายน 2542 ที่ดินดังกล่าวยังไม่มีการโอนกรรมสิทธิ์ให้กับบริษัทย่อย

ญ) สัญญาซื้อขายน้ำมันดิบ และน้ำมันสำเร็จรูป

ณ วันที่ 3 เมษายน 2543 บริษัทได้ทำสัญญาจัดหาน้ำมันดิบ และน้ำมันสำเร็จรูปกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่งโดย ก) บริษัทจะขายผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียมกลั่น ซึ่งผลิตจากโรงกลั่นโดยบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวจะเป็นผู้รับซื้อ และ ๑๑) บริษัทที่เกี่ยวข้องกันจะจัดหาน้ำมันดิบและ / หรือวัตถุดิบในโรงกลั่นโดยบริษัทจะเป็นผู้รับซื้อ ส่วนระยะเวลาการจ่ายชำระ สำหรับค่าน้ำมันดิบและ / หรือวัตถุดิบจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หลังจากวันที่ระบุในใบขนสินค้า และมีมูลค่าไม่เป็นที่ 180 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาสำหรับการซื้อ คนแต่ละครั้ง หลักจาก 1 ปีนับจากวันที่ทำสัญญา สัญญาดังกล่าวสามารถต่ออัตโนมัติทุก ๆ 2 ปี เว้นแต่ฝ่ายหนึ่งจะบอกเลิกสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร ให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่น้อยกว่า 90 วัน ก่อนสิ้นสุดสัญญาในแต่ละรอบ ถ้ามีการขยาย

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

ข) สัญญาซื้อน้ำมันดิบและขายน้ำมันสำเร็จรูปล่วงหน้า

เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2543 บริษัทได้ทำสัญญาเพื่อเป็นการประกันความเสี่ยงในการซื้อน้ำมันดิบและขายน้ำมันสำเร็จรูปล่วงหน้ากับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง โดยคำนวณผลต่างระหว่างราคาน้ำมันดิบดูไบและน้ำมันอากาศยาน (ราคาลอยตัว) เทียบกับราคาที่กำหนดไว้ที่ 13.15 เหรียญสหรัฐอเมริกา (ราคาคงที่) ต่อบาร์เรลสำหรับน้ำมันจำนวน 600,000 บาร์เรลต่อไตรมาสตามที่ระบุในสัญญา บริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวหรือบริษัทจะต้องจ่ายส่วนเกินหรือส่วนขาดระหว่างราคาคงที่กับราคาลอยตัวจนถึงวันสิ้นสุดสัญญา สัญญาซื้อน้ำมันดิบดูไบ และสัญญาขายน้ำมันสำเร็จรูปจะสิ้นสุดเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2543 และวันที่ 31 มกราคม 2544 ตามลำดับ

ง) สัญญาหักลบหนี้

เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2543 บริษัทได้ทำสัญญาหักลบหนี้กับบริษัทร่วมแห่งหนึ่งเพื่อคดงข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความเสียหายอันเกิดจากการดำเนินการตามขั้นตอนของผู้จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท โดยมีเงื่อนไขสำคัญดังนี้

- 1) บริษัทจะผ่อนจ่ายชำระเงินให้กับบริษัทร่วมดังกล่าวในจำนวนที่แตกต่างกันเป็นจำนวนรวม 6.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ตลอดช่วงระยะเวลาสิบปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2553 เงินจำนวนนี้เป็นเงินค่าชดเชยค่าเสียหายสำหรับปี 2542 ตามสัญญาประกันการจัดหาและประกันการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ระหว่างบริษัทและบริษัทร่วม ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2538 เนื่องจากสัญญาได้ถูกยกเลิกโดยผู้จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ
- 2) บริษัทจะจ่ายชำระเงินให้กับบริษัทร่วมดังกล่าวทันทีเป็นจำนวน 30.9 ล้านบาท สำหรับค่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ที่มีปัญหาเพื่อชดเชยข้อเรียกร้องของบริษัทร่วม
- 3) หลังจากบริษัทร่วมดังกล่าวปรับปรุงโครงสร้างหนี้เสร็จสิ้น บริษัทจะทำสัญญากับบริษัทร่วมเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ตามปริมาณที่ตกลงกันและราคาบวกกำไรส่วนเพิ่มจำนวน 4 เหรียญสหรัฐอเมริกาคอหนึ่งตัน เป็นเวลา 10 ปี
- 4) บริษัทจะทำสัญญากับบริษัทร่วมดังกล่าวเพื่อขายวัตถุดิบตามปริมาณที่ตกลงกันเป็นเวลา 10 ปี
- 5) บริษัทจะจ่ายชำระเงินให้กับบริษัทร่วมดังกล่าวทันทีเป็นจำนวน 138.4 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ย MOR ของธนาคารในประเทศแห่งหนึ่ง เพื่อจัดซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2543 และจ่ายชำระเงินจำนวน 1.9 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ย MLR ของธนาคารในประเทศแห่งหนึ่งสำหรับค่าธรรมเนียมการอุปโภค
- 6) บริษัทจะจ่ายชำระเงินจำนวน 14 ล้านบาท เพื่อเป็นการชดเชยค่าเสียหายให้กับบริษัทร่วมดังกล่าว อันเนื่องมาจากการที่บริษัทบอกลีกสัญญารับประกันการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ฉบับลงวันที่ 10 สิงหาคม 2537 สัญญารับประกันการจัดหาวัตถุดิบฉบับลงวันที่ 10 สิงหาคม 2537 และสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญารับประกันการจัดหาวัตถุดิบและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ฉบับลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2538

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

- 7) บริษัทร่วมดังกล่าวจะลอยฟ่องบริษัททุกกรณีทันทีโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ
  - 8) บริษัทจะได้รับหุ้นทุนในราคาตามมูลค่าเป็นจำนวนหุ้นทุนของบริษัทร่วมดังกล่าว โดยราคาจะเท่ากับมูลค่าหุ้นรายอื่นซึ่งจะคำนวณหามูลค่าปัจจุบัน (ในอัตราคิดลดที่ร้อยละ 10) เมื่อบริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อ 1-2 และ 3 แล้ว
- ทั้งนี้เงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทและเจ้าหน้าที่ของทั้งสองฝ่ายก่อน

21. สิทธิพิเศษที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุน

บริษัทได้รับสิทธิพิเศษจากการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนปี พ.ศ. 2520 สำหรับโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมันที่อำเภอศรีราชาครั้งที่สอง และโครงการป้องกันสิ่งแวดล้อมอื่นๆ โดยได้รับยกเว้นการเสียภาษีอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับโครงการขยายโรงกลั่นน้ำมันครั้งที่สองตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

นอกจากนี้ บริษัทย่อยสองแห่งยังได้รับสิทธิพิเศษจากการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยตั้งเขตดังต่อไปนี้

1. ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับการนำเข้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ
2. ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเป็นระยะเวลาแปดปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น

ในฐานะที่เป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน บริษัทย่อยและบริษัทย่อยสองแห่งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในบัตรส่งเสริมการลงทุน

22. หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า

ก) ในเดือนมกราคม 2542 บริษัทย่อยแห่งหนึ่งได้รับใบแจ้งหนี้จากบริษัทต่างประเทศแห่งหนึ่ง (ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายหนึ่งของบริษัทย่อย) ขอให้บริษัทย่อยชำระค่าความช่วยเหลือด้านเทคนิคที่บริษัทดังกล่าวให้กับบริษัทย่อยเป็นเงิน 0.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เทียบเท่าจำนวนประมาณ 16 ล้านบาท ณ วันที่ 30 กันยายน 2543) ฝ่ายบริหารของบริษัทย่อยปฏิเสธจะจ่ายค่าใช้จ่ายจำนวนดังกล่าว เนื่องจากไม่ได้ที่การตกลงกันที่เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า และในขณะนี้ฝ่ายบริหารอยู่ในระหว่างการเจรจากับบริษัทดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผลในที่สุดของการเจรจายังไม่เป็นที่ยุติ ซึ่งฝ่ายบริหารของบริษัทย่อยเชื่อว่าบริษัทมีเหตุผลที่ดีที่จะปฏิเสธการจ่ายค่าใช้จ่ายจำนวนดังกล่าว ดังนั้น จึงไม่ได้บันทึกค่าใช้จ่ายนี้ไว้ในบัญชี

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

- ข) ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าจากหนังสือค้ำประกันที่ธนาคารเป็นผู้ออกให้กรมธนารักษ์และอื่นๆ เป็นเงินรวม 172 ล้านบาท และ 601 ล้านบาท ตามลำดับ
- ค) ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 บริษัทมีสัญญาการตั้งซื้อน้ำมันดิบกับเจ้าหนี้ต่างประเทศหลายรายเป็นเงินรวมประมาณ 457 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา
- ง) เมื่อ วันที่ 28 กันยายน 2543 บริษัทได้ทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ากับสาขาในประเทศของธนาคารต่างประเทศแห่งหนึ่งเพื่อซื้อเงินจำนวน 13 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ในวันที่ 26 ตุลาคม 2543

23. ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน – งบการเงินรวม

รายละเอียดข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานของบริษัทและบริษัทย่อยสำหรับแต่ละปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542 มีดังนี้

	2543/ล้านบาท				รวม
	โรงกลั่นน้ำมัน	โรงผลิตกระแสไฟฟ้า	ขนส่งน้ำมัน	ตัดรายการระหว่างกัน	
ขายสุทธิและค่าบริการรับจ้าง					
กลั่นน้ำมัน	41,792	2,504	294	1,237	43,353
ต้นทุนขายบริการ	(37,933)	(2,041)	(250)	(1,463)	(38,761)
กำไรขั้นต้น	3,859	463	44	226	4,592
กำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยน	577	(263)	-	-	314
ส่วนได้เสียของกำไรในบริษัทย่อย					
และบริษัทรวม	13	-	-	10	23
กำไรจากการกลับรายการค่าเผื่อผลขาดทุน					
จากการด้อยค่าของสินทรัพย์	3,758	-	-	-	3,758
กำไรจากการขายเงินลงทุนในหุ้น					
ของบริษัทย่อย	577	-	-	-	577
รายได้อื่น	741	1,121	2	(399)	1,465
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(993)	(1,009)	(33)	17	(2,018)
ดอกเบี้ยจ่ายและค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(5,587)	(436)	(5)	150	(5,878)
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในขาดทุนของ					
บริษัทย่อย	-	108	-	4	112
ผลประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจากความ					
แตกต่างด้านเวลา	(1,124)	-	-	-	(1,124)
รายการพิเศษ	14,547	-	-	-	14,547
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	16,368	(16)	8	8	16,368
สินทรัพย์ถาวร – สุทธิ	65,295	15,574	781	(6)	81,644
สินทรัพย์อื่น	28,637	5,591	188	(5,917)	(26,497)
รวมสินทรัพย์	93,932	21,165	267	(5,922)	110,141

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)

วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

	2543/ล้านบาท				รวม
	โรงกลั่นน้ำมัน	โรงผลิตกระแสไฟฟ้า	ขนส่งน้ำมัน	ตัดรายการระหว่างกัน	
ขายสุทธิและค่าบริการรับจ้างกลั่นน้ำมัน	34,182	1,945	276	1,558	34,845
ต้นทุนขายและบริการ	<u>33,608</u>	<u>4,487</u>	<u>271</u>	<u>1,667</u>	<u>33,699</u>
กำไรขั้นต้น	574	458	5	109	1,146
กำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยน	4,387	142	-	-	4,245
ส่วนได้เสียในขาดทุนของบริษัทร่วม	303	-	-	143	446
รายได้อื่น	977	215	-	275	917
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	731	243	9	6	977
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	4,968	-	-	-	4,968
ดอกเบี้ยจ่ายและค่าใช้จ่ายทางการเงิน	6,378	481	-	167	6,692
ภาษีเงินได้	-	83	-	-	83
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในกำไร ของบริษัทย่อย	-	34	-	-	34
ผลประโยชน์ของภาษีที่เกิดจากความ แตกต่างด้านเวลา	191	-	-	-	191
ผลประโยชน์ทางภาษีจากขาดทุนที่ยกมา จากปีก่อนส่วนที่อาจใช้ไม่ได้	<u>3,883</u>	-	-	-	<u>3,883</u>
กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	<u>18,908</u>	<u>140</u>	<u>4</u>	<u>136</u>	<u>18,908</u>
สินทรัพย์ถาวร – สุทธิ	57,874	13,475	6	-	71,355
สินทรัพย์อื่น	<u>19,084</u>	<u>4,342</u>	<u>50</u>	<u>5,920</u>	<u>19,156</u>
รวมสินทรัพย์	<u>777,558</u>	<u>17,817</u>	<u>56</u>	<u>5,920</u>	<u>89,511</u>

สินทรัพย์ถาวรของแต่ละส่วนงานเป็นสินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานของส่วนงานนั้น ๆ ส่วนสินทรัพย์อื่น ส่วนใหญ่ประกอบด้วย เงินสด และเงินฝากธนาคาร เงินลงทุนระยะสั้นในตั๋วสัญญาใช้เงิน ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่นบริษัทที่เกี่ยวข้อง สิ้นค้าคงเหลือ ค่าสินไหมทดแทนค้างรับ จากบริษัทประกันภัย สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เงินให้กู้ยืมแก่ลูกจ้าง เงินลงทุนในหุ้นทุนและสินทรัพย์อื่น

24. การจัดประเภทบัญชีใหม่

บริษัท ได้จัดประเภทบัญชีบางบัญชีของงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2542 ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงการเงินปี 2543

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน (ต่อ)
วันที่ 30 กันยายน 2543 และ 2542

25. ผลประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจากความแตกต่างด้านเวลา

ผลประโยชน์ทางภาษีที่เกิดจากความแตกต่างด้านเวลามีดังนี้

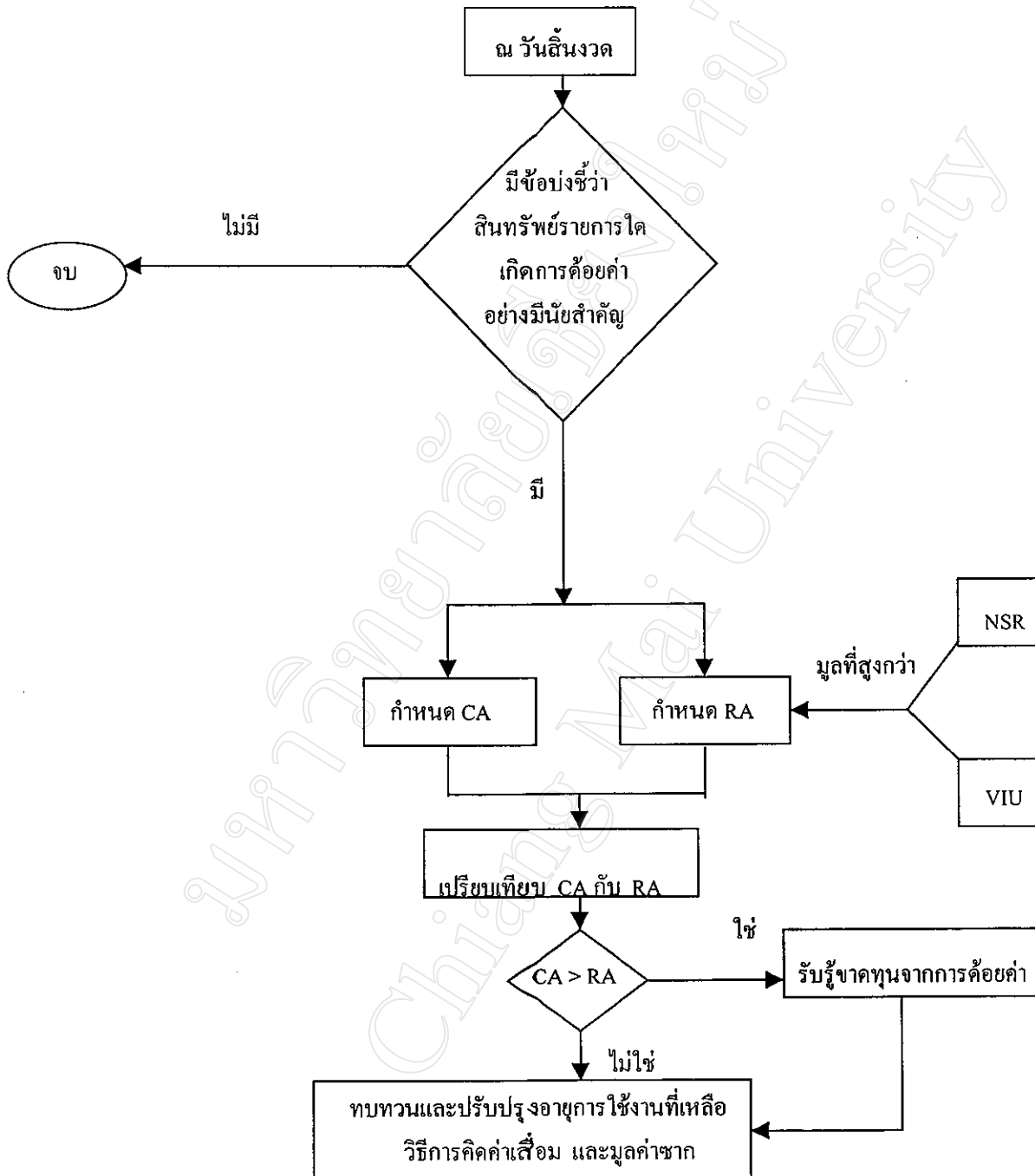
	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
ภาษีเงินได้สำหรับปี	-	-	-	-
บวก(หัก)ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	(1,124,406)	273,615	(1,124,406)	190,762
ผลประโยชน์ทางภาษี	(1,124,406)	273,615	(1,124,406)	190,762

การเปลี่ยนแปลงในภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เกี่ยวกับความแตกต่างด้านเวลามีดังนี้

	พันบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะบริษัท	
	2543	2542	2543	2542
กองทุนสำรองเงินบำนาญลดลง	(82,583)	(52,176)	(82,583)	(52,176)
การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นหรือ มูลค่าสุทธิที่จะได้รับของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า	88,384	50,248	88,384	50,248
การเปลี่ยนแปลงในสำรองของการประกัน ความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศและสัญญาซื้อขายเงินตรา ต่างประเทศล่วงหน้า	(2,789,809)	1,120,787	(2,789,809)	1,120,787
ค่าเสื่อมราคา	(746,502)	(753,021)	(746,502)	(753,021)
การเปลี่ยนแปลงในส่วนได้เสียในการขาดทุน ของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม	307,369	303,114	307,369	303,114
เงินประกันสุทธิรับจากเหตุการณ์ ไฟไหม้	(558,072)	-	(558,072)	-
อื่นๆ	33,194	243,100	33,194	33,079
ความแตกต่างด้านเวลาสุทธิ (เพิ่มขึ้น) ลดลงในหนี้สินภาษีเงินได้ รอตัดบัญชี(อัตรากาฬ 30%)	(3,784,019)	912,052	(3,784,019)	635,873
	(1,124,406)	273,615	(1,124,406)	190,762

แผนภาพสรุปเรื่องการค้าอัยคำของสินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 36
ของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย
เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ
โดย รศ.ดร. อังครรัตน์ เจริญจรรย์วัฒน์

รูปภาพที่ 2 การประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์

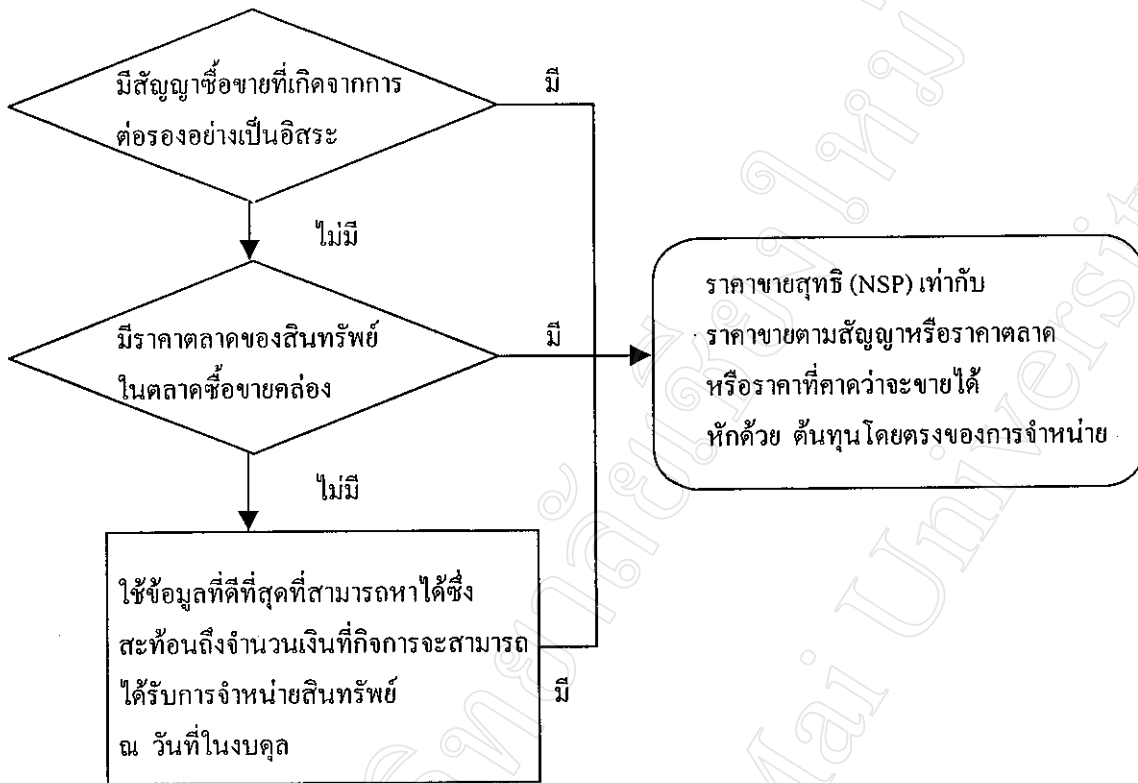
อธิบาย CA คือ ราคาตามบัญชี

RA คือ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

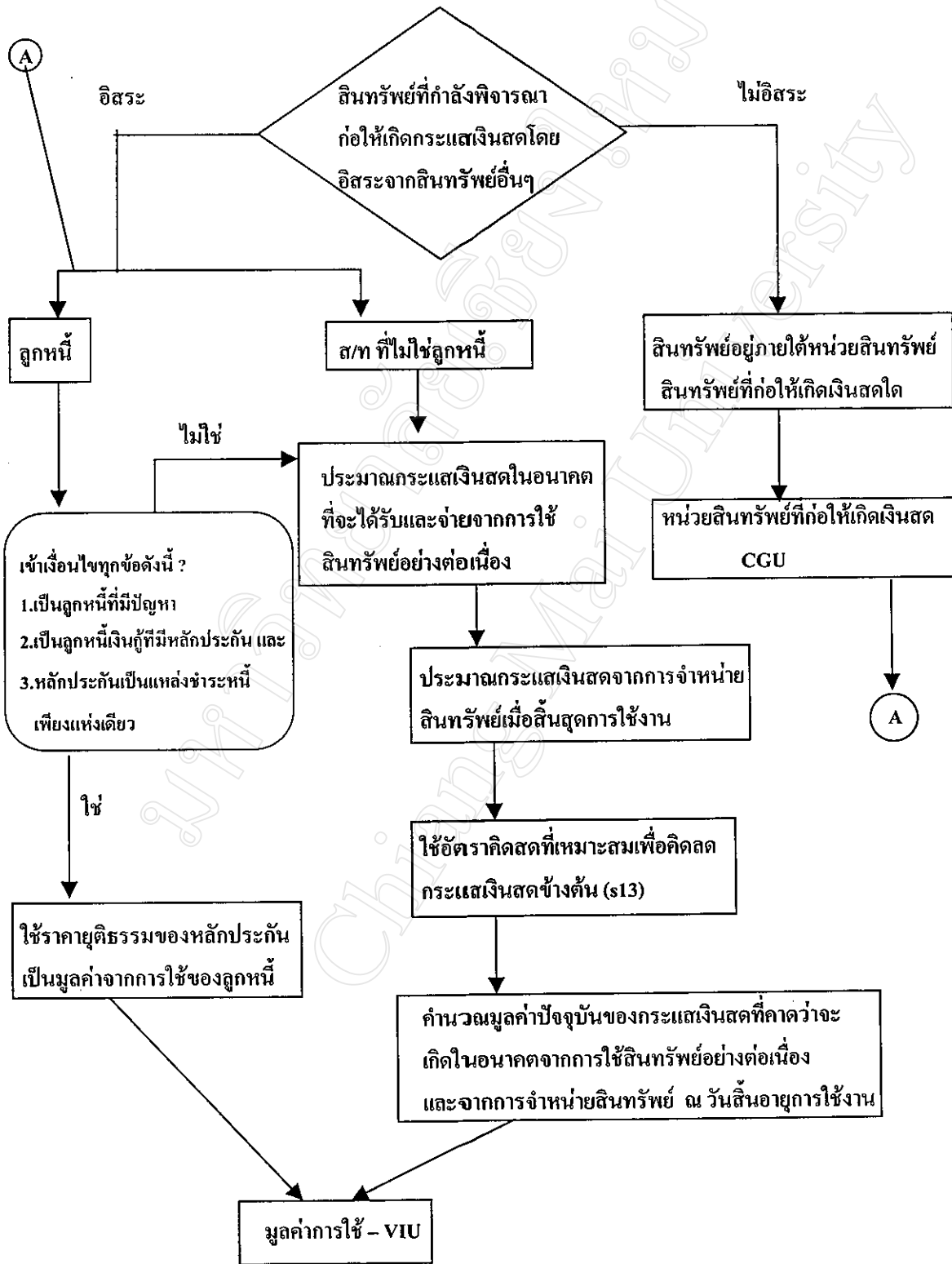
NSP คือ ราคาขายสุทธิ

VIU คือ มูลค่าจากการใช้

รูปภาพที่ 3 การกำหนดราคาขาย

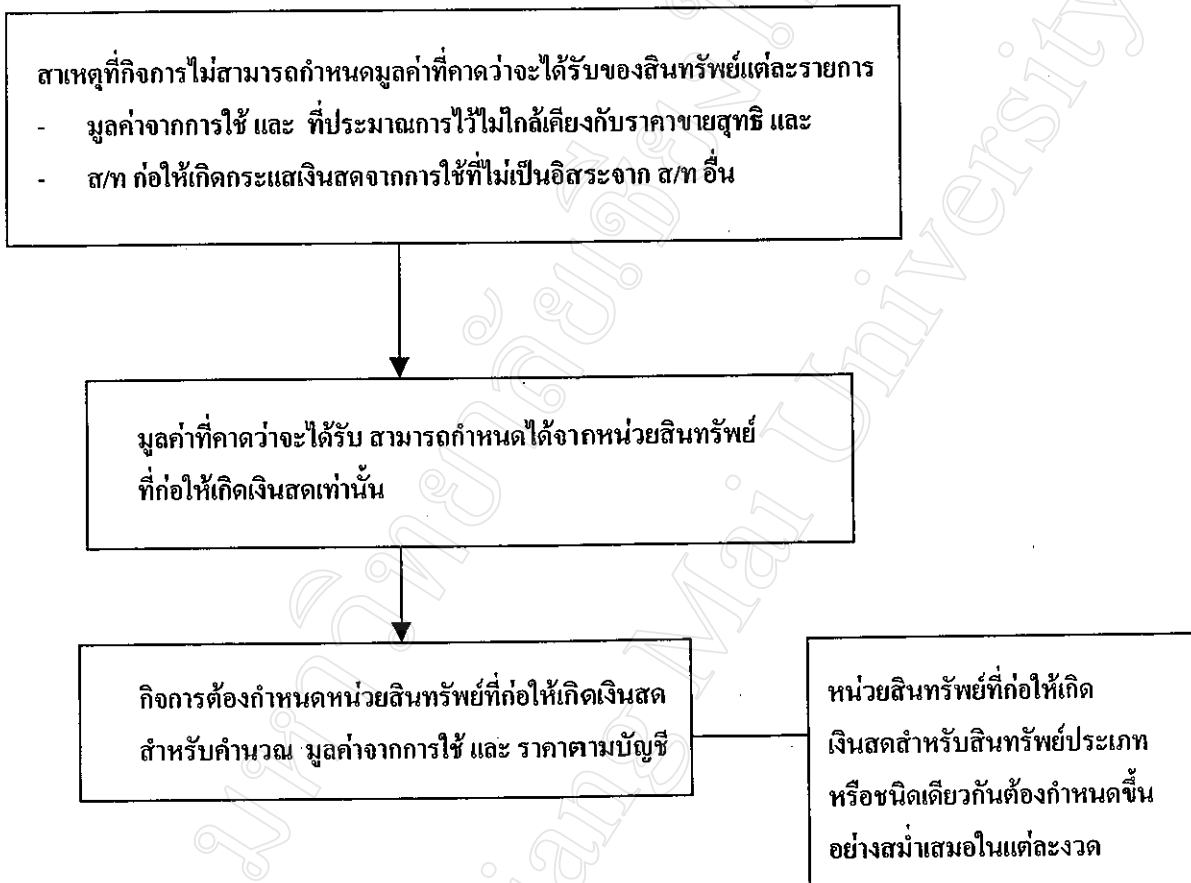

รูปภาพที่ 4 การกำหนดมูลค่าจากการใช้

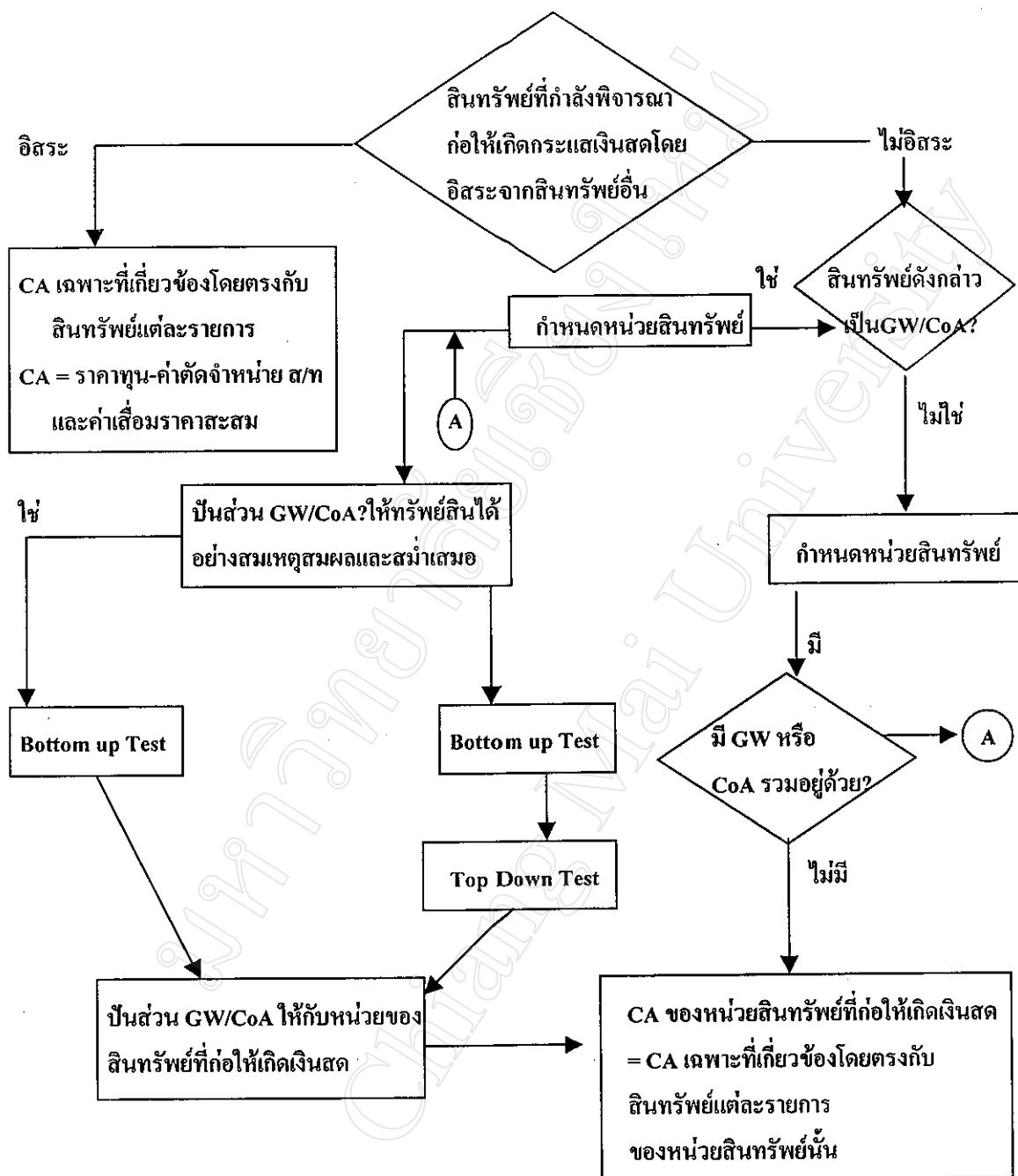

รูปภาพที่ 5 การกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

กลุ่มที่เล็กที่สุดที่สามารถระบุได้ของสินทรัพย์ซึ่งก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับจากการใช้อย่างต่อเนื่อง โดยกระแสเงินสดส่วนใหญ่จะเป็นอิสระจากกระแสเงินสดรับที่เกิดจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มของสินทรัพย์อื่น

รูปภาพที่ 6 การกำหนดราคาตามบัญชี

อธิบาย CA คือ ราคาตามบัญชี

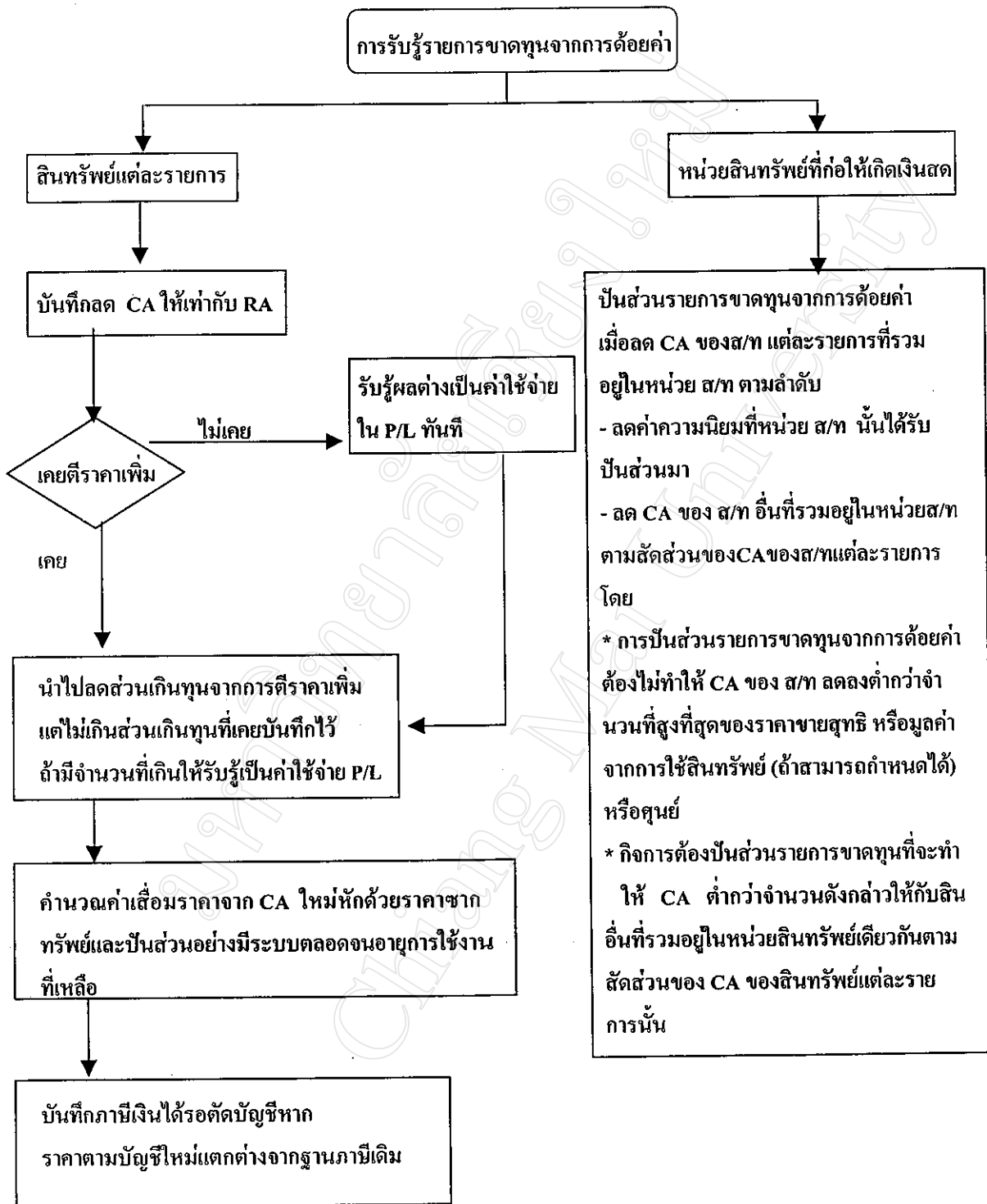
GW คือ ค่าความนิยม

CoA คือ สินทรัพย์องค์กร

Bottom Up Test คือ การทดสอบแบบป็นส่วนให้หน่วยที่เล็กที่สุด

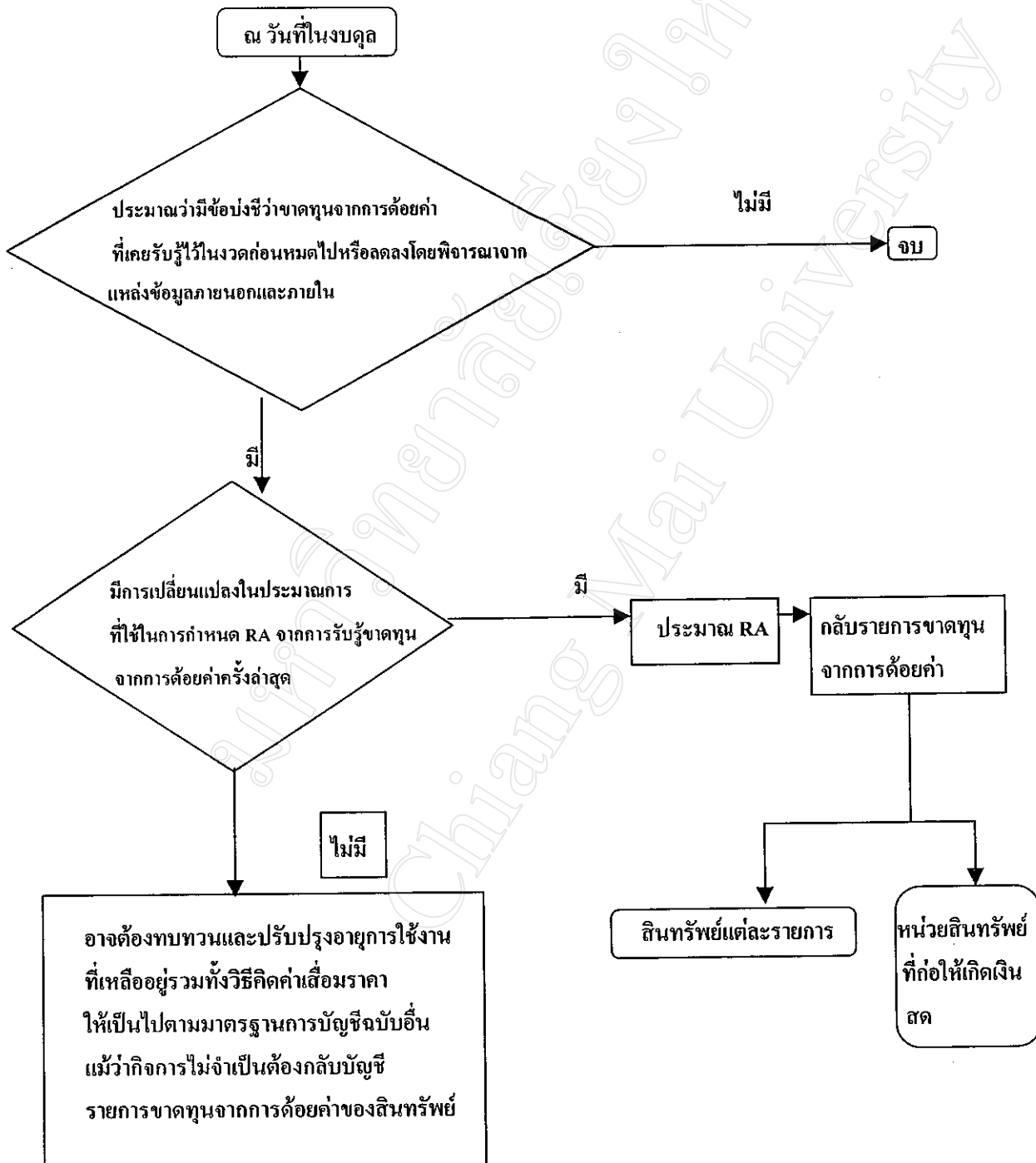
Top Down Test คือ การทดสอบแบบป็นส่วนให้หน่วยที่ใหญ่ขึ้น

รูปภาพที่ 7 การรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่า

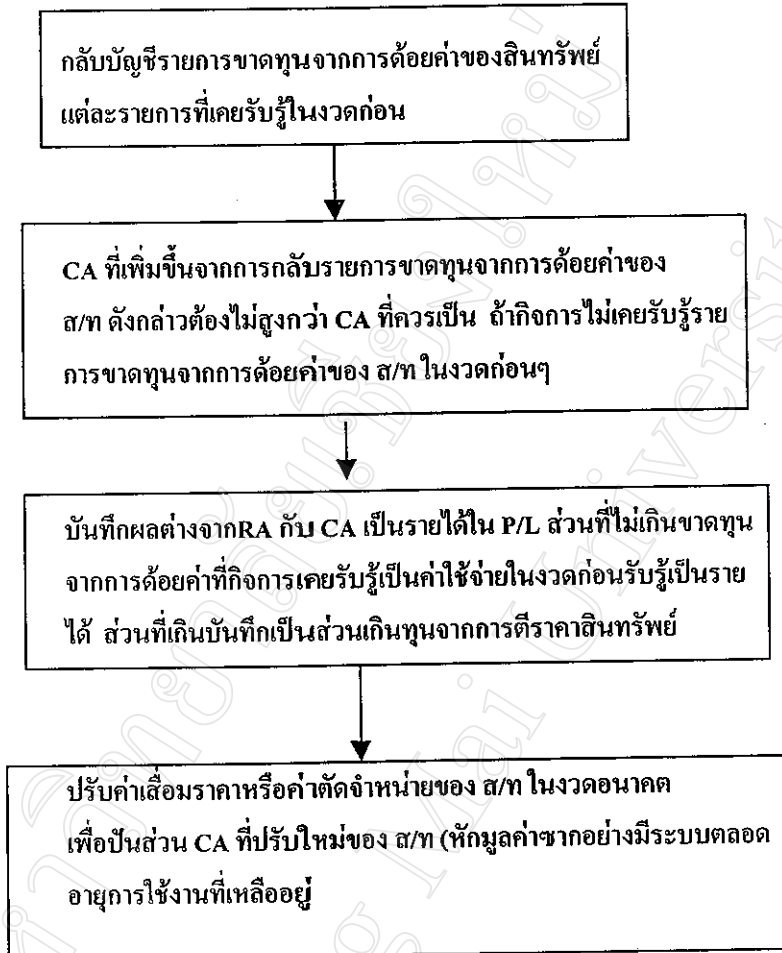

รูปภาพที่ 8 การกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า

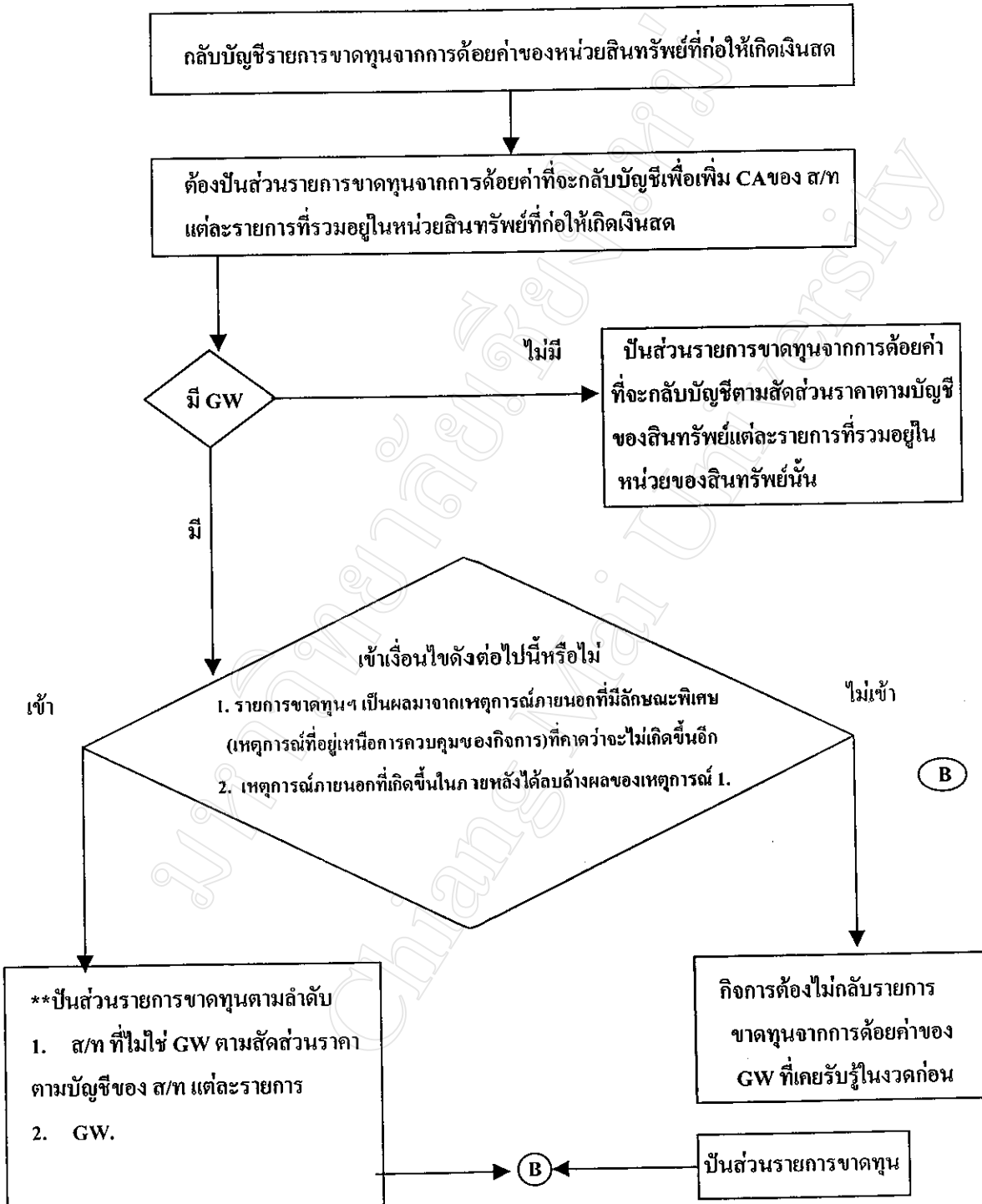

รูปภาพที่ 9

การกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการ

รูปภาพที่ 10 การกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

รูปภาพที่ 9(ต่อ) การกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

B

*ต้องกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์แต่ละรายการ
 *ต้องไม่บันทึกเพิ่ม CA ของสินทรัพย์แต่ละรายการให้สูงกว่าจำนวนที่ต่ำกว่าของ

- (1) มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์
- (2) CA ที่ควรจะเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อนๆ

ถ้าการกลับรายการทำให้ CA สูงกว่าจำนวนข้างต้น กิจการต้องปันส่วนรายการขาดทุนที่ต้องกลับบัญชี
 ที่เกินจำนวนดังกล่าวให้กับทรัพย์สินรายการอื่นๆ ที่รวมอยู่ในหน่วยทรัพย์สินเดียวกันตามสัดส่วน CA ของ
 สินทรัพย์นั้น

บันทึกผลต่างจาก RA กับ CA เป็นรายได้ใน งบกำไรขาดทุน เฉพาะส่วนที่ไม่เกินขาดทุนจากการด้อยค่าที่กิจการ
 เคยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดก่อน ส่วนที่เกินบันทึกเป็นส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์

ปรับค่าเสื่อมราคาหรือตัดค่าจำหน่ายของ ส/ท ในงวดอนาคตเพื่อปันส่วน CA ที่ปรับใหม่ของ
 ส/ท (หักมูลค่าซาก) อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานที่เหลืออยู่

ที่ 3101/2545

12 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง หนังสือรับรองอนุญาตให้นางบการเงินและข้อมูลในการจัดทำเกี่ยวกับเรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ เพื่อเผยแพร่เป็นวิทยาทานในการค้นคว้าแบบอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาสถาน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตามที่นายฐานันดร ปรีดากัญญารัตน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สาขา วิชาบัญชี ได้ขออนุญาตนางบการเงินและข้อมูลในการจัดทำเกี่ยวกับเรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ เพื่อเผยแพร่เป็นวิทยาทานในการค้นคว้าแบบอิสระ หัวข้อเรื่องแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการด้อยค่าของสินทรัพย์ : กรณีศึกษาบริษัท ไทยออยล์ จำกัด

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง และอนุญาตให้เผยแพร่บการเงิน และวิธีการจัดทำเกี่ยวกับเรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์ ทั้งนี้หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม ก็ขอให้มาติดต่อที่บริษัทฯ ได้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบุญ วรรณศรี)

ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลและการเงิน

ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและการเงิน

โทร. 0-2299-0020 ต่อ 2005

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด

โรกลีน : 42/1 หมู่ที่ 1 ถนนสุขุมวิท กม.ที่ 124 แขวงคลองเตย อำเภอสรรพยา ชลบุรี 20230
Refinery : 42/1 Moo 1 Srisakumvit Road Km. 124, Tungsukla, Sriracha,
Cholburi 20230, Thailand
Telephone 0 3840 8500, 0 3835 9000, 0 3835 1555
Fax 0 3835 1554, 0 3835 1444

Thai Oil Company Limited

สำนักงานกรุงเทพ : เลขที่ 123 อาคารรัชดาแควอร์ส บี ชั้น 12 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
Bangkok Office : 123 Surtowers Building B-12th Floor, Mitbawadi Rangsit Road,
Lad Yao, Chatuchak, Bangkok 10900, Thailand
Telephone 0 2299 0000, 0 2617 8300 Fax 0 2617 8299

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายฐานันดร ปรีดากัญญารัตน์
วัน เดือน ปี เกิด	17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519
การศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสวรร์คือนันต์วิทยา จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2534 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวรร์คือนันต์วิทยา จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2537 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รัฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543